

Strategia Națională în Domeniul Proprietății Industriale

- varianta draft -

Titlul proiectului: Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME - Cod SMIS: 127610

Cod apel: POCA/399/1/1/Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP

Componenta 1 - IP12/2018 - Sprijin pentru acțiuni de consolidare a capacității autorităților și instituțiilor publice centrale

Axa Prioritară - Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Operațiunea - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCA

CUPRINS

1.	1	
2.	2	
3.	9	
3.1	Modalitatea de organizare OSIM	9
3.2	Mediul privat	14
3.3	Mediul extern – relațiile cu mediul academic și sistemul de cercetare	18
3.4	Cadrul legislativ	26
3.5	32	
3.5.1	Context european	32
3.5.2	Context internațional	39
4.	41	
5.	43	
6.	52	
6.1	Activitatea instituțională de stimulare a inovării în România	54
6.2	Mediul extern – relațiile cu mediul de afaceri, mediul academic și sistemul de cercetare	55
6.3	Cadrul legislativ	58
7.	59	
8.	62	
9.	77	
10.	78	
11.	82	
12.	83	
	BIBLIOGRAFIE	84

FIGURI:

1 - FIGURA - STRUCTURA ORGANIZATORICA A OFICIULUI DE STAT PENTRU INVENTII SI MARCI 92 - FIGURA - REȚEAUA CENTRELOR REGIONALE DE PROMOVARE A PROTECȚIEI PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE (PATLIB) ÎN ROMÂNIA 113 - FIGURA - PLANUL DE ACȚIUNE AL COMISIEI EUROPENE ASUPRA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE 174 - FIGURA - STRUCTURA SALARIAȚILOR DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, PE SECTOARE DE PERFORMANȚĂ 195 - FIGURA - STRUCTURA CHELTUIELILOR TOTALE DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, PE SECTOARE DE PERFORMANȚĂ 196 - FIGURA - STRUCTURA CHELTUIELILOR TOTALE DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, PE SURSE DE FINANȚARE 207 - FIGURA - STRUCTURA CHELTUIELILOR CURENTE DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, PE TIPURI DE CERCETARE 208 - FIGURA - STRUCTURA CERCETĂTORILOR DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, PE DOMENII ȘTIINȚIFICE 219 - FIGURA - SITUAȚIA BREVETELOR EMISE PENTRU INSTITUTELE DE CERCETARE DUPĂ NUMĂRUL DE BREVETE ÎNREGISTRATE ÎN PERIOADA 2005-2014 23

TABELE:

1 - TABEL - STRUCTURA ANGAJATILOR OSIM	102 - TABEL - CAUZE PRIVIND BREVETELE DE INVENȚIE
133 - TABEL - CAUZE PRIVIND DESENELE ȘI MODELELE INDUSTRIALE	134 - TABEL - CAUZE PRIVIND MĂRCILE ȘI INDICAȚIILE GEOGRAFICE
Error! Bookmark not defined. 6 - TABEL - INDICATORI MARCI	145- TABEL - INDICATORI BREVETE DE INVENTIE
7 - TABEL - SITUAȚIA PERSOANELOR ANGAJATE ÎN ACTIVITĂȚI DIN DOMENIUL CERCETĂRII ȘI DEZVOLTĂRII 2015-2018	11
168 - TABEL - CERCETĂTORII DIN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, PE DOMENII ȘTIINȚIFICE	219
- TABEL - CERERI DE BREVET DE INVENȚIE REPARTIZATE PE CATEGORII DE SOLICITANȚI ROMÂNI	2410 - TABEL - REPARTIȚIA BREVETELOR PE TIPURI DE BENEFICIARI
2411 - TABEL - STRUCTURAREA PROBLEMELOR ȘI MĂSURI POTENȚIALE	Error! Bookmark not defined.

1. INTRODUCERE

Strategia Națională în domeniul Proprietății Industriale (SNPI) este realizată de către Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci în parteneriat cu Ministerul Economiei în cadrul proiectului „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerul Economiei” Cod SIPOCA 583, Cod MySMIS2014: 127610, finanțat prin Programul Operațional Capacitate - Administrativă 2014-2020.

Plecând de la premisa că economia bazată pe cunoaștere joacă un rol din ce în ce mai important în dezvoltarea națiunilor, devine evidentă nevoia încurajării permanente a generării de noi idei și protejării acestora, în scopul creșterii competitivității economiei naționale, aflată permanent în fața provocărilor impuse de o piață liberă.

Prima Strategie Națională în Domeniul Proprietății Intelectuale, a fost aprobată de Guvernul României prin Hotărârea nr. 1424/2003, cu modificările și completările aduse de Hotărârea nr. 1174/29.09.2005.

Ulterior, a fost realizat un nou proiect de Strategie Națională în Domeniul Proprietății Intelectuale pentru perioada 2011 – 2015, care însă nu s-a transpus și într-un act normativ.

Pe lângă aceste inițiative, proprietatea intelectuală a fost luată în considerare și în alte documente publice cum ar fi Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, Strategia Națională pentru Competitivitate, etc.

În acest context este necesară corelarea eforturilor pentru realizarea unei Strategii Naționale în Domeniul Proprietății Industriale, care să abordeze unitar problemele privind proprietatea industrială, oferind un instrument de politică publică util în actuala etapă de dezvoltare a României. Strategia vizează doar componenta industrială a proprietății intelectuale care intră în atribuțiile Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, respectând astfel arhitectura instituțională și legislativă specifică României.

În ceea ce privește procesul de realizare a strategiei, acesta a început cu o etapă de analiză inițială ce a avut ca scop obținerea unei metodologii și a instrumentarului de analiză, precum și documentarea în privința legislației naționale și europene în domeniu.

Procesul a continuat cu o etapă de consultări publice implicând structuri reprezentative din industrie, institute de cercetare-dezvoltare, universități, clustere, asociații profesionale și alte părți interesate identificate pe parcursul procesului.

În același timp, a fost parcursă o etapă de evaluare ex-ante a impactului SNPI, prin care s-au identificat principalele nevoi, s-a evaluat capacitatea reală de implementare a SNPI și necesarul de resurse alocate pentru susținerea implementării strategiei.

Pe baza acestora s-a putut apoi realiza metodologia de realizare a SNPI, structura de ansamblu a acesteia și proiectul SNPI.

2. CADRU METODOLOGIC

Proprietatea industrială constituie un instrument important în dezvoltarea economică și tehnologică precum și suportul necesar unui mediu favorizant atingerii potențialului creativ și inovativ al unei națiuni. Importanța problematicii proprietății industriale a dus la crearea de către țările cu economii dezvoltate a unor adevărate sisteme de protecție a proprietății industriale, de norme legale de protecție a drepturilor economice și morale ale creatorilor iar, pe de altă parte, a promova creativitatea și diseminarea rezultatelor activităților creative.

Suportul unui sistem de proprietate industrială eficient permite elementelor inovatoare ale economiei de a intra în piețe cu riscuri minime și cu posibilitatea amortizării investițiilor implicate de cercetare. Sistemul de proprietate industrială răspunde nevoilor tuturor părților implicate în dezvoltarea unui ecosistem de inovare: întreprinderi producătoare, cercetători, consumatori, finanțatori, universități. Rolul de suport al ecosistemului antreprenorial implică un proces de conștientizare a naturii unui sistem de proprietate industrială care trebuie urmărit în setul de politici promovate, proces promovat atât de sectorul public cât și de sectorul privat, precum și coordonarea unui sistem instituțional de susținere, de dezvoltare a principalelor sale componente pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare. Un sistem de patentare echitabil și modernizat care să ofere beneficii materiale și de recunoaștere inventatorilor, constituie un stimulent pentru inovare și realizarea unui mediu favorabil transferului tehnologic.

Nevoia intervenției prin politici poate fi legitimată de slaba conștientizare a importanței proprietății industriale, a lipsei promovării în universități și în institutele de cercetare, de subfinanțarea programelor de R&D, de absența politicilor de stimulare a inovării cu impact redus și cu un ecosistem de inovare deficitar, o cultură antreprenorială rigidă în privința inovării și patentării realizărilor creative, folosirea sporadică a informațiilor privind patentările pentru valorificarea lor inovativă și în activități de invenție sau lipsa unei educații privind importanța creativității în sfera proprietății industriale. Nivelul scăzut al conștientizării importanței drepturilor de proprietate industrială poate fi observabil în numărul mic al aplicațiilor pentru obținerea lor chiar și în cazul existenței unor activități inovative în universități sau institute de cercetare, activități care nu ajung în faza de patentare sau al desenelor industriale. Această realitate poate contrasta cu conștientizarea importanței existenței mărcilor înregistrate sau brandingului produselor și serviciilor în cazul companiilor mari. Pe palierul de cercetare, un sistem instituțional de promovare a proprietății industriale susține posesia drepturilor ca rezultat al proiectelor de cercetare finanțate din surse publice sau private, existența sau stimularea dezvoltării unor entități de management al drepturilor de proprietate industrială rezultate din proiecte de cercetate colaborative, existența unei infrastructuri al entităților de management, comercializarea drepturilor, procedurile de diseminare a rezultatelor de cercetare, protecția drepturilor. Implicarea stakeholder-ilor cheie din întregul proces este esențială pentru realizarea unei colaborări consensuale eficiente.

Vom urmări cum este încurajată și reprezentată proprietatea industrială prin facilitățile de dezvoltare de produse și prototipuri, parcuri științifice și tehnologice, politicile de transfer tehnologic, comercializarea drepturilor. De exemplu, pentru promovarea și dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic, urmărim setul de stimulente urmărit de politica implicată, de la obiectivele și misiunea urmărite de universitate/centru de cercetare (financiare, promovare a prestigiului/ratingul academic, diseminarea rezultatelor din cercetare / științifice), capacitatea centrelor de transfer în susținerea activității pe termen mediu/lung în absența finanțării publice/fonduri europene, evoluția numărului de centre de transfer tehnologic, al incubatoarelor tehnologice, al numărului aplicațiilor cu drepturi de proprietate industrială atașate, numărului de contracte de licențiere (important mai ales din perspectiva comercializării titlurilor de proprietate industrială către o companie care valorifică invenția), al numărului de start-up-urilor și joint-ventures ca efect al politicilor implementate.

***

Unul din obiectivele strategiei este de a oferi un management al performanței funcționării sistemului de proprietate industrială, utilizarea strategică a informațiilor privind performanța funcționării, pe ambele dimensiuni, cantitativă și calitativă, ca suport al procesului decizional și realizarea obiectivelor, mandatului și misiunii OSIM. Cadrul de management al performanței organizează gândirea instituțională strategică, orientată spre obiective de performanță și canalizează procesul decizional către utilizarea informației pentru stimularea performanței într-un ciclu al procesului de management organizațional care să interacționeze productiv cu măsura performanței.

Beneficiile implicate de realizarea strategiei constau în promovarea acțiunilor într-un cadru de gândire strategică, îmbunătățirea procesului decizional prin creșterea consistenței în timp în urmărirea obiectivelor strategice și o consolidare a managementului performanței prin coordonarea obiectivelor cu alocarea resurselor și coerența procesului decizional. Efortul de elaborare a strategiei are ca rezultat o imagine clară a priorităților organizaționale pentru un orizont de timp mediu și lung. Ca rezultat, strategia stabilește prioritățile cheie, intențiile în privința stimulării eforturilor creative și inovatoare ale sectoarelor industriale, academice sau de cercetare și care să constituie fundamentul unor noi inițiative.

De asemenea, prin strategie se vor stabili măsurile de asigurare a performanței activității pentru a urmări progresul în implementarea planului de măsuri recomandate de strategie.

În analiza stakeholder-ilor atenție se va îndrepta spre nevoile și experiențele beneficiarilor drepturilor de proprietate industrială, a componentelor sistemului de inovare aflate în amonte, entități publice sau private. În primul rând, identificarea stakeholder-ilor și experienței acumulate în relația cu OSIM au fost revelate în cadrul consultărilor și interviurilor derulate. Înțelegerea mediului de operare este completată de analiza mediului instituțional, coordonarea și integrarea sistemului de proprietate industrială în cadrul mai larg al abordărilor politicilor privind mediul de afaceri și politicilor industriale, a politicilor cu impact asupra inovării dar și a principalelor tendințe reflectate de documentele strategice.

Cadrul de analiză identifică tipul de variabile incluse în evaluare și explorează și propune un set de relații existente între ele. Pe de o parte, avem trăsăturile structurale de la nivelul sistemului de inovare care sunt și cel mai greu de modificat. Pe de altă parte, avem trăsăturile instituționale și de proces, cele din mediul intern și extern ale OSIM, autorități publice partenere, beneficiari, etc, văzute într-o dinamică dată de constelații variate de legături și relații de piață care constituie logica interacțiunilor și modelează comportamentul acestora, prin setul de stimulente și constrângeri în care activează. Interacțiunea acestor două dimensiuni ale analizei de diagnostic formează *fundamentul identificării relației de cauzalitate necesare în definirea problemei*.

Prezentarea problemei care legitimează o intervenție de reglementare definește natura și magnitudinea acesteia precum și analiza factorilor de influență care justifică corecția prin instrumentele de politică recomandate. O definiție corectă a problemei este de fapt o prezentare clară a argumentelor ce fundamentează soluția propusă și permite explicarea relațiilor cauzale: va indica imperfecțiunile pieței, a politicilor existente sau de coordonare în cadrul sistemului de interdependențe publice și private.

Cadrul analitic de explorare și circumscriere a problemei (*problem-driven analysis*) va avea o abordare pe trei dimensiuni:

- a. *Definirea problemei* - analiza de diagnostic va identifica cele mai importante distorsiuni sau constrângeri care limitează atingerea potențialului sistemului de proprietate industrială, pentru toate obiectivele stabilite;
- b. *Identificarea mecanismelor de politici responsabile* de menținerea distorsiunilor existente;
- c. *Recomandări pentru un design de politici* și instituționalizarea mecanismelor de analiză, evaluare și intervenție la nivelul OSIM și Ministerului Economiei.

Analiza diagnostic va fi structurată pe *analiza factorilor aferenți fiecărei dimensiuni ale sistemului de proprietate industrială*, structurați în patru categorii: *factorii determinanți, factorii facilitatori, factorii de realizare (outcomes) și cei de rezultat (outputs)*.

Analiza *factorilor determinanți* aferenți fiecărei dimensiuni: educație tehnică, distribuția numărului de cercetători, nivel specializare, abilități (capital uman); Cheltuieli R&D și inovare (investiții); (pondere public/privat, medie RO/UE), atitudinea față de inovare;

Analiza *factorilor facilitatori* care mediază și potențează procese de învățare și acumulare capacitivă, competitivitatea și inovarea: Infrastructura de învățământ; Infrastructura de cercetare și ICT; (nr. Cercetători, nr. Laboratoare), infrastructura de transfer tehnologic;

Analiza *factorilor de realizare și de rezultat* ca efect al acțiunii factorilor de input (determinanți și facilitatori): Număr de patente, certificate ISO; nr. Produse noi/îmbunătățite, comparație RO/UE nr. Articole, reviste academice, nr. Proiecte inovative în colaborare, creștere productivitate firme și sectoare, etc; Nivelul de complexitate și diversificare a producției; Intensitatea inovării; Acces la piață, standardizare.

Analiza diagnostic de proces cuprinde:

Cadrul normativ (Regulile jocului):

- cadrul legal și regimul de reglementare (european și național)
- actori și instituții relevante
- examinarea cadrului de politici implementate;
- modalitatea de interacțiune a factorilor analizați
- motivațiile întreprinderilor inovatoare și actorilor din cercetare/academic relevanți și relațiile de interdependență relevante pentru apariția problemei;
- tipul relației și al naturii ei;
- concepte analitice relevante pentru explicarea stimulentei și constrângerilor privind capacitățile de inovare în care întreprinderile funcționează: probleme de acțiune colectivă, asimetrie informațională, probleme de coordonare.

Cadrul de diagnoză are ca obiectiv *definirea și structurarea problemei*, identificarea celor mai importante constrângeri asupra proprietății industriale și politicile care să vizeze aceste constrângeri. De exemplu, politicile inovării sunt legitimate, în primul rând, de eșecul de piață manifestat ca rezultat a trei cauze:

- a. informația este un bun non-rival ceea ce face din el un veritabil bun public;
- b. incertitudine în privința succesului de piață;
- c. dificultatea de a asigura respectarea în timp a drepturilor de proprietate asupra inovației.

În al doilea rând, politicile sunt legitimate de eșecul de sistem. De exemplu, sistemul de inovare presupune un set de interacțiuni dintre actorii implicați iar lipsa organizațiilor potrivite sau deficiențele de comunicare și difuzare relevă probleme de design instituțional.

Stabilirea Obiectivelor și recomandărilor de intervenție

Analiza efectelor așteptate și a fezabilității implementării intervenției din perspectiva constrângerilor identificate în cadrul analizei. Selectarea alternativelor viabile și secvențialitatea lor.

O descriere precisă a argumentelor care fundamentează propunerea de politică este o condiție a măsurării magnitudinii problemei de reglementat și ca metodă analitică de evaluare a adecvării opțiunilor propuse la problemă. O corectă adecvare a opțiunilor de politici poate fi determinată prin coerența definirii ei în raport cu obiectivele strategice, specifice și operaționale stabilite. Structura argumentativă este importantă și din perspectiva realizării într-o fază ulterioară a unei abordări matriceale a deciziei pentru selectarea recomandărilor de politici din cele potențiale. Din prezentarea problemei se poate selecta criteriile selecției, părțile afectate și orizontul de timp.

evaluarea opțiunilor de politici pentru transformarea sectorului industrial și inovativ.

Politici recomandate

- politică de încurajare/facilitare a colaborării universități/institute – business (cadru legal și instrumente de finanțare);

- politici de creștere a capacității întreprinderilor de valorificare a rezultatelor cercetării (structurarea cererii) și a institutelor/universităților (stimulente pentru proiecte public-privat de cercetare, specializare pe arii de cercetare în care au capital uman (structurarea ofertei de cercetare), clasificare institutelor/universităților conform output-ului de CDI);
- politici de facilitare pentru stimularea factorilor: oportunități, stimulente, resurse, capabilități manageriale.

Sistematizarea efectelor documentelor strategice a fost realizată la nivelul analizei instrumentelor propuse de intervenție clasificate în patru tipuri diferite de design de influențare a ratei și direcției schimbării tehnologice și, indirect, a inovării:

- politici *suport a ofertei* creației tehnologice și dezvoltare a inovării, de către inovatori, de ideile generate de ei sau în cooperare cu institute de cercetare. Efectele politicilor de acest tip au impact asupra costurilor implicate de inovare circumscrisă ofertei „upstream” de inovare pentru stimularea și componentei „downstream” a procesului de comercializare a inovării. Politicile din această categorie includ: subsidii orizontale pentru sectorul R&D, finanțare a unor sectoare specifice sau tehnologii, proiecte pilot pentru atragerea suportului spre anumite tehnologii considerate valoroase pentru dezvoltări viitoare sau instrumente financiare cum sunt cele de stimulare a capitalizării de tip venture;
- politici *suport a ofertei de factori* complementari în vederea reducerii costurilor implicate de activitățile de inovare sau a optimizării proceselor. Instrumentele de acest tip sunt folosite în politicile care urmăresc achiziția de tehnologie sau de asistare în privința contractelor de licență a noilor tehnologii;
- politici de *stimulare a cererii* sunt cele care urmăresc aducerea în piață a inovării, stimulând cumpărătorii sau beneficiarii imediați, cu efecte asupra profitabilității așteptate a activităților inovative sau prin reducerea incertitudinii privind nivelul cererii pentru inovare. Instrumentele propuse de astfel de politici sunt subsidiile pentru beneficiari (ex: subsidiile pentru folosirea energiei alternative);
- politici care implică *schimbări instituționale* pentru o mai bună coordonare a participanților din cadrul sistemului de inovare.

Sintetizarea și clasificarea politicilor responsabile / cu efecte asupra inovării poate fi realizată în funcție de nevoia sau tipul de probleme chemate să le soluționeze (rationale), domeniului, tipul de mecanisme folosite sau instrumentele de politici utilizate.

Domeniul proprietății industriale implică și transferul dintre diferite componente ale sistemului angajate în cadrul mai larg al ciclului inovativ din societate. Transferul ideilor de la creator la consumator se realizează printr-un proces complex care modelează întregul ciclu inovativ. Canalele de distribuție ale drepturilor de proprietate industrială pot fi cele comerciale sau non-comerciale, dintre sectorul public academic, educațional și guvernamental. Deciziile luate de entitățile implicate în acest ciclu de inovare conduc la rezultate diferite: idei inovatoare diseminate

larg în societate, mai restrâns, în limitele unor comunități specifice, sectoriale, științifice, industriale sau nediseminare, fiind pierdute pentru societate ca întreg. Din acest punct de vedere, procesul decizional de management al proprietății industriale joacă un rol strategic în alegerea ideilor inovatoare, investiția în dezvoltarea și implementarea lor.

Deși poziția sistemului de proprietate industrială este una în aval, de efect al întregului sistem de inovare, el poate constitui un motor al inovării prin dinamica sa de alternanță dintre nivelul exclusivității sau gradului de acces la ideile creatoare.

Comunitățile de inovare publice care cuprind sectorul de cercetare și cel academic au misiuni non-financiare, în comparație cu cele private, cu obiective legate în mod organic de profit. Inovarea la nivel academic este una care vizează într-o primă fază drepturi de proprietate intelectuală rezultate în urma publicării rezultatelor de cercetare în articole și cărți. Numai o fracție redusă din aceste rezultate se transformă în invenții patentabile. În privința sectorului public de cercetare, lipsa constrângerilor legate de profit încurajează cercetarea într-o abordare fundamentală, în comparație cu sectorul privat cu o abordare mult mai aplicată a rezultatelor cercetării, cu perspective de profitabilitate ridicate. La nivelul consorțiilor universitare și de cercetare se adaugă problema acțiunii colective, ca o provocare suplimentară în managementul proprietății industriale.

La nivelul formulării intervențiilor de politici, a existat dilema suportului prin fonduri publice a patentării invențiilor rezultate din cercetarea academică având asumția justificatoare a încurajării comercializării rezultatelor de cercetare cu beneficii publice și private semnificative. Aceasta face parte dintr-o abordare mai largă cu obiectivul declarat de încurajare a impactului cercetării din sectorul public și academic asupra economiei prin intermediul unor vehicule variate precum parteneriatele public-private, incubatoarele, entitățile de transfer tehnologic. Modelul a fost inițiat de legislația privind drepturile de proprietate intelectuală în 1980, prin Bayh-Dole Act, prin care s-a acordat dreptul beneficiarilor granturilor publice de R&D facilitarea de a patenta invențiile și de a le licenția ulterior către întreprinderi. Abordarea a fost preluată ulterior și de statele membre ale UE, inclusiv în țara noastră. Principala motivație a fost facilitarea folosirii rezultatelor cercetărilor susținute din fonduri publice prin transferul drepturilor de proprietate intelectuală de la guvern către universități și alte entități de cercetare. Fundamentarea acestei abordări se bazează pe argumentul conform căruia deținerea drepturilor de proprietate de către institute și universități și mai puțin de către cercetătorii individuali (sau alternativa non-patentări) oferă o protecție superioară, costuri de tranzacție mai mici și încurajează instrumente mai eficace de transfer tehnologic. Aceste instrumente vin însoțite de scheme de facilități oferite de guvern pentru susținerea costurilor legate de patentare pentru universități și institute de cercetare sau cele legate de înființarea centrelor de transfer tehnologic.

***

Prin analiza de politici se urmărește înțelegerea funcționării sistemelor multi-actor și a proceselor implicate. În analiza multi-actor avem trei metode analitice distincte, corespunzătoare etapelor diferite ciclului politicilor.

1. Modele analitice multi-actor pot fi folosite pentru susținerea demersului de *structurare a problemei* în vederea înțelegerii contextului procesului decizional și consecințele asupra scopului;

2. Modele pentru susținerea analizei *domeniului sistemului* de politici;

3. Modele de susținere a *management-ului de proces*.

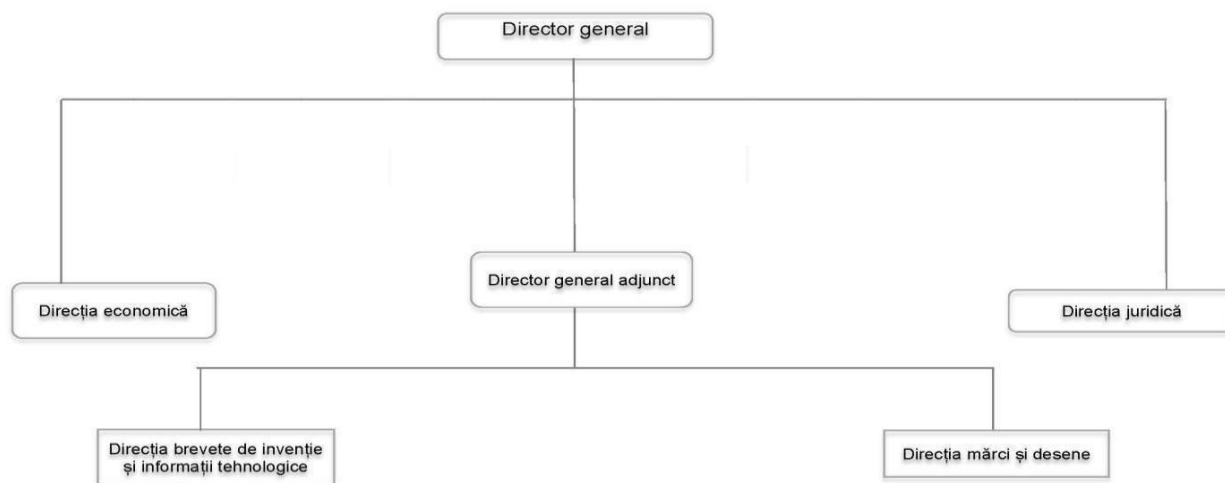
Analizele suport al procesului politicilor sunt diferite de analizele de formulare și definire a problemei substanțiale prin modelele implicate și stil analitic. Dacă analizele substanțiale îmbracă un stil analitic rațional cu accent pus pe structură cauzală și argumentativă, în cadrul analizelor de proces focusul conceptual este pus pe resursele și gradul de incidență asupra actorilor participanți în arena domeniului de politică. Analiza este una apropiată abordării managementului de proces și urmărește înțelegerea interdependențelor, a distribuției stimulentele în sensul coordonării sau existenței intereselor conflictuale, puterii actorilor și posibilităților de realizare a coalițiilor. În analiza de proces există trei tipuri de modele analitice diferențiate de focusul diferit pe părțile procesuale componente: *analiza de stakeholder-i*, *modelele de analiză a conflictului* și *modelele de analiză tranzacțională*.

3. PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL LEGAL EXISTENT

3.1 Modalitatea de organizare OSIM

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) este instituția principală de stat autorizată, din 1907, pentru a asigura protecția proprietății industriale și pentru a reprezenta România în organizațiile și acordurile internaționale și regionale de specialitate din care este parte țara. În prezent își desfășoară activitatea în subordinea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, conform Hotărârii nr. 272/2020 și Ordinul Ministerului Economiei nr.2738/2020¹.

Pentru anul 2020 structura organizatorică a OSIM a fost următoarea:

1 - Figura - Structura organizatorica a Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci

Conform art. 3 din Hotărârea de Guvern nr. 573/1998, republicată, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci are următoarele atribuții principale:

1. înregistrează și examinează cererile din domeniul proprietății industriale, eliberează titluri de protecție care conferă titularilor lor drepturi exclusive pe teritoriul României;
2. este depozitarul registrelor naționale ale cererilor depuse și al registrelor naționale ale titlurilor de protecție acordate pentru invenții, mărci, indicații geografice, desene și modele, topografii de produse semiconductoare, modele de utilitate și certificate suplimentare de protecție;
3. editează și publică Buletinul Oficial de Proprietate Industrială al României;
4. editează și publică fasciculele brevetelor de invenție;
5. administrează și conservă Colecția națională de proprietate industrială, întreține și dezvoltă baza de date informatizată în domeniul său de activitate, inclusiv prin schimburi internaționale;

¹ La data de 8.03.2021.

6. atestă consilierii în domeniul proprietății industriale și ține evidența acestora în registrul național al cărui depozitar este;
7. acordă, la cerere, consultanță de specialitate în domeniul proprietății industriale și organizează cursuri de instruire, seminarii și simpozioane în domeniu;
8. asigură armonizarea cadrului legislativ național cu reglementările internaționale și europene în domeniul protecției proprietății industriale;
9. inițiază, negociază și participă, în condițiile legii, la încheierea de convenții, acorduri, protocoale și alte înțelegeri interne și internaționale în domeniul protecției proprietății industriale;
10. participă și implementează prin specialiștii Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci proiecte europene și regionale în domeniul proprietății industriale, finanțate parțial sau integral de către organisme cu care oficiul dezvoltă relații de cooperare.”²

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci dispune de infrastructura și resursele necesare pentru a-și realiza atribuțiile.

Numărul angajaților a înregistrat o ușoară oscilație descrescătoare în ultimii cinci ani – cu o medie de 225 de salariați din 243 de posturi prevăzute în organigramă și cu o pondere constantă de 30% a personalului care desfășoară activități de bază în procesul de acordare a titlurilor de protecție - **examinatorii**. La data de 31.12.2020 Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci avea un număr de 81 de examinatori de titluri de protecție din totalul de 225 de posturi ocupate. Aceste posturi sunt ocupate după cum urmează:

- 24 de posturi cu angajați având vârsta până în 35 de ani;
- 62 de posturi cu angajați cu vârsta cuprinsă între 36 și 45 de ani;
- 88 de posturi cu angajați cu vârsta cuprinsă între 46 și 55 de ani;
- 51 de posturi cu angajați având vârsta mai mare de 55 de ani.

Nr. salariați		Vârsta (ani)	Procent
2019	2020		
27	24	<35	-11%
60	62	36 - 45	3%
87	88	46 - 55	%
60	51	>55	-15%
234	225		

I - Tabel - Structura angajatilor OSIM

În ultimii ani a fost implementat cu succes proiectul *Back Office* – o nouă platformă de gestionare a procedurii de înregistrare a mărcilor, desenelor, modelelor și a fluxurilor de lucru din cadrul instituției.³ De asemenea, se are în vedere implementarea aplicației pusă la dispoziție de Organizația Mondială a Proprietății Industriale (OMPI/WIPO⁴) pentru administrarea brevetelor, modelelor de utilitate și certificatelor de protecție suplimentară. Suplimentar, tot în cadrul unui

² OSIM. "Atribuții specifice" (2020). <https://osim.ro/despre-osim/atributii-specifice/>

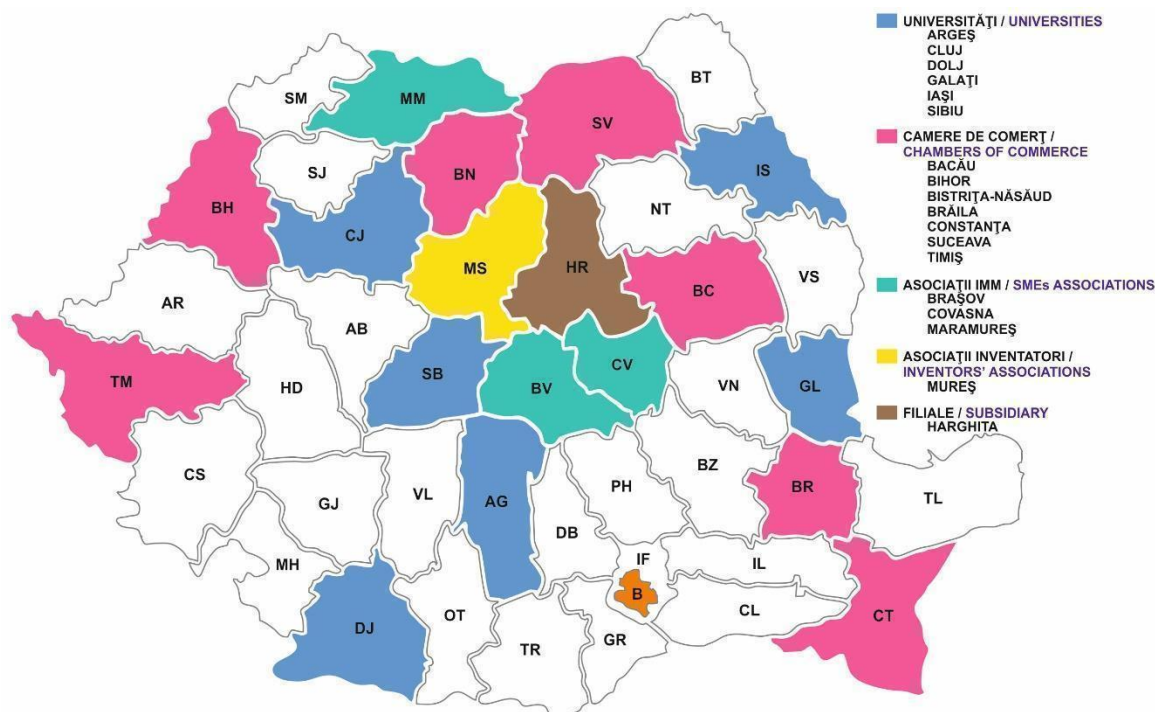
³ OSIM. „Proiectele de cooperare între EUIPO și OSIM” (2018). <https://osim.ro/wp-content/uploads/Evenimente/sinaia%202018%20pdf/10Prezentare%20proiecte%20cooperare%20europena%20Raluca.pdf>. Pg. 4.

⁴ WIPO – World Intellectual Property Organisation (lb. engleză)

proiect dezvoltat cu OMPI a început transmiterea descrierilor brevetelor și modelelor de utilitate în format XML și au fost dezvoltate module educaționale în format *e-learning*.

De asemenea, în perioada 2019-2022 OSIM implementează proiectul „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”, Cod SIPOCA 583, Cod MySMIS2014: 127610, în cadrul căruia se va realiza o aplicație integrată software pentru accesul online la serviciile oferite de OSIM. Această va permite plata online a taxelor în domeniul proprietății industriale, urmărirea stadiului cererii/cererilor de protecție a proprietății industriale, adaptarea la cerințele OSIM a sistemului IPAS (Industrial Property Automation. System) pentru brevete și depunerea online a cererilor de brevet.

O rețea de Centre Regionale de Promovare a Protecției Proprietății Industriale (PATLIB) este constituită și funcționează în 18 județe ale țării pe baza unor convenții de colaborare încheiate între OSIM și Universități, Camere de Comerț și Industrie sau Asociații profesionale, prin care sunt stabilite de comun acord obiectivele, precum și atribuțiile și obligațiile fiecărei părți – vezi figura 1. Principalul obiectiv al Centrelor Regionale este acela de a promova protecția proprietății industriale, precum și serviciile OSIM în teritoriu.

2 - Figura - Rețeaua Centrelor Regionale de Promovare a Protecției Proprietății Industriale (PATLIB) în România

SURSA: OSIM, Raport anual de activitate aferent anului 2020

Prezența teritorială a acestor centre a fost realizată în baza art. 14 (1), din Hotărârea nr. 573, din 7 septembrie 1998 (actualizată), privind organizarea și funcționarea Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci: “Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci poate sprijini activitatea centrelor regionale în domeniul proprietății industriale, prin acordarea de asistență tehnică, consultanță și dotare,

conform legislației în vigoare”. Acestea reprezintă entități deschise în teritoriu, găzduite de unele instituții locale, beneficiind din partea acestora de sprijin financiar, spații și dotare cu birotică, personal, iar din partea OSIM, de sprijin în ceea ce privește formarea personalului centrelor, și de punerea la dispoziție a publicațiilor OSIM.

La nivel european aceste centre regionale se reunesc sub numele *Patent Information Centers (PATLIB) Network* care numără în jur de 300 de entități ce aduc o contribuție importantă la sprijinirea inovării în Europa. La nivel regional, aceste centre joacă un rol important în creșterea gradului de conștientizare a comunităților locale asupra proprietății industriale. Din perspectiva creșterii capacităților acestor centre și a dezvoltării mediului economic regional, centrele își pot dezvolta noi servicii adaptate specificului regional, se pot adapta și își pot crește vizibilitatea pentru a deveni centre de excelență în domeniul proprietății intelectuale, identificând instrumente de sprijin și de stimulare a potențialului inovativ din regiune.⁵

Legislația națională în domeniul proprietății industriale este armonizată și urmărește în cadență evoluția legislației europene. Articolul 118 din Tratatul de Funcționare al UE prevede că, în contextul instituirii și funcționării pieței interne, Parlamentul și Consiliul stabilesc măsuri pentru crearea dreptului proprietății intelectuale al UE, în vederea asigurării unei protecții uniforme a drepturilor de proprietate intelectuală în UE, precum și pentru înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul UE. În acest context a fost transpusă și implementată legislația aferentă mărcii europene, precum și cea aferentă brevetului unic european. Și în celelalte domenii modele de utilitate, desene și modele industriale, indicații geografice legislația europeană este transpusă la nivel național. Domeniul protecției noilor soiuri de plante a trecut în competența Ministerului Agriculturii, fiind gestionat de Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor.

Cu privire sesizările de încălcări ale protecției prevăzute de Legea nr. 64/1991 (brevete de invenție), Legea nr. 129/1992 (desene și modele industriale) și Legea nr. 84/1998 (mărci și indicații geografice) se pot constata următoarele:

- dintre situațiile sesizate privind posibila încălcare a unui brevet de invenție, deși în număr foarte mic, nu a fost niciuna trimisă în judecată cu rechizitoriu, astfel încât nu putem vorbi despre vreun brevet încălcat în ultimii 5 ani în România – vezi tabel 2;
- o situație similară este și la capitolul desene și modele industriale (tabel 3), unde doar 2 infracțiuni au fost reținute de instanță în ultimii 5 ani;
- problema se pune exact invers în cazul mărcilor (tabel 4), acolo unde a crescut exponențial atât numărul sesizărilor, cât și numărul infracțiunilor reținute de instanță. Trendul crescător al încălcărilor drepturilor la marcă nu este singular în România. El se înscrie în trendul crescător la nivel internațional, acolo unde rețelele transnaționale de contrafaceri s-au dezvoltat în ultima perioadă. Acest lucru presupune resurse mai multe alocate în zona poliției de frontieră și a autorităților vamale pentru desfășurarea controalelor la intrarea în

---

⁵ "Patent Information Centers (PATLIB)". (2020). <https://www.epo.org/searching-for-patents/helpful-resources/patlib.html>

țară. Resurse limitate pot fi identificate în acest sens și la nivelul poliției și a parchetelor din țară ținând cont de numărul foarte mare a cauzelor rămase nesoluționate.

CARACTERISTICI SITUAȚIE	2015	2016	2017	2018	2019
Existente din anii precedenți	7	8	6	5	3
Noi intrate	4	1	1	0	2
Trimise în judecată cu rechizitoriu	0	0	0	0	0
Renunțare la urmărire penală	0	0	0	0	0
Clasate	3	2	3	1	2
Soluționate peste 1 an de la sesizare	3	2	3	1	1
Nr. infracțiuni reținute de instanță	0	0	0	0	0
Rămase nesoluționate	6	3	2	2	3
Prejudiciu lei	0	0	0	0	0

2 - Tabel - Cauze privind brevetele de invenție

Sursa: Analiza ex-ante privind strategia de proprietate industrială, informații primite în urma solicitărilor de informații de interes public în baza legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații, adresate următoarelor instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Curtea de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

CARACTERISTICI SITUAȚIE	2015	2016	2017	2018	2019
Existente din anii precedenți	21	32	40	34	28
Noi intrate	26	24	15	9	20
Trimise în judecată cu rechizitoriu	0	0	0	0	0
Renunțare la urmărire penală	3	2	1	0	1
Clasate	11	13	17	16	8
Soluționate peste 1 an de la sesizare	9	6	16	13	8
Nr. infracțiuni reținute de instanță	1	0	0	1	0
Rămase nesoluționate	21	31	29	22	33
Prejudiciu lei	0	0	0	0	0

3 - Tabel - Cauze privind desenele și modelele industriale

Sursa: Analiza ex-ante privind strategia de proprietate industrială, informații primite în urma solicitărilor de informații de interes public în baza legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații, adresate următoarelor instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Curtea de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

CARACTERISTICI SITUAȚIE	2015	2016	2017	2018	2019
Existente din anii precedenți	1483	1737	2139	2068	2437

Noi intrate	1450	1537	1085	2093	2563
Trimise în judecată cu rechizitoriu	43	42	89	86	71
Renunțare la urmărire penală	330	335	351	431	467
Clasate	552	515	498	488	518
Soluționate peste 1 an de la sesizare	494	500	669	728	678
Nr. infracțiuni reținute de instanță	75	70	127	109	97
Rămase nesoluționate	1605	2009	1944	2308	3159
Prejudiciu lei	787.567	921.443	1.466.187	4.855.513	1.864.615

4 - Tabel - Cauze privind mărcile și indicațiile geografice

Sursa: Analiza ex-ante privind strategia de proprietate industrială, informații primite în urma solicitărilor de informații de interes public în baza legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații, adresate următoarelor instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Curtea de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Un aspect important este modalitatea de evaluare a eficacității activității OSIM⁶. Un demers esențial în acest sens constă în stabilirea unui set de indicatori care reflectă funcționarea organizațională, gradul în care obiectivele legitime asumate sunt atinse. În acest context, unul din principalele aspecte care necesită evaluare constantă îl reprezintă relația cu beneficiarii OSIM, cei care apelează la serviciile furnizate de acesta. Această perspectivă se încadrează evoluției instituționale firești a organizației, în care accentul pus asupra proceselor de input managerial (sistemul SCIM, organizare resurselor umane, armonizare legislativă în plan european și mondial, asigurarea resurselor umane calificate, a mijloacelor tehnice, informatice, administrative și financiare necesare funcționării, colaborarea instituției cu organisme naționale și internaționale din domeniul său de activitate etc.) este completat cu accentul asupra aspectelor de "output" și "outcome" organizațional, respectiv cu ce efecte sunt furnizate serviciile OSIM.

3.2 Mediul privat

Pentru a veni în sprijinul întreprinderilor, Strategia de proprietate industrială a României propune măsuri în vederea stimulării unei culturi a inovării împreună cu acțiuni de promovare și protejare a elementelor de proprietate industrială prin implicarea tuturor părților interesate: instituții publice, mediul de afaceri, ecosistemul de cercetare-dezvoltare, mediul universitar, profesioniști, consultanți, etc.

⁶ În acest punct eludăm deliberat problematica asociată eficienței, raportul cost-rezultate este o problemă cu referențial complex, originată în politica de organizare instituțională a autorităților publice în general, de salarizare standardizată la nivel național și alocare a resurselor, care nu poate fi reglementată prin decizia OSIM și, implicit, excede complet posibilitățile acționale ale OSIM, nefăcând obiectul strategiei naționale de proprietate industrială a României.

Câteva date relevante, la nivelul statelor membre UE (Eurostat), pun în evidență importanța proprietății intelectuale pentru consolidarea întreprinderilor europene și contribuția acestora la PIB⁷:

- Procentul reprezentând valoarea activelor necorporale din totalul valorii de piață a companiilor europene a crescut de la 17% în 1975 la 84% în 2015.
- Sectoarele economice care se bazează preponderent pe proprietatea intelectuală și care utilizează intensiv forța de muncă: industrii culturale și creative – 100%, industria textilă – 100%, industria electronică - 100%, industria digitală – 100%, industriile mari consumatoare de energie – 88%.
- Industriile care se bazează pe proprietatea intelectuală generează 29,2% (63 milioane) din locurile de muncă la nivelul UE în perioada 2014-2016
- 9% din locurile de muncă la nivelul UE (83.3 milioane) sunt legate, direct sau indirect, de industriile care se bazează pe proprietatea intelectuală
- 45% din PIB-ul la nivelul UE (6 trilioane euro) este rezultatul contribuției industriilor care se bazează pe proprietatea intelectuală
- Doar 9% din IMM-urile europene utilizează instrumente de proprietate intelectuală.

Mediul privat reprezintă o resursă extrem de importantă pentru inovare în România, întrucât aici poate exista și potențialul de inovare, cât și potențialul economic și viziunea antreprenorială pentru punerea acestora în practică. Mediul privat însă are nevoie în continuare de mărire a gradului de conștientizare cu privire la avantajele conferite de folosirea acestui tip de proprietate și în aceeași măsură trebuie făcute eforturi pentru reducerea duratei de așteptare până la emiterea titlurilor de proprietate pentru brevete.

În prezent, ritmul cu care tehnologia se dezvoltă este unul nemaîntâlnit până acum și este într-o constantă creștere și singura șansă pentru un antreprenor sau pentru o companie pentru a avea succes, este să țină pasul și să dezvolte în ritm alert produse noi. Acest deziderat nu poate fi îndeplinit decât dacă de la idee până la produs nu se pierde avantajul competitiv dat de timp.

IMM-urile reprezintă o componentă caracterizată de influență și de interes moderat în momentul de față. Interesul moderat al acestui segment poate fi cauzat de lipsa de informare cu privire la avantajele utilizării acestei protecții. Gradul de influență al IMM-urilor este direct proporțional cu volumul de brevete/mărci pe care îl pot aduce în piață, care momentan nu este comparabil cu cel al marilor companii inovatoare.

---

⁷ *Tabloul de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri:* https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/IPR-intensive_industries_and_economicin_EU/summary/IP_Contribution_Report_092019_execsum_ro.pdf

Potrivit *Tabloului de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri*, publicat pe site-ul EUIPO⁸, după înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală, 54% dintre proprietari (IMM-uri) au susținut că au resimțit un impact pozitiv.

Principalele impacturi identificate au fost creșterea reputației (52%), creșterea cifrei de afaceri (39%) și capacitatea de a accesa noi piețe (37%). Dintre cei care nu au înregistrat drepturi de proprietate intelectuală, majoritatea a invocat necunoașterea elementelor de proprietate intelectuală și a beneficiilor acesteia. Procentul celor care au invocat lipsa cunoștințelor în rândul IMM-urilor a crescut de la 25% în 2016 la 38% în 2019.

Doar 25% dintre IMM-uri titulari de drepturi de proprietate intelectuală au reușit să valorifice comercial proprietatea înregistrată. Accesul la finanțare este una din cele mai mari probleme pentru IMM-uri în România, doar 13% dintre acestea, titulare ale unor drepturi de proprietate intelectuală înregistrate au încercat să obțină finanțare pe baza acestor active.

Un alt indicator relevant pentru contribuția activităților de cercetare-dezvoltare-inovare în cadrul mediului de afaceri îl reprezintă ponderea angajaților din companiile private în posturi de cercetare-dezvoltare și tehnicieni. Comparativ cu sectorul public și cel universitar, în mediul privat se observă un trend pozitiv de creștere a numărului de angajați în cercetare-dezvoltare România.

SECTOR	2015	2016	2017	2018
Sectorul privat	10128	10785	11525	12081
Cercetători	4234	4857	4467	4643
Tehnicieni și asimilați	2349	2513	2735	3524
Alte categorii de salariați	3545	3415	4323	3914
Sectorul guvernamental	12080	12663	12500	11986
Cercetători	6659	6755	6526	6597
Tehnicieni și asimilați	1892	1991	1899	1685
Alte categorii de salariați	3529	3917	4075	3704
Sectorul învățământ superior	9008	8627	8416	7695
Cercetători	6480	6314	6413	5832
Tehnicieni și asimilați	1075	927	831	596
Alte categorii de salariați	1453	1386	1172	1267

7 - Tabel - Situația persoanelor angajate în activități din domeniul cercetării și dezvoltării 2015-2018

Sursa: Institutul Național de Statistică⁹

Există paradigma conform căreia în România se brevetează majoritar de către persoane fizice, acest fapt fiind o consecință a brevetării pentru glorie preluată din vremea de dinainte de 1989. Însă perspectiva mai aproape de realitatea economică nu este atât legată de numărul mare de

⁸Tabloul de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_sme_scoreboard_study_2019/executiveSummary/executive_summary_2019_ro.pdf

⁹https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_carte_ro_1.pdf

înregistrări în nume propriu, cât dimensiunea redusă a inițiativei din mediul privat, ce ar trebui să depășească covârșitor inițiativa persoanelor fizice.

Printre problemele identificate în cadrul procesului de consultări publice cu reprezentanți ai mediului privat (IMM-uri, întreprinderi mari cu departamente proprii de cercetare-dezvoltare, consilieri proprietate industrială) se remarcă în primul rând durata prea mare de timp până la emiterea titlului de proprietate asupra brevetului ce conduce la perimarea potențialului financiar al produsului și, în consecință, lipsa de brevete dezvoltate din nevoi identificate în piață.

În același timp, inițiativa stimulării producției de brevete ar trebui să vina din partea investitorului. Ceea ce lipsește în special pieței românești de brevete este **cererea de brevete din partea mediului privat/întreprinderilor**. Un capitol aparte îl reprezintă problema transferului tehnologic, procesul complicat de facilitare a întâlnirii între inovatori și facilitatorii de fructificare comercială a drepturilor de proprietate intelectuală. În România, oferta de brevete este relativ mare dar supradimensionată în raport cu cererea existentă pe piață conform concluziilor reieșite în urma consultărilor cu stakeholderi organizate în perioada iunie –septembrie 2020.

Serviciile de transfer tehnologic sunt sub-finanțate (atât de la buget, cât și prin intermediul fondurilor structurale). Există deja o masă critică de specialiști în acest domeniu (manager de inovare, brokeri de tehnologii) dar nu există fonduri pentru a oferi serviciile acestora în mod gratuit companiilor. IMM-urile românești nu au capacitatea financiară necesară pentru achiziționarea din fonduri proprii de servicii de transfer tehnologic.

Analiza ex-ante realizată în cadrul proiectului arată faptul că majoritatea firmelor multinaționale nu au departamente de cercetare și dezvoltare în România. Un exemplu este cel al industriei farmaceutice care se axează mai degrabă de medicamente generice – acest sector fiind cel mai prolific în cercetare – dar chiar și dacă există departament de cercetare – folosește brevetele din afara.

Lipsesc apoi stimulentele adresate firmelor pentru a realiza demersuri în vederea utilizării instrumentelor de protecție a drepturilor de proprietate industrială. Este cazul de stimulente fiscale (scutiri de taxe). Există în schimb reduceri de tarife pentru persoanele fizice care depun cereri de brevet.

Conform consultărilor cu stakeholderi din mediul privat realizate a fost arătat faptul că sunt solicitate OSIM din partea firmelor servicii suplimentare ulterioare obținerii brevetelor de invenție/mărcilor, cum ar fi consiliere pentru utilizare titluri de brevet (exploatarea acestora) sau servicii de identificare a unor noi posibilități de monetizare a portofoliilor de proprietate industrială existente (de ex. dezvoltare de strategii de proprietate industrială în conformitate cu obiectivele de business ale firmelor).

3.3 Mediul extern – relațiile cu mediul academic și sistemul de cercetare

Domeniul proprietății industriale implică și transferul dintre diferite componente ale sistemului angajate în cadrul mai larg al ciclului inovativ din societate. Transferul ideilor de la creator la consumator se realizează printr-un proces complex care modelează întregul ciclu inovativ. Canalele de distribuție ale drepturilor de proprietate industrială pot fi cele comerciale sau non-comerciale, dintre sectorul public academic, educațional și guvernamental.

Deciziile luate de entitățile implicate în acest ciclu de inovare conduc la rezultate diferite: idei inovatoare diseminate larg în societate, mai restrâns, în limitele unor comunități specifice, sectoriale, științifice, industriale sau nediseminare, fiind pierdute pentru societate ca întreg. Din acest punct de vedere, procesul decizional de management al proprietății industriale joacă un rol strategic în alegerea ideilor inovatoare, investiția în dezvoltarea și implementarea lor.

Deși poziția sistemului de proprietate industrială este una în aval, de efect al întregului sistem de inovare, el poate constitui un motor al inovării prin dinamica sa de alternanță dintre nivelul exclusivității sau gradului de acces la ideile creatoare.

La nivelul formulării intervențiilor de politici, a existat dilema suportului prin fonduri publice a patentării invențiilor rezultate din cercetarea academică având asumția justificatoare a încurajării comercializării rezultatelor de cercetare cu beneficii publice și private semnificative. Aceasta face parte dintr-o abordare mai largă cu obiectivul declarat de încurajare a impactului cercetării din sectorul public și academic asupra economiei prin intermediul unor vehicule variate precum parteneriatele public-private, incubatoarele, entitățile de transfer tehnologic.

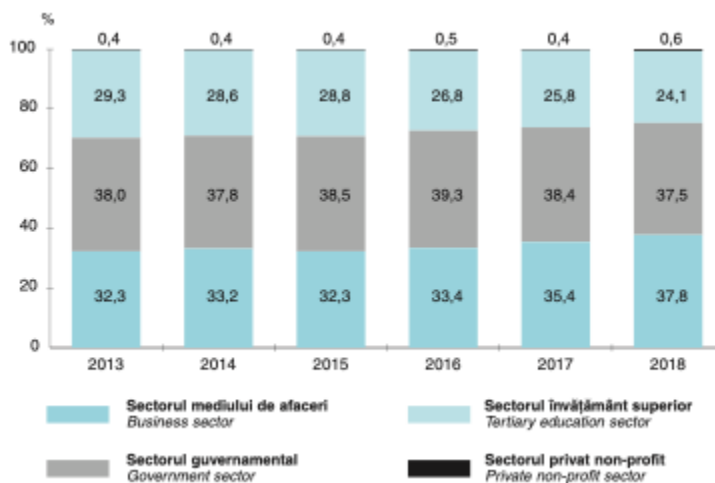
Modelul a fost inițiat de legislația privind drepturile de proprietate intelectuală în 1980, prin Bayh-Dole Act, prin care s-a acordat dreptul beneficiarilor granturilor publice de R&D facilitarea de a patenta invențiile și de a le licenția ulterior către întreprinderi. Abordarea a fost preluată ulterior și de statele membre ale UE, inclusiv în țara noastră. Principala motivație a fost facilitarea folosirii rezultatelor cercetărilor susținute din fonduri publice prin transferul drepturilor de proprietate intelectuală de la guvern către universități și alte entități de cercetare.

Fundamentarea acestei abordări se bazează pe argumentul conform căruia deținerea drepturilor de proprietate de către institute și universități și mai puțin de către cercetătorii individuali (sau alternativa non-patentări) oferă o protecție superioară, costuri de tranzacție mai mici și încurajează instrumente mai eficiente de transfer tehnologic. Aceste instrumente vin însoțite de scheme de facilități oferite de guvern pentru susținerea costurilor legate de patentare pentru universități și institute de cercetare sau cele legate de înființarea centrelor de transfer tehnologic.

Sistemul de cercetare-dezvoltare din România este structurat pe mai multe paliere: *palierele academice* cuprinde aprox. 102 centre/departamente de cercetare organizate în cadrul universităților; *palierele institutelor de cercetare* care însumează un număr de 263 entități publice și cca 600 de întreprinderi; 50 dintre acestea sunt parte a Rețelei Naționale pentru Inovare și

Transfer Tehnologic (ReNITT) ca centre specifice de transfer tehnologic, de informare tehnologică, incubatoare și patru parcuri de știință și tehnologie.

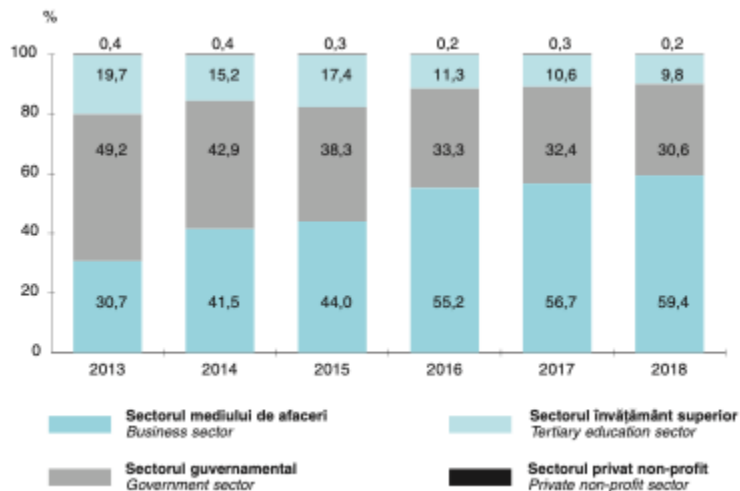
Profilul sistemului de cercetare este unul relativ echilibrat între cele trei paliere principale dar cu o dinamică diferită în intervalul 2013-2018, sectorul mediului de afaceri fiind într-o creștere constantă cumulată de 5%, cu o menținere a sectorului de cercetare public și de o diminuare a ponderii palierului academic de 5 procente.

4 - Figura - Structura salariilor din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță

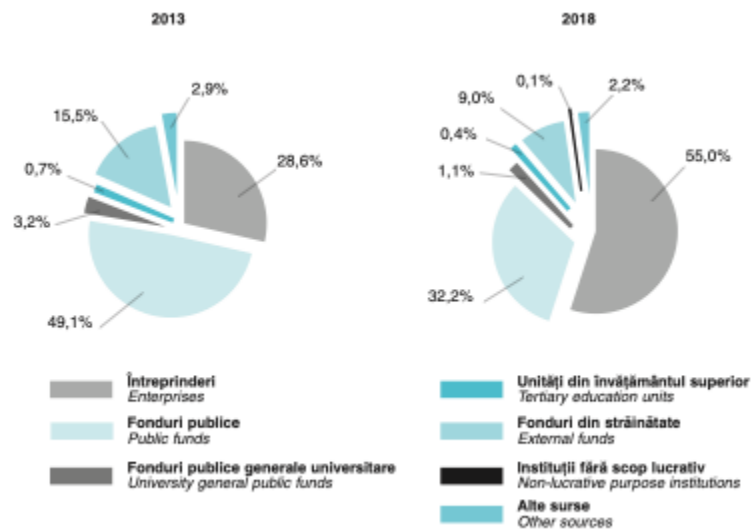
Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS, p. 453

Această dinamică reflectă nivelul finanțării palierelor componente, mediul de afaceri fiind principalul susținător al efortului bugetar alocat cercetării, pe fondul contracției ponderii din sectorul public și sectorul academic, dinamică corelată și cu ponderea generală în PIB a alocărilor pentru cercetare-dezvoltare, într-o diminuare lentă, de la un nivel de 0,57% în anul 2008, la cel de 0,51%, corespunzător anului 2018.

5 - Figura - Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță

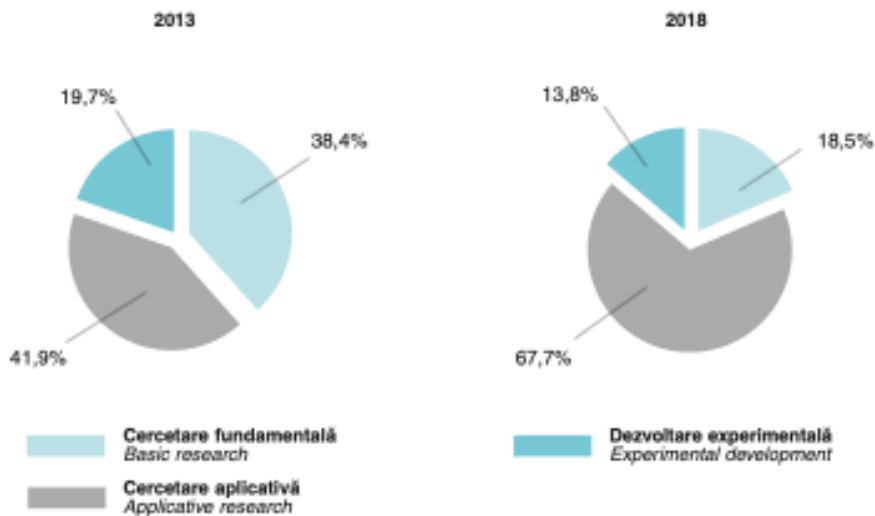
Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS, p. 454

6 - Figura - Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe surse de finanțare

Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS, p. 455

Profilul finanțării tipurilor de cercetare arată o diminuare substanțială a susținerii cercetării fundamentale și o creștere accentuată a cercetării aplicative, o schimbare a centrului de greutate a sectorului spre cercetarea productivă, fenomen corelat cu tipul de finanțare și alocările publice mult diminuate în intervalul analizat, inclusiv pentru finanțarea dezvoltărilor experimentale.

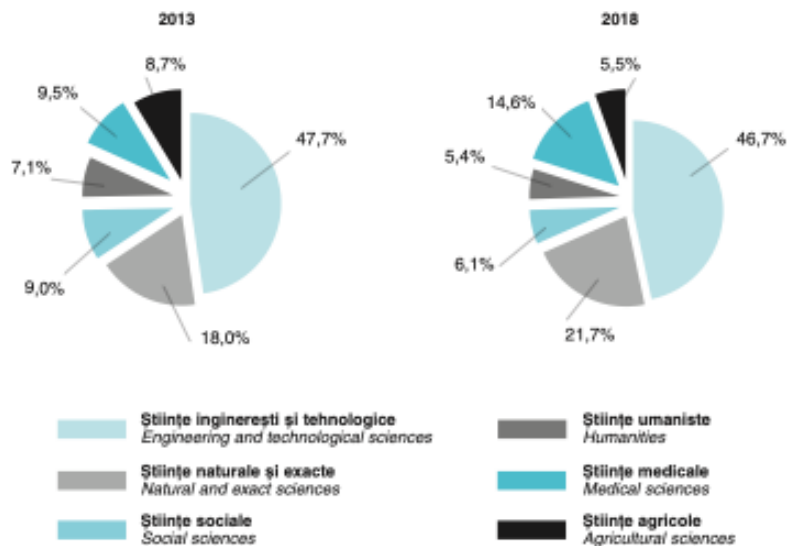

7 - Figura - Structura cheltuielilor curente din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe tipuri de cercetare

Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS, p. 455

Profilul sistemului de cercetare trebuie întregit cu structura domeniilor științifice reprezentate. Observăm ponderea dominantă a științelor ingineresti și tehnologice urmate de două domenii în dezvoltare: științele naturale și exacte precum și cele medicale.

8 - Figura - Structura cercetătorilor din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe domenii științifice

Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS, p. 454

	număr persoane (la sfârșitul anului) / number of persons (end of year)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Total	27600	27535	27253	27801	27367	27471	Total
Cercetători pe domenii științifice							Researchers by scientific field
Științe naturale și exacte	4986	4032	5259	5439	6174	5953	Natural and exact sciences
Științe ingineresti și tehnologice	13157	12904	12053	13656	12371	12817	Engineering and technological sciences
Științe medicale	2621	2736	2656	2898	3452	4014	Medical sciences
Științe agricole	2398	2525	2398	2397	2914	1502	Agricultural sciences
Științe sociale	2484	4204	3500	2366	1187	1687	Social sciences
Științe umaniste	1954	1134	1389	1045	1269	1498	Humanities
Cercetători la 10000 persoane ocupate civile	32,4	32,7	32,7	33,4	32,7	32,7	Researchers per 10000 civil employed persons

8 - Tabel - Cercetătorii din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe domenii științifice

Sursa: Anuarul statistic al României, 2018, INNS, p. 460

Sistemul de proprietate industrială poate ajuta rețelele sau comunitățile inovative în procesul de stimulare și transformare a ideilor creatoare în invenții patentabile. Capacitatea entității specializate în managementul proprietății industriale este proporțională cu dimensiunea și

complexitatea activităților de cercetare, astfel că poate varia de la o singură persoană, la un departament specializat. În primul rând, rolul lor este de a stabili o strategie de management al proprietății industriale și de a folosi toate resursele creative și financiare ale organizației pentru atingerea obiectivelor stabilite.

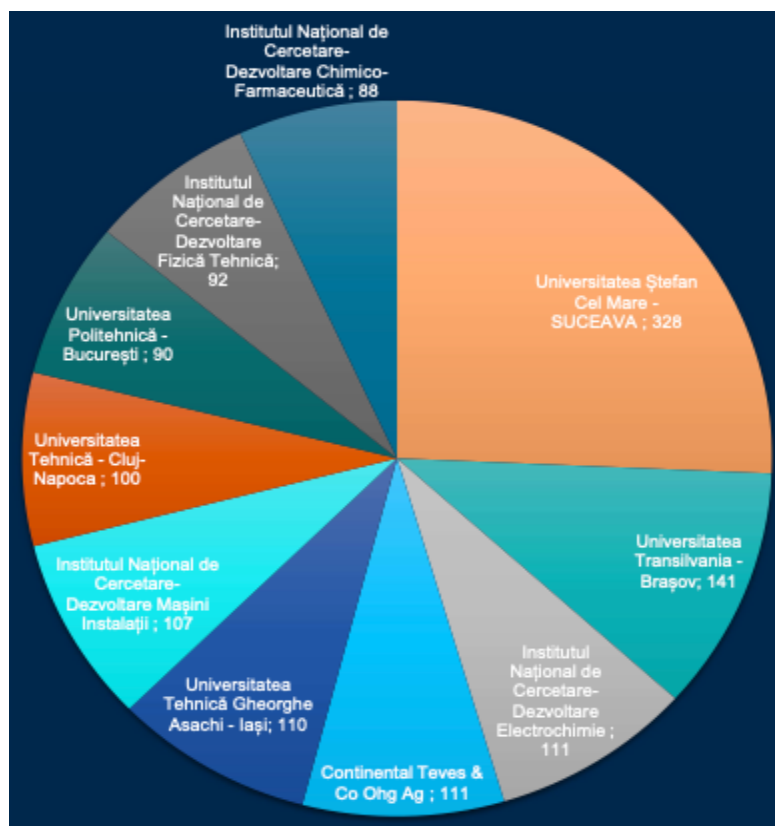
Echipa de colaboratori în cazul organizațiilor cu activități complexe de cercetare și inovare, cu un potențial de valorificare mare în industrie, implică un management de PI largă, cu expertiză atât în domeniul de aplicare dar și consilieri specializați în legislația de proprietate industrială și de business.

Conștientizarea acestui rol a reprezentat o preocupare a OSIM în dezvoltarea unei rețele instituționale care să asigure acest management al proprietății industriale, prin specializarea unor persoane desemnate de beneficiarii din sectorul academic și de cercetare ca adevărați consilieri de proprietate industrială, responsabili de procesul de patentare în fața OSIM și de sprijinire a institutelor și universităților în implementarea lor. Cum a rezultat și din consultările desfășurate, *existența și stabilitatea personalului acestor birouri integrate la nivelul entităților de cercetare este asociată cu o activitate de patentare superioară entităților lipsite de managementul proprietății industriale sau afectate de instabilitate* la nivelul reprezentării și organizării.

Inerția unor procese de patentare centrate mai curând pe persoane fizice și mai puțin colaborative, credințele privitoare la costurile mari ale întregii proceduri, oportunități minime de valorificare a licențierii unor soluții inovative sau lipsa resurselor umane specializate au creat un mediu care ignoră un canal de stimulare important. Contextul instabil de la nivelul rețelei de experți care să asigure un standard minim are ca efect *diminuarea capacității de management al proprietății industriale chiar în cazul unor universități mari cu reputație solidă* din România.

Dezinstituționalizarea (parteneriatelor) dintre cercetare și industrie, a sistemului de inovare inclusiv a relației OSIM cu universitățile partenere, legăturile existente inerțiale sunt doar cele menținute la nivel individual între profesori din universități și unii specialiști, în afara unei relații instituționalizate. În acest context, cum a rezultat și din constatările procesului de consultare, rețeaua de colaboratori din universități își pierde importanța ca element de legătură cu OSIM-ul și expertiză privind procedura de brevetare. Devin marginali ca efect al fragmentării proceselor decizionale inclusiv la nivelul universităților.

Situația brevetelor acordate de OSIM instituțiilor de învățământ superior din țară este prezentată în figura următoare. Se constată că un sfert din brevetele acordate universităților de OSIM aparțin Universității Ștefan cel Mare din Suceava care a obținut un număr total de 328 de brevete. Principalii inovatori sunt reprezentați de universitățile și institutele de cercetare ingineresti și tehnologice, dar ierarhia inovatorilor confirmă ipoteza instituțională. Entitățile preocupate de patentarea activității de cercetare, cu *processe și departamente specializate în managementul drepturilor de proprietate industrială sunt cele care performează, dincolo de expertiza substanțială.*

9 - Figura - Situația brevetelor emise pentru institutele de cercetare după numărul de brevete înregistrate în perioada 2005-2014

Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS

În privința institutelor de cercetare, ele au obținut în perioada 2015-2019 un număr de 566 de brevete acordate de OSIM, comparativ cu 469 obținute de universități, 475 de brevete obținute de persoane fizice și 296 de către companii.

Deși Institutele Naționale de Cercetare și Dezvoltare (INCD-urile) au o performanță mai bună decât cea a universităților sau companiilor în privința numărului de brevete, performanța lor agregată la nivel național este modestă, având în vedere aplecarea lor preponderentă înspre cercetarea aplicativă al cărui rezultat se exprimă în tehnologii și metode care sunt brevetate pentru a fi apoi exploatate cu riscuri limitate, dacă valoarea invențiilor depășește de câteva ori costurile implicate de brevetare.

Categorii de solicitanți Categories of applicants	2015	2016	2017	2018	2019
Persoane fizice <i>Natural persons</i>	523	532	487	423	362
Companii <i>Companies</i>	197	145	149	187	119
Institute de cercetare <i>Research institutes</i>	168	190	257	271	235
Institute de învățământ <i>Education institutions</i>	89	138	205	221	172
Altele <i>Others</i>	3	0	0	0	0
Solicitanți români Romanian applicants	980	1005	1098	1102	888

9 - Tabel - Cereri de brevet de invenție repartizate pe categorii de solicitanți români

Sursa: OSIM - Raport Anual 2019, p. 72

O altă problemă este legată de *interesul și rata de brevetabilitate* a rezultatelor cercetării. Conform Anuarului statistic al României, în anul 2018, sectorul de cercetare a aplicat pentru un total de 8508 proiecte de CD, antrenând cheltuieli totale de 1.928.544 mii lei. În același an, la nivelul OSIM au fost înregistrate un total de 679 cereri de brevet din partea companiilor, institutelor de cercetare sau universităților, ceea ce reprezintă un procent mic al nevoii sectorului de cercetare în brevetarea rezultatelor cercetării, chiar și în contextul unei rate mari de publicare a acestora în revistele științifice de specialitate.

Profilul structural al sectorului de cercetare arată o corelație puternică cu finanțarea publică prin dependența de fondurile naționale destinate cercetării, atât din perspectiva ponderii cercetării din sectorul public dar mai ales din ponderea cercetării fundamentale. Prin urmare, existența programelor de finanțare a cercetării în principalele domenii științifice precum ingineria, tehnologia, medicina, chimia sau industria alimentară pot constitui o prioritate pentru folosirea stimulentei ca politică coerentă de susținere a cercetării de bază, ca una strategică din perspectiva răspândirii ulterioare a cunoașterii către cercetarea productivă. Această abordare poate fi corelată cu îmbunătățirea ratei de brevetare și de autorizare de punere pe piață ca efect al susținerii cercetării de bază și a dezvoltării industriale ca suport al unui sistem de patentare, în contextul în care nu există exemple de oameni care au realizat venituri substanțiale de pe urma invențiilor.

- Repartiția brevetelor pe tipuri de titulari

Categorii de titulari Categories of owners	2015	2016	2017	2018	2019
Persoane fizice <i>Natural persons</i>	98	84	104	89	100
Companii <i>Companies</i>	54	53	69	47	73
Institute de cercetare <i>Research institutes</i>	105	124	115	129	93
Institute de învățământ <i>Education institutions</i>	72	101	119	93	84
Altele <i>Others</i>	0	3	0	0	0
Titulari români Romanian owners	329	365	407	358	350

10 - Tabel - Repartiția brevetelor pe tipuri de beneficiari

- *Selectivitatea în acordarea brevetelor de invenție*

Brevetul se acordă numai după o examinare atentă a îndeplinirii condițiilor de brevetabilitate a invenției, adică să fie nouă pe plan global, să implice o activitate inventivă și să fie susceptibilă de aplicare industrială. Această selectivitate a cererilor care se finalizează prin acordarea brevetului de invenție este o măsură a calității inovațiilor de a îndeplini criteriile legale. În privința selectivității în acordarea brevetelor de invenție, procentul brevetelor obținute din totalul cererilor depuse este de 35%, cu o variație de la 20% a cererilor finalizate cu un brevet în cazul persoanelor fizice, la 37% în cazul companiilor, 50 % pentru sectorul de cercetare și 56% grad de realizare pentru sectorul universitar. O primă constatare este cea conform căreia gradul de finalizare prin acordarea brevetelor este substanțial mărit în cazul inovatorilor din cercetare și mediul academic față de segmentul persoanelor fizice ceea ce denotă o calitate superioară a acestora precum și o expertiză superioară în managementul procesului de înregistrare și evaluare. O a doua constatare se referă la raportul dintre sectorul de cercetare și cel universitar, ultimul echilibrând un decalaj mare care exista înainte de 2010, ca o materializare a eforturilor susținute de universități pentru diversificarea activităților în afara celor preponderent didactice.

În anul 2018 dintre cele 24 de cereri internaționale depuse la OSIM în calitate de Oficiu Receptor, 20 de cereri au solicitanți persoane fizice, 2 cereri au solicitanți un institut de cercetare și o universitate din România, iar 2 cereri provin de la societăți comerciale din România (OSIM-Raport anual 2018, p. 22).

Din consultările derulate cu reprezentanții mediului academic și de cercetare au rezultat următoarele constatări: înregistrarea rezultatelor cercetărilor aplicative la OSIM pentru *procedura de obținere a brevetelor este una considerată foarte îndelungată*, cu termene pornind de la 8-9 luni care se pot prelungi până la ani de zile. Această perioadă, percepută ca excesivă, de obținere a brevetului, poate pune sub risc noutatea lui și capacitatea ulterioară de valorificare.

O altă constatare, subsecventă celei precedente, a fost cea privitoare la complexitatea produselor și serviciilor regăsite în cadrul unor tipuri de industrii, cu seturi numeroase de brevete încorporate în bunul final, ceea ce pune problema unei gestionări strategice a portofoliului de drepturi de PI. Din acest punct de vedere, timpul reprezintă o constrângere și mai importantă în flexibilizarea utilizării drepturilor. De asemenea, diferența dintre ciclurile de inovare proprii fiecărei tehnologii/industrii (de ex., în IT, ciclul inovării este de max. 2 ani), limitează mult posibilitățile de protejare prin intermediul brevetelor, soluția sugerată fiind cea a modelului de utilitate. Acest tip de constrângere limitează aria de aplicabilitate a patentelor și încurajează ne-brevetarea unor soluții sau idei. Mai mult, cumulată cu incertitudinea în privința succesului de piață și comercializării, stimulează alte forme de transfer de cunoaștere cum este secretul comercial.

Problema procedurilor îndelungate de brevetare, constatată și în consultările derulate, este stimulată și de *distribuția facilităților și excepțiilor privind plata taxelor implicate de procedura de brevetare printre categorii diferite de inovatori*. Reducerile de taxe pentru universități, institute de cercetare, alte entități publice distorsionează stimulentele pentru facilitarea brevetării. *Prezența*

facilităților aduce sarcini birocratice procedurale împovărătoare precum dovedirea calității de solicitant beneficiar al facilității prevăzute de lege la depunerea și analiza dosarului (stimularea proiectelor colective cu efecte în suplimentarea dosarului cu contracte de finanțare și de colaborare la cercetare) mai mici, corelate cu menținerea costurilor fixe legate de studierea dosarelor, suportate de la bugetul OSIM și nedecontate de inițiatorii politici de facilitare. De asemenea, procedurile de răspundere bugetară suplimentară în fața Curții de Conturi pentru justificarea facilităților îngreunează un proces deja anevoios.

Una din soluțiile revelate din consultări a fost cea de reducere de la un număr de 4-5 la maximum 2-3 taxe care să reprezinte un quantum de nivel intermediar (280 lei - 500 Euro). De asemenea, digitalizarea procedurilor de brevetare ar simplifica întregul proces de brevetare.

3.4 Cadrul legislativ

În domeniul proprietății industriale cadrul legal este unul complex, dispozițiile normative fiind stabilite prin legi, regulamente de aplicare a acestora, acordurile, convenții și tratatele internaționale în domeniul proprietății industriale, la care România este parte și care instituie angajamente pentru țara noastră. De asemenea, legislația națională în domeniul proprietății industriale este armonizată și urmărește evoluția legislației europene.

Totodată în vederea asigurării unei protecții uniforme a drepturilor de proprietate intelectuală în Uniunea Europeană, precum și pentru înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul Uniunii Europene a fost transpusă și implementată legislația aferentă mărcii comunitare, cea aferentă brevetului unic european, cea aparținând modelelor de utilitate, desene și modelelor industriale precum și cea indicațiilor geografice, în concordanță cu măsura implementată prin intermediul articolului 118 din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene care prevede că, în contextul instituirii și funcționării pieței interne, Parlamentul și Consiliul stabilesc măsuri pentru crearea dreptului proprietății intelectuale al Uniunii Europene.

În funcție de obiectul reglementării aceste dispoziții normative pot fi împărțite în mai multe categorii după cum urmează:

- Reglementări legislative privind invențiile, respectiv Legea 64/1991 privind brevetele de invenție, Legea 83/2014 privind invențiile de serviciu, H.G nr. 547/2008 privind aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 64/1991 privind brevetele de invenție; Legea nr. 611/2002 privind aderarea României la Convenția privind eliberarea brevetelor europene, adoptată la Munchen la 5 octombrie 1973, precum și actul de revizuire a acesteia, adoptat la Munchen la 29 noiembrie 2000
- Reglementări legislative privind modelele de utilitate, respectiv Legea nr. 350/2007 privind modele de utilitate, H.G nr. 1457/2008 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 350/2007 privind modelele de utilitate;

- Reglementări legislative privind protecția desenelor și modelelor, respectiv Legea 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor, H.G nr. 211/2008 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor, republicată;
- Reglementări legislative privind protecția noilor soiuri de plante, respectiv Legea nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante, Ordinul nr. 150/2012 privind aprobarea Regulamentului pentru aplicarea Legii nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante;
- Reglementări legislative privind mărcile și indicațiile geografice, respectiv Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice, HG nr. 1134/2010 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice;
- Reglementări legislative privind topografiile produselor semiconductoare, respectiv Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor produselor semiconductoare, republicată;
- Convenții și tratate internaționale in domeniul proprietății industriale, respectiv Convenția de la Paris din 20 martie 1883 pentru protecția proprietății industriale revizuită la Stockholm la 14 iulie 1967, Convenția pentru instituirea Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală semnata la Stockholm 14 iulie 1967 și ratificata de România prin decretul nr.1175 din 28.12.1968, Tratatul de Cooperare in domeniul brevetelor din 19 iunie 1970 adoptat la Conferința diplomatică de la Washington și ratificat de România prin Decretul nr.81 din 2 martie 1979, Aranjamentul de la Strasbourg privind clasificarea internațională a brevetelor de invenție din 26 martie 1971, Tratatul de la Budapesta privind recunoașterea internațională a depozitului de microorganisme in scopul procedurii de brevetare, semnat la 28 aprilie 1977 și modificat la 26 septembrie 1980 la care România a aderat prin Legea nr.75/1999 modificat la 28 septembrie 1979 la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Convenția din 5 octombrie 1973 privind brevetele europene și actul de revizuire a acesteia adoptat la Munchen la 29 noiembrie 2000 la care România a aderat prin Legea nr.611/2002, Convenția Internațională pentru protecția noilor soiuri de plante din 2 decembrie 1961, revizuită la Geneva la 10 noiembrie 1972, la 23 octombrie 1978 si la 19 martie 1991, Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor in vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, revizuit la Stockholm la 14 iulie 1967 și la Geneva la 13 mai 1977 și modificat la 2 octombrie 1979, la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Aranjamentul de la Viena instituind o clasificare internațională a elementelor figurative ale mărcilor întocmit la Viena la 12 iunie 1973 și modificat la 1 octombrie 1985, la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Tratatul privind dreptul mărcilor, adoptat la Geneva la 27 octombrie 1994, la care România a aderat prin Legea nr.4/1998 (inclusiv Regulamentul de implementare al acestuia), Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor adoptat la Madrid la 27 iunie 1989, ratificat de România prin Legea 5/1998 Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor, 13-31 martie 2006, ratificat de România prin legea nr. 360 /4.12.2007, Aranjamentul de la Haga privind depozitul internațional de desene și modele din 6.XI.1925, cu modificările și completările ulterioare, la care România a aderat prin Legea nr.44/1992, Actul de la Geneva și Aranjamentul de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor, adoptat la 2 iulie 1999, ratificat de România prin Legea nr.15/2001, Aranjamentul de la Locarno privind clasificarea desenelor și modelelor industriale, semnat la 8 octombrie 1968 și revizuit la 28 septembrie 1979, la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora pe de altă parte semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat de România prin Legea nr.20/1993, Acordul de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale de Comerț– Anexa 1C. Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț încheiat la Marrakech la 15 aprilie 1994, ratificat de România la 22 decembrie 1994 prin Legea nr.133/1994.
- Regulamente si directive europene, respectiv Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele și modelele industriale comunitare, Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene; Regulamentul (CE) nr.469/2009

al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru medicamente (versiunea consolidată); Regulamentul (CE) nr.1610/1996 din 23 iulie 1996 al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produse de protecție a plantelor; Regulamentul (UE) nr. 1257/2012 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții unitare prin brevet.

În prezent, instituțiile europene, precum și autoritățile Statelor Membre se confruntă cu nevoia de a propune noi inițiative legislative și non-legislative pentru întărirea sistemului și pentru eliminarea divergențelor și a fragmentării existente la nivel european fiind nevoie de o abordare europeană comună privind rolul proprietății industriale în competiția pentru leadership-ul tehnologic.

Totodată, se impune implementarea unor măsuri practice în sistemele naționale din domeniul proprietății industriale, fapt ce ar conduce la un cadru modern și eficient de protecție și de promovare a proprietății industriale europene, spre beneficiul general al societății europene.

În vederea atingerii acestui obiectiv, Comisia Europeană analizează măsurile necesare în vederea modernizării sistemului de protecție a proprietății industriale, prin: consolidarea brevetului european unitar, modificarea legislației europene în domeniul desenelor industriale, elaborarea unei abordări europene privind inteligența artificială și proprietatea intelectuală, întărirea sistemului de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele agricole și introducerea unui sistem de protecție europeană a indicațiilor geografice pentru produse non-agricole, promovarea creativității / inventivității și absorbției rezultatelor acesteia, inițierea unor mecanisme de sprijin financiar pentru încurajarea creativității și inventivității, dezvoltarea de instrumente eficiente de diseminare a informațiilor spre IMM-uri și organizații de cercetare, crearea și utilizarea de platforme care să faciliteze parteneriatele și transferul tehnologic între sectoare, consolidarea premiselor pentru utilizarea proprietății intelectuale pentru a obține finanțare, promovarea unui sistem eficient de licențiere și diseminare a activelor necorporale protejate prin drepturi de proprietate industriale, lupta împotriva contrafacerii, prin continua monitorizare a aplicării reglementărilor în domeniu, inclusiv în domeniul platformelor online, responsabilizarea deținătorilor de programe și platforme online prin aplicarea corespunzătoare a reglementărilor în domeniul serviciilor digitale, clarificarea și precizarea modalităților în care titularii drepturilor de proprietate industrială, consilierii și avocații, oficiile naționale și autoritățile din domeniul urmăririi respectării drepturilor specifice cooperează și fac schimb de date și informații pentru prevenirea și combaterea încălcărilor proprietății industriale, îndrumarea antreprenorilor, titulari de drepturi de proprietate industrială privind măsurile de prevenție, în special cele aplicabile mediului digital.

În cadrul interviurilor din seria de consultări publice s-a conturat un aspect important privitor la identificarea de propuneri de modificare a cadrului legislativ în vederea reglementării unor bune practici identificate în alte țări sau pentru o mai bună armonizare cu legislația europeană, convenții și tratate internaționale în domeniu la care România este parte.

Percepția părților interesate este că majoritatea actelor naționale care adresează aceste aspecte sunt elaborate ca urmare a necesității transpunerii unor directive europene, abordarea națională fiind una pasivă și reactivă, lipsită de inițiativă în această direcție. Astfel că se apreciază a fi necesară o mai mare implicare și deschidere din partea autorităților în identificarea și înțelegerea nevoilor specific României în ceea ce privesc aspectele legate de digitalizare.

Un aspect, care prin noutatea lui este legat și de posibile modificări legislative necesare pentru fluidizarea procedurilor, privește produsele IT/robotizare/automatizare/etc. respectiv noile provocări ale economiei digitale și o mai bună definiție a dreptului de proprietate industrială/intelectuală pentru acest sector care, cel mai probabil, într-un viitor foarte apropiat va reprezenta o parte decisivă a economiei, dacă nu o face deja. Din punct de vedere administrativ, ținând cont că respectivele produse uneori pot conține elemente ce se regăsesc în ambele tipuri de proprietate intelectuală, totuși, nu ar fi productivă intercalarea celor două tipuri de drepturi subsecvente (industrială / drepturi de autor), ci mai degrabă reglementări pentru clarificarea situației actuale legate de aceste drepturi.

Riscul asociat neadaptării reglementărilor pentru aceste produse ar fi o risipă majoră de resurse din partea autorităților și a companiilor, care apelează la artificii juridice pentru a putea aplica prevederi legislative învechite unor concepte inovatoare. Exemple de situații care în momentul de față nu sunt reglementate sau sunt reglementate parțial ar fi: obținerea protecției pentru un produs software, unde solicitantul trebuie să demonstreze producerea unui „efect tehnic” la nivel hardware, altfel că produsul este exclus de la brevetabilitate.

Principala consecință a acestei situații este un număr foarte redus de cereri de obținere a brevetelor în Europa pentru produse din această categorie, ceea ce conduce atât la o reducere a șanselor de monetizare ale inovațiilor, cât și la păstrarea de către companii a informațiilor referitoare la inovație cu titlu de secret comercial, care altfel ar fi putut aparține publicului larg. Un alt exemplu întâlnit în discuțiile cu părțile interesate, unde legislația din România ar putea fi îmbunătățită/modificată pentru a răspunde provocărilor economiei digitale, este licențierea de software cu titlu gratuit cum ar fi, de exemplu, aplicațiile mobile. În acest caz este vorba de drepturi de autor însă este un aspect important de reținut, inclusiv pentru cadrul legislativ privind proprietate industrială, pentru sublinierea importanței adaptării legislației la nevoile noi economii de tip 4.0 în timp real.

În concordanță cu cele menționate în domeniul brevetelor de invenție s-ar impune modificarea și completarea corespunzătoare a Regulamentului de aplicare a Legii nr. 64/1991 care a fost adoptat în anul 2008, iar până în prezent nu a suferit nicio modificare în condițiile în care Legea nr. 64/1991 a fost modificată și completată în anul 2014 și anul 2020.

De asemenea, la nivel procedural considerăm că s-ar impune introducerea unei condiții preliminare depunerii cererii de brevet, respectiv realizarea unei analize a potențialului de brevetabilitate față de stadiul tehnicii a soluției propuse de către un profesionist acreditat OSIM, implementarea unui astfel de sistem putând conduce la degrevarea OSIM de prelucrarea de cereri de înregistrare care nu sunt brevetabile. O astfel de inițiativă s-ar impune în acord cu specificul țării noastre din

prezent, respectiv ponderea mare a inventatorilor persoanelor fizice în ceea ce privește depunerea cererilor de obținere a unui brevet de invenție care de regulă nu apelează la serviciile unor consultanți în domeniul proprietății intelectuale la momentul înregistrării cererii. Tot pentru o mai bună desfășurare a activității OSIM s-ar impune implementarea unei obligativități a reprezentării în domeniul proprietății industriale atât în fața OSIM cât și în fața instanțelor de judecată.

În urma interviurilor cu reprezentanți ai sistemului judiciar, s-a constatat că în majoritatea cazurilor inventatorii persoane fizice se adresează instanțelor de judecată cu diferite cereri de judecată prezentându-se în sălile de judecată neînsoțiți de persoane specializate în domeniul proprietății industriale (avocați, consilieri de proprietate intelectuală) fapt ce conduce la întâzieri în soluționarea cererilor.

În ceea ce privește apărarea drepturilor de proprietate industrială pe calea justiției este necesar ca actul de justiție să fie unul eficient, accesibil și de calitate, fapt ce va conduce la diminuarea duratei de soluționare a dosarelor în materia proprietății industriale. Pentru atingerea acestui obiectiv s-ar impune dezvoltarea capacității instituționale a sistemului judiciar, fapt ce va conduce și la crearea unei administrații publice mai eficiente, prin implementarea de politici publice în domeniu, sporirea transparenței activității judiciare, și creșterea calității serviciilor publice.

În prezent, la nivelul Tribunalului București precum și a Curții de Apel din București există complete specializate pe domeniul proprietății intelectuale, complete care sunt formate dintr-un număr de trei judecători pe secție. Din susținerile unuia dintre reprezentanții sistemului judiciar acest fapt conduce la acordarea unor termene lungi de judecată și implicit la întâzieri în soluționarea dosarelor.

Ca și soluție, pentru eficientizarea procesului și pentru soluționarea cu celeritate a dosarelor din domeniul proprietate industriale, s-ar impune înființarea unor noi complete specializate în domeniul proprietății industriale sau chiar a unor secții specializate în raport de volumul acestora, tendința fiind una crescătoare în ultimii ani. O altă soluție pentru degrevarea instanțelor de judecată, inclusiv a secțiilor specializate de proprietate intelectuală s-ar putea realiza prin promovarea medierii ca și alternativă de soluționare a litigiilor având ca obiect apărarea drepturilor de proprietate intelectuală.

O măsură utilă în sprijinul bunei desfășurări a activității instanțelor de judecată constă în îmbunătățirea sistem electronic prin care se asigură publicarea online a motivărilor hotărârilor judecătorești și a altor date relevante privind cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești în materia proprietății industriale, instrumente ce conduc la unificarea jurisprudenței și asigurarea transparenței în domeniu judiciar.

Un alt factor care influențează activitatea instanțelor de judecată din susținerile reprezentanților sistemului judiciar ar putea fi numărul mic de judecători specializați în domeniul proprietății industriale fapt ce impune creșterea calității procesului de formare atât a magistraților aflați în funcție cât și a viitorilor judecători și procurori ar avea un impact major asupra domeniului proprietății industriale. Accentuarea componentei europene și internaționale prin creșterea

importanței dreptului european și a drepturilor omului în cadrul programelor de formare are impact și asupra dreptului proprietății industriale întrucât vine în sprijinul magistraților și îi ajută pe aceștia să discearnă cauzele în care este incident dreptul european față de cele pur interne și totodată să evalueze și să interpreteze hotărârile Curții Europene de Justiție în materia proprietății intelectuale.

Formarea acestora în domeniul dreptului Uniunii Europene, al dreptului internațional al drepturilor omului și studiul limbilor străine este de natura a asigura un acces facil la documentele și actele normative internaționale, inclusiv cele din domeniul proprietății industriale astfel încât soluționarea unor astfel de cauze să se facă în mod eficient.

Un alt factor care este de natura a influența activitatea instanțelor de judecată și a veni în sprijinul eficientizării actului de justiție îl reprezintă termenele procedurale de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industriale. Se impune îmbunătățirea prevederilor legislative în ceea ce privește termenele de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industriale implicit prin implementarea unui sistem în faza procedurii prealabile pentru ca comunicarea documentelor între părți să aibă loc chiar și electronic până la prima ședință de judecată fapt ce ar contribui la soluționarea cu celeritate a cererilor părților.

În ceea ce privește latura penală, respectiv infracțiunile care aduc atingere drepturilor de proprietate industrială, în urma recomandărilor făcute în cadrul sesiunii de consultări publice s-ar impune promovarea unei modificări legislative care să prevadă pedepsirea infracțiunii prevăzută art. 90, alin. 1 din Legea 84/1998 la plângerea prealabilă a persoanei vătămate fapt ce ar motiva titularii drepturilor de marcă să dea curs solicitărilor reprezentanților poliției, având în vedere că investigațiile nu ar mai fi tergiversate pentru lungi perioade, nedepunerea plângerii în termen de 3 luni reprezentând unul dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzute de art. 16 din codul de procedură penală.

Pe lângă măsura mai sus menționată pentru sporirea eficacității prevenirii infracțiunilor care aduc atingere drepturilor de proprietate industrială s-ar impune majorarea limitelor de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzută de art. 90, alin. 1 din Legea nr.84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice precum și elaborarea unei proceduri simplificate, la nivel național, de indisponibilizare, depozitare/lăsare în custodie și distrugere a bunurilor contrafăcute.

Un alt aspect sesizat și care ar putea face obiectul unei propuneri de modificare legislativă constă în crearea cadrului legal necesar pentru a permite implementarea unor instrumente de stimulare/motivare a personalului care a contribuit la realizarea unor capturi impresionante de produse contrafăcute, aspect care poate influența în mod considerabil și stabilitatea pe post a personalului.

Totodată, s-ar impune crearea cadrului legal necesar pentru a permite reprezentanților mediului privat să sprijine autoritățile de aplicare a legii în activitățile de prevenire și combatere a ilegalităților din domeniu prin organizarea și derularea de campanii preventive, de activități de

pregătire profesională și schimb de bune practici, precum și prin asigurarea suportului tehnic, logistic și financiar necesar activităților operative.

În urma discuțiilor cu reprezentanții autorităților publice cu atribuții în domeniul apărării drepturilor de proprietate industrială s-a făcut propunerea de efectuarea a demersurilor necesare pentru ratificarea de către România a Convenției cu privire la contrafacerea produselor medicale și infracțiunile similare care amenință sănătatea publică - Medicrime semnată la Moscova, la data de 28 octombrie 2011 și intrată în vigoare la data de 01 ianuarie 2016 și pentru transpunerea prevederilor acesteia în legislația națională

3.5 Context european și internațional

3.5.1 Context european

Brevete de invenție

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI susținând brevetul unitar, prin crearea unui „one-stop-shop” pentru protecție și enforcement¹⁰. În același timp, susține optimizarea sistemului de certificate suplimentare de protecție, înființat în 2019 (Q1 2022) și își propune să faciliteze accesul și partajarea activelor necorporale, garantând, în același timp o rentabilitate echitabilă a investiției, prin îmbunătățirea transparenței și predictibilității brevetelor esențiale standard (brevete și tehnologii încorporate în standarde) prin încurajarea inițiativelor coordonate de industrie în sectoarele cele mai afectate (Q1 2022).

Camera Internațională de Comerț consideră că menținerea unui nivel adecvat de calitate în acordarea brevetelor reprezintă o abordare în avantajul tuturor stakeholder-ilor¹¹.

În ceea ce privește brevetul unitar, Germania are programată remedierea deficienței formale în ratificarea acestuia, până în trimestrul 3 al anului 2021, iar pentru amplasarea curții unitare de patente, având în vedere ieșirea din discuție a Londrei, sunt luate în considerare două locații: Paris și Munchen. Odată intrate în vigoare regulile acordării brevetului unitar, nu va exista o procedură separată pentru acordarea acestuia, ci brevetul unitar va putea fi obținut printr-o procedură de validare ulterioară acordării patentului european de către Biroul European de Brevete, similară cu validările actuale în fiecare dintre statele membre, brevetul fiind valid în toate statele membre, fără

---

¹⁰ European Commission. (2020). Making the most of the EU's innovative potential An intellectual property action plan to support the EU's recovery and resilience. European Commission.

¹¹ International Chamber of Commerce (ICC). (2020). The ICC Intellectual Property Roadmap - Current and emerging issues for business and policymakers, 14-th Edition 2020. International Chamber of Commerce (ICC).

a necesita traduceri. Validarea convențională a brevetului european va fi încă valabilă pentru statele membre care nu participă în cadrul patentului unitar. Oricum, odată ce este selectată validarea brevetului unitar, validarea în fiecare stat membru va fi exclusă și vice-versa.

Taxele pentru reînnoire vor fi plătite către EPO și au fost stabilite la nivelul taxelor combinate de reînnoire din primele patru țări cele mai frecvent alese pentru validare. Acordul prevede ca pentru o perioadă de tranziție, ce nu va depăși 12 ani de la data aplicării, vor trebui adăugate traduceri adiționale după validarea brevetului unitar. Astfel, unde limba procedurii este franceză sau germană, va fi necesară o traducere în engleză, iar unde limba procedurii este engleza, va fi necesară traducerea într-o limbă oficială a statelor membre. Aceste traduceri vor avea doar caracter informativ și nu vor avea vreun efect legal.

Odată ce acordul intră în vigoare, va exista o curte specializată cu jurisdicție exclusivă referitoare la încălcarea drepturilor și validitatea părților individuale validate ale brevetelor europene și brevetului unitar, iar pentru o perioadă de șapte ani, brevetele europene și cererile de brevet european vor fi excluse de la această regulă prin completarea unei declarații. Curtea brevetului unitar va fi compusă dintr-o curte de primă instanță, puternic descentralizată, o curte de apel și un registru. Curtea de primă instanță va avea o divizie centrală (localizată în Paris cu două secțiuni în Munchen și într-un oraș care să înlocuiască Londra), precum și o serie de divizii regionale în statele membre. Curtea de apel va fi localizată la Luxemburg.

Divizia centrală a curții de primă instanță va fi instanța exclusivă pentru obținerea invalidării, chiar dacă invalidarea poate fi obținută și ca un rezultat al unei cereri reconvenționale către diviziile locale sau regionale. Dacă opozițiile sau procedurile de apel se desfășoară încă în fața biroului european, procedurile brevetului unitar vor fi suspendate. Limba desfășurării procedurilor va fi limba oficială a locației în care este amplasată divizia respectivă, deși vor fi valabile și alte alegeri, în anumite condiții, iar limba oficială pentru procedurile în fața diviziei centrale va fi limba procedurilor patentului european. Apelurile vor fi realizate, în principiu, în limba primei instanțe.

Toate diviziile vor avea proceduri uniforme, vor fi specializate și chiar dacă acestea funcționează separat, vor fi legate de Curtea de Justiție a UE, fiind datoare să interpreteze și să aplice legislația europeană și acordurile transnaționale. EPO își va intensifica eforturile pentru încheierea de acorduri cu alte țări. Referitor la diferitele traduceri, odată ce se dezvoltă instrumentele automate de traducere, problema limbii va fi din ce în ce mai redusă.

Referitor la inteligența artificială, este de așteptat ca invențiile din acest domeniu să devină mai clare și mai predictibile, chiar dacă pe partea de infringement există încă dificultăți, cum ar fi redefinirea invenției¹².

În ceea ce privește brevetarea unor noi utilizări, sunt necesare eforturi semnificative în a susține că noua aplicare merită o protecție completă, răspunzând nu doar criteriului aplicabilității industriale, ci și noutății și pasului inventiv (International Chamber of Commerce (ICC), 2020).

---

¹² International Chamber of Commerce (ICC), 2020

În contextul Revoluției Industriale 4.0, cele mai multe inovații sunt așteptate în domeniul soluțiilor software, care sunt tratate diferit în diferite țări¹³.

Consiliul UE susține nebrevetabilitatea proceselor biologice esențiale pentru producerea de plante sau animale¹⁴.

Mărci

Comisia va lua în considerare aderarea UE la Tratatul de la Singapore privind Legea Mărcilor¹⁵. Totodată, Directiva Mărcilor (2015/2436) a intrat în vigoare iar implementarea acesteia se va întinde până în 2023, obiectivul principal fiind accelerarea inovării și creșterii economice prin transformarea sistemelor de înregistrare pe tot parcursul EU, mai accesibile, eficiente pentru afaceri, având costuri și complexitate mai reduse, crescând în același timp viteza, predictibilitatea și securitatea legislativă¹⁶.

O direcție importantă de acțiune, privește protecția mărcilor cunoscute (notorii) împotriva comportamentului parazitar și contrafacerii.

O altă direcție importantă de acțiune, privește integrarea bazelor de date pentru mărci, în scopul îmbunătățirii căutărilor, din ce în ce mai multe țării fiind invitate să participe în Global Brand Database și Tmview. Brexit-ul, de asemenea, este de așteptat să introducă noi schimbări, ce vor trebui tratate cu atenție.

În ultimii ani, se observă o tendință tot mai accentuată din partea autorităților guvernamentale din diferite țări, către normarea utilizării mărcilor pe etichete sau ambalaje iar măsurile restrictive inutile pot distorsiona puternic competiția, motiv pentru care, corelarea reglementărilor din domeniul PI cu reglementările specifice altor domenii, reprezintă o abordare importantă în următoarea perioadă.

Modele și desene

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI planificând modernizarea legislației comunitare în domeniul design-ului industrial (Q4 2021)¹⁷.

Camera Internațională de Comerț afirmă că unul dintre obiectivele perioadei următoare este adoptarea Tratatului WIPO pentru Design, deoarece se observă un grad scăzut de armonizare între legislațiile naționale¹⁸.

---

¹³ European Patent Office. (2020). Patents and the Fourth Industrial Revolution - The global technology trends enabling the data-driven economy.

¹⁴ Council of the European Union. (2020). Intellectual property policy and the revision of the industrial designs system in the Union - Council conclusions. Council of the European Union.

¹⁵ European Commission, 2020

¹⁶ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

¹⁷ European Commission, 2020

¹⁸ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

În acest context, corelările dintre inteligența artificială și design reprezintă un domeniu nou de evoluție, atât timp cât WIPO stabilește faptul că design-ul asistat de inteligența artificială este considerată o variantă de CAD.

Totodată, Consiliul UE încurajează evaluarea legislației EU referitoare la protecția design-ului, lansată în 2014¹⁹.

Indicații geografice

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI planificând îmbunătățirea sistemului de protecție pentru indicațiile geografice (Q4 2021)²⁰ iar Camera Internațională de Comerț consideră că se observă o nevoie crescândă de clarificare a regulilor aplicabile atât IG cât și regulilor aplicabile internetului și numelor de domenii, în sensul întăririi drepturilor într-un mod facil și eficient²¹.

Consiliul UE recunoaște nevoia de îmbunătățire a sistemului de protecție a indicațiilor geografice în Europa și este gata să ia în considerare introducerea unui sistem „sui generis” pentru protecția produselor non-agricole²².

Drepturile crescătorilor de plante / varietățile de plante

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI planificând evaluarea legislației privind varietățile de plante²³ iar Camera Internațională de Comerț consideră că se vor continua eforturile de adaptare a legislațiilor naționale la standardele din 1991 ale Convenției Internaționale pentru Protecția Noilor Varietăți de Plante²⁴.

Alte elemente de proprietate industrială

Camera Internațională de Comerț afirmă că deși s-au înregistrat îmbunătățiri semnificative ale instrumentelor legislative din domeniul secretelor comerciale, totuși mediul economic are nevoie de informare și pregătire pentru utilizarea acestora²⁵. Spre exemplu: referitor la protecția legală a bazelor de date, se consideră că acestea vor trebui aprofundate și abordate cât mai mult în următoarea perioadă.

De asemenea, cunoașterea tradițională și resursele genetice locale, deși există Protocolul de la Nagoya, aplicat deja într-o serie de țări, acestea vor fi abordate în cadrul Adunării Generale WIPO din 2021-

În ceea ce privește, legătura domeniului PInd. cu alte domenii, domeniul concurențial este reprezentativ, Comisia Europeană continuând eforturile de armonizare a legislației antitrust cu

---

¹⁹ Council of the European Union, 2020

²⁰ European Commission, 2020

²¹ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

²² Council of the European Union, 2020

²³ European Commission, 2020

²⁴ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

²⁵ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

legislația PInd. În acest context, se propune revizuirea ghidului privind Acordul de Cooperare Orizontală, în 2022.

Stimularea utilizării și aplicării proprietății industriale

Comisia Europeană își propune să pună la dispoziția EUIPO o schemă de voucher-e de PI pentru IMM pentru finanțarea înregistrării drepturilor și asistență strategică (Q1 2021)²⁶. Totodată, aceasta își propune să faciliteze accesul și partajarea activelor necorporale, garantând, în același timp o rentabilitate echitabilă a investiției, prin asigurarea existenței elementelor critice de PI în perioade de criză, inclusiv prin noi instrumente de licențiere și printr-un sistem de coordonare a licențelor obligatorii (2021 – 22).

Camera Internațională de Comerț afirmă²⁷ faptul că afacerile și guvernele care ținesc către poziții superioare în lanțul valorii adăugate, vor trebui să înțeleagă din ce în ce mai mult legislația specifică PI pentru o gestionare cât mai eficientă a DPI, iar în numeroasele încercări ale guvernelor de a crește conștientizarea rolului PI, se observă o concentrare excesivă asupra înregistrării drepturilor și o concentrare insuficientă către legătura PI cu strategiile de afaceri.

De asemenea, aceasta consideră că clarificarea și fluidizarea monetizării elementelor de PI reprezintă o prioritate pentru creșterea utilizării activelor necorporale ce rămân neutilizate, în special la nivelul IMM-urilor.

Training și promovare

Camera Internațională de Comerț susține²⁸ că din ce în ce mai multe reglementări specifice altor domenii au impact asupra domeniului PI, motiv pentru care activitatea de promovare și informare este necesară în mod continuu.

Pe de altă parte, mediul economic trebuie să își asume un rol activ în dezbaterile privind PI și să explice rolul său pozitiv în susținerea inovației și dezvoltării economice.

Camera Internațională de Comerț consideră că mediul economic are nevoie de informare și pregătire pentru utilizarea secretelor comerciale²⁹.

Aspecte legislative

Comisia Europeană își propune să faciliteze accesul și partajarea activelor necorporale, garantând, în același timp o rentabilitate echitabilă a investiției, promovând accesul și partajarea datelor prin clarificarea anumitor aspecte cheie din Directiva privind Secretele Comerciale și Directiva Bazelor de Date (Q3 2021)³⁰. Totodată, aceasta a început revizuirea legii concurenței „Horizontal

---

²⁶ European Commission, 2020

²⁷ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

²⁸ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

²⁹ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

³⁰ European Commission, 2020

Cooperation Agreement”, care se estimează a se finaliza în 2022, și care va avea implicații importante asupra sistemului de PI.

Consiliul UE, pe de altă parte, încurajează evaluarea legislației EU referitoare la protecția design-ului, lansată în 2014 și solicită Comisiei propuneri pentru revizuirea Regulamentului Consiliului (EC) 6/2002 privind designul comunitar și Directivei 98/71/EC privind protecția legală a designului, în scopul modernizării protecției europene pentru design, iar revizia va trebui să ia în conaiderare³¹:

- o Amendamente și alte măsuri pentru susținerea și îmbunătățirea relației complementare dintre sistemul de protecție a design-ului al CE, cel național și regional;
- o Îmbunătățirea accesibilității sistemului de protecție a design-ului;
- o Includerea în noile documente a noilor tehnologii;
- o Concentrarea eforturilor de reducere a zonelor de divergență în aplicarea sistemului de protecție al design-ului, prin identificarea dreptului de prioritate și prin clarificarea relevanței indicației produsului pentru motive legate de protecția design-ului;
- o O adaptare la cerința de reprezentare a design-ului în scopul facilitării accesului la protecție;
- o Permitea deținătorilor de drepturi de a preveni terțe părți de la tranzitarea bunurilor care încalcă legislația privind designul prin UE;
- o O armonizare a regulilor de protecție a părților componente folosite pentru scopuri reparatorii;

De asemenea, Consiliul UE propune corelarea Regulamentului Consiliului (EC) 6/2002 și Directivei 98/71/EC cu reforma din 2017 a legislației UE privind mărcile.

Enforcement și aplicarea drepturilor:

Comisia Europeană își propune să asigure o aplicare mai bună a DPI și o luptă mai eficientă împotriva încălcării drepturilor prin clarificarea și actualizarea responsabilității serviciilor digitale, în principal platformele online, prin Carta Serviciilor Digitale (Q4 2020)³². În același scop, aceasta își propune să întărească rolul OLAF-ului în lupta împotriva contrafacțiilor și pirateriei (2022)³³.

Totodată, Comisia propune stabilirea unui set de instrumente la nivel european pentru lupta împotriva contrafacției (Q2 2022), iar în domeniul apărării drepturilor, una dintre direcțiile de acțiune recomandate vizează armonizarea standardelor care vor permite alicarea soluțiilor eficiente pentru contrafacere și piraterie, iar una dintre inițiativele cele mai importante de armonizare o constituie Curtea Europeană a Brevetului Unitar³⁴.

---

³¹ Council of the European Union, 2020

³² European Commission, 2020

³³ European Commission, 2020

³⁴ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

O altă direcție foarte importantă privește împărțirea informațiilor între sectorul public și sectorul privat iar una dintre propunerile abordate în viitorul apropiat, privește construcția unui PPP pentru investigarea contrafacerilor.

Pe de altă parte, Consiliul UE ia notă despre nevoia crescândă de colaborare pentru a lupta împotriva contrafacerilor în mediul digital, încurajează furnizarea de date privind contrafacerea și pirateria și intensificarea inițiativelor pentru combaterea acestora, și încurajează stabilirea de principii pentru o colaborare tripartidă între deținătorii de drepturi, intermediari și autorități pentru a dezvolta strategii eficiente anti-contrafacere³⁵.

Stimularea cercetării și inovării

Comisia Europeană își propune să stimuleze continuarea serviciilor de asistență în domeniul PI pentru IMM din programul Orizont și extinderea acestora la alte programe ale EU (2020+)³⁶, propunând, în același timp un nou cadru și noi condiții pentru cooperarea în domeniul cercetării cu entități din țări non EU.

Consiliul UE, în contextul pandemiei COVID 19, consideră că DPI și translatarea rezultatelor CDI în economie, vor avea un rol foarte important în procesul de reconstrucție și în îmbunătățirea rezilienței afacerilor europene³⁷.

De asemenea, acesta accentuează necesitatea unei strategii generale care să vizeze protecția și accesul echitabil la inovare pentru întreprinderile din EU, pentru a oferi posibilitatea acestora să își capitalizeze activele intangibile.

---

³⁵ Council of the European Union, 2020

³⁶ European Commission, 2020

³⁷ Council of the European Union, 2020

Comisia Europeană – Plan de acțiune asupra proprietății intelectuale

- Prioritatea 1. Îmbunătățirea protecției proprietății intelectuale**
- Modernizarea unei serii de instrumente existente privind proprietatea intelectuală și adaptarea lor la era digitală, (de ex. îmbunătățirea certificatelor suplimentare de protecție pentru produsele medicinale și de protecție a plantelor brevetate sau modernizarea protecției desenelor și modelelor industriale în UE).
- Consolidarea protecției indicațiilor geografice agricole, analizând și fezabilitatea unui sistem de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE.
- Evaluarea impactului noilor tehnologii (cum ar fi inteligența artificială și blockchain) asupra sistemului de proprietate intelectuală.
- Introducerea rapidă a sistemului de brevete unitare în vederea creării unui ghișeu unic pentru protecția brevetelor și pentru asigurarea respectării acestora în UE.
- Prioritatea 2. Stimularea adoptării proprietății intelectuale de către IMM-uri**
- Îmbunătățirea informării și consilierii
- O nouă schemă de asistență financiară cu un buget de 20 de milioane EUR, furnizate din fondurile EUIPO pentru primul an.
- Comisia va pune la dispoziția tuturor participanților la programele de cercetare și inovare finanțate de UE consiliere și asistență privind proprietatea intelectuală și va colabora cu toate părțile interesate pentru a îmbunătăți valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală în întreaga comunitate a cercetării și inovării.
- Măsuri pentru facilitarea utilizării proprietății intelectuale ca mijloc de stimulare a accesului la finanțare.
- Prioritatea 3. Facilitarea partajării proprietății intelectuale**
- Măsuri de facilitare a partajării proprietății intelectuale critice în momente de criză, asigurând în același timp randamentul investițiilor.
- Îmbunătățirea infrastructurii pentru drepturile de autor
- Mobilizarea datelor protejate de proprietatea intelectuală
- Ameliorarea transparenței și a previzibilității în ceea ce privește acordarea licențelor pentru brevetele esențiale pentru standarde, deoarece acestea sunt elemente importante pentru transformarea digitală a industriei europene, precum introducerea autovehiculelor conectate și a altor produse conectate la internetul obiectelor.
- Prioritatea 4. Combaterea contrafacerii și îmbunătățirea aplicării drepturilor de proprietate intelectuală**
- Comisia Europeană va crea un set de instrumente ale UE pentru combaterea contrafacerilor, în vederea promovării și a facilitării unei cooperări eficiente între titularii drepturilor de proprietate intelectuală, intermediari (cum ar fi piețele online) și autoritățile de aplicare a legii, precum și în vederea integrării celor mai bune practici și a utilizării de instrumente adecvate și de noi tehnologii.
- Prioritatea 5. Promovarea unor condiții de concurență echitabile la nivel mondial**
- Consolidarea poziției UE ca entitate care stabilește

3.5.2 Context internațional

Comisia Europeană (CE) își propune să contribuie la îmbunătățirea cadrului specific internațional prin propunerea unor standarde ridicate de protecție în capitolele privind PI, în contextul

Acordurilor de Liber Schimb³⁸. De asemenea, aceasta își propune să intensifice dialogurile în domeniul PI cu principalii parteneri comerciali ai UE.

Totodată, CE propune utilizarea mai intensă a unor instrumente ca: „Counterfeit and Piracy Watch List’ și „Third Country Report” și va lua în considerare aderarea UE la Tratatul de la Singapore privind Legea Mărcilor.

În același timp, CE va dezvolta sistemul IP SME Helpdesk, care pe lângă secțiunile din China, Sud-Estul Asiei și America Latină, va deschide o nouă secțiune în India și va face toate eforturile pentru a oferi asistență tehnică calificată pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare.

Camera Internațională de Comerț afirmă că creșterea importanței afacerilor online contribuie la extinderea afacerilor transnaționale, care trebuie să respecte legislații ale diferitelor țări, motiv pentru care cooperarea între entitățile responsabile și promovarea continuă pentru stakeholderi a tuturor aspectelor privind PI, devine din ce în ce mai importantă³⁹.

De asemenea, aceasta consideră că guvernele ar trebui să întărească sistemul PCT – Patent Cooperation Treaty, să îmbunătățească activitatea oficiilor naționale în acest domeniu și să crească utilizarea sistemului de către aplicanți. Astfel, atât timp cât afacerile devin tot mai implicate internațional și DPI devin tot mai importante, în perioada următoare se așteaptă o creștere numărului și complexității disputelor internaționale legate de PI, motiv pentru care procedurile arbitrare vor deveni din ce în ce mai importante.

În același registru, se așteaptă o creștere a cererii pentru serviciul de mediere oferit de către EUIPO și o creștere a suportului pentru inițiativele legislative de tipul EU Mediation Directive, care reprezintă un efort important pentru facilitarea accesului la mediere pentru dispute transfrontaliere.

---

³⁸ European Commission, 2020

³⁹ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

4. MAPARE PURTĂTORI DE INTERES STRATEGIA DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ A ROMÂNIEI

Principalii purtători de interes:

- **Mediul bancar** poate juca un rol important în încurajarea și susținerea unor inițiative de la nivelul mediului privat în ceea ce privește inovația, prin instrumente de finanțare bazate pe asimilarea portofoliilor de brevete ale companiilor ca active necorporale, evaluarea lor folosind standarde și recunoașterea lor ca garanții
- **Camera de Comerț și Industrie a României** (Camera Națională) alături de Camerele de Comerț și Industrie Județene se constituie într-un moderator între decidentul politic și mediul privat, cu rol esențial în elaborarea politicilor publice de susținere a antreprenoriatului și a mediului de afaceri, în scopul stimulării dezvoltării și competitivității companiilor și dinamizării nivelului investițiilor. Camerele de Comerț, unele dintre ele găzduind chiar centre regionale OSIM, pot reprezenta parteneri ai OSIM în activități de informare, de diseminare și de consultare în teritoriu pentru mediul privat din țară.
- În România există câteva exemple **de incubatoare tehnologice**, dezvoltate pe lângă institute naționale, cum ar fi Institutul Național de Mașini Agricole, incubatoare/ centre tehnologice ce oferă infrastructura necesară pentru efectuarea pasului necesar de la brevetare la prototipare și, mai departe, la dezvoltarea de produs și legăturile necesare cu mediul de afaceri. Aceste centre există în România și își desfășoară activitatea dar trebuie stimulate pentru a fi cât mai performante. Inițiativa persoanelor fizice are nevoie de un sprijin și îndrumare astfel încât să poată inova produse care pot fi monetizate.

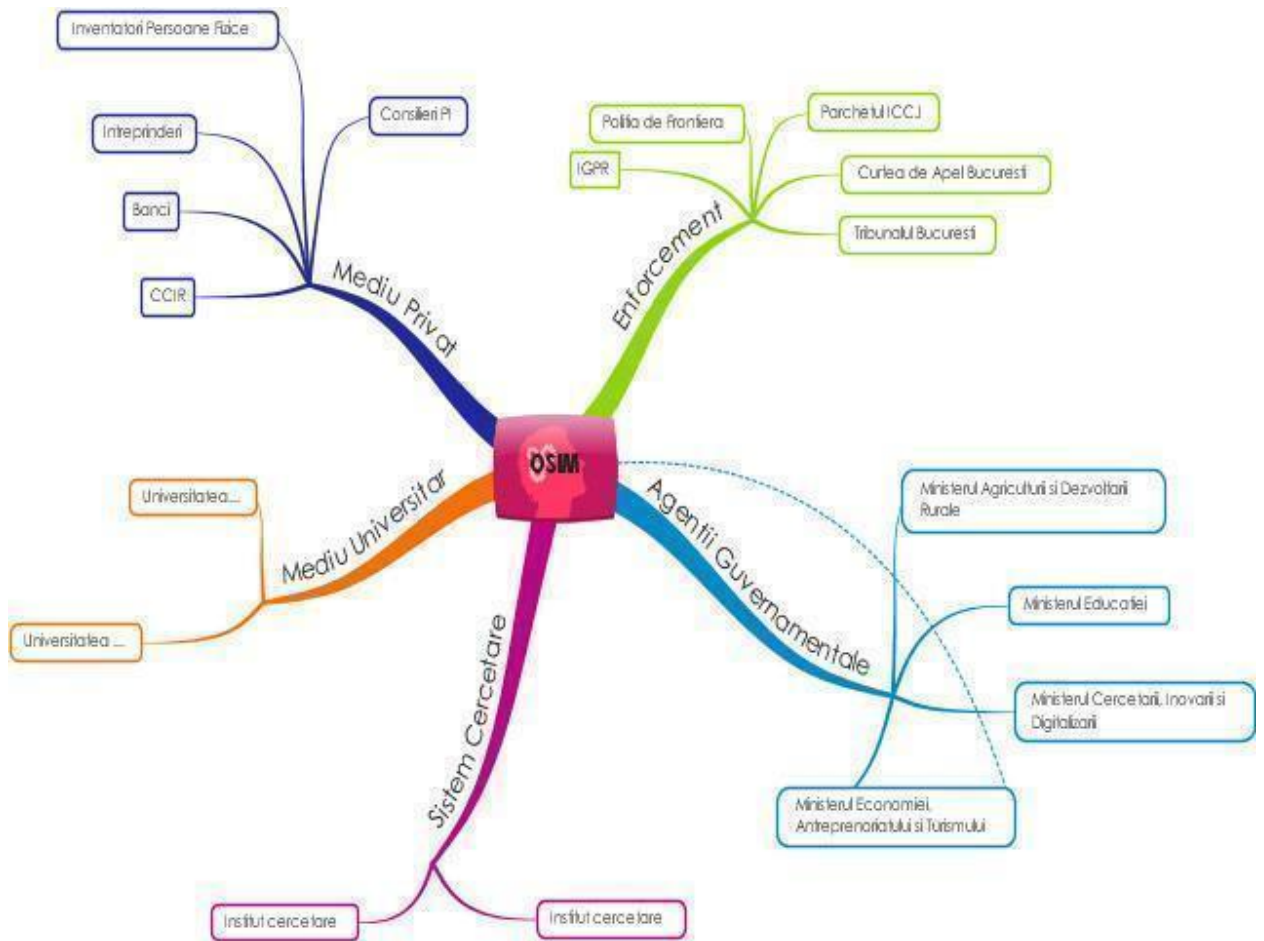

Fig.... Schemă purtători de interes a sistemului de proprietate industrială în România

5. CORELAREA STRATEGIEI NAȚIONALE DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ CU ALTE STRATEGII

Proprietatea industrială constituie un instrument important în dezvoltarea economică și tehnologică precum și suportul necesar unui mediu favorizant atingerii potențialului creativ și inovativ al unei națiuni. Importanța problematicii proprietății industriale a dus la crearea de către țările cu economii dezvoltate a unor adevărate sisteme de protecție a proprietății industriale, de norme legale de protecție a drepturilor economice și morale ale creatorilor iar, pe de altă parte, a promova creativitatea și diseminarea rezultatelor activităților creative.

Suportul unui sistem de proprietate industrială eficient permite elementelor inovatoare ale economiei de a intra în piețe cu riscuri minime și cu posibilitatea amortizării investițiilor implicate de cercetare. Sistemul de proprietate industrială răspunde nevoilor tuturor părților implicate în dezvoltarea unui ecosistem de inovare: întreprinderi producătoare, cercetători, consumatori, finanțatori, universități. Rolul de suport al ecosistemului antreprenorial implică un proces de conștientizare a naturii unui sistem de proprietate industrială care trebuie urmărit în setul de politici promovate, proces promovat atât de sectorul public cât și de sectorul privat, precum și coordonarea unui sistem instituțional de susținere, de dezvoltare a principalelor sale componente pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare. Un sistem de patentare echitabil și modernizat care să ofere beneficii materiale și de recunoaștere inventatorilor, constituie un stimulent pentru inovare și realizarea unui mediu favorabil transferului tehnologic.

Nevoia intervenției prin politici poate fi legitimată de slaba conștientizare a importanței proprietății industriale, a lipsei promovării în universități și în institutele de cercetare, de subfinanțarea programelor de R&D, de absența politicilor de stimulare a inovării cu impact redus și cu un ecosistem de inovare deficitar, o cultură antreprenorială rigidă în privința inovării și patentării realizărilor creative, folosirea sporadică a informațiilor privind patentările pentru valorificarea lor inovativă și în activități de invenție sau lipsa unei educații privind importanța creativității în sfera proprietății industriale. Nivelul scăzut al conștientizării importanței drepturilor de proprietate industrială poate fi observabil în numărul mic al aplicațiilor pentru obținerea lor chiar și în cazul existenței unor activități inovative în universități sau institute de cercetare, activități care nu ajung în faza de patentare sau al desenelor industriale. Această realitate poate contrasta cu conștientizarea importanței existenței mărcilor înregistrate sau brandingului produselor și serviciilor în cazul companiilor mari.

Pe palierul de cercetare, un sistem instituțional de promovare a proprietății industriale susține posesia drepturilor ca rezultat al proiectelor de cercetare finanțate din surse publice sau private, existența sau stimularea dezvoltării unor entități de management al drepturilor de proprietate industrială rezultate din proiecte de cercetate colaborative, existența unei infrastructuri al entităților de management, comercializarea drepturilor, procedurile de diseminare a rezultatelor de cercetare, protecția drepturilor. Implicarea stakeholder-ilor cheie din întregul proces este esențială

pentru realizarea unei colaborări consensuale eficiente.

Vom urmări cum sunt încurajate și reprezentate drepturile din sfera proprietății industriale prin facilitățile de dezvoltare de produse și prototipuri, parcuri științifice și tehnologice, politicile de transfer tehnologic, comercializarea drepturilor (auditare și licențiere, management tehnologic).

De exemplu, pentru promovarea și dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic, urmărim setul de stimulente urmărit de politica implicată, de la obiectivele și misiunea urmărite de universitate/centru de cercetare (financiare, promovare a prestigiului/ratingul academic, diseminarea rezultatelor din cercetare / științifice), capacitatea centrelor de transfer în susținerea activității pe termen mediu/lung în absența finanțării publice/fonduri europene, evoluția numărului de centre de transfer tehnologic, al incubatoarelor tehnologice, al numărului aplicațiilor cu drepturi de proprietate industrială atașate, numărului de contracte de licențiere (important mai ales din perspectiva comercializării titlurilor de proprietate industrială către o companie care valorifică invenția), al numărului de start-up-urilor și joint-ventures ca efect al politicilor implementate.

Unii autori propun ca sistematizarea efectelor documentelor strategice să fie realizată la nivelul analizei instrumentelor propuse de intervenție. Steinmueller (2010) propune clasificarea a patru tipuri diferite de design de influențare a ratei și direcției schimbării tehnologice și, indirect, proprietății industriale:

- politici *suport a ofertei* creației tehnologice și dezvoltare a inovării, de către inovatori, de ideile generate de ei sau în cooperare cu institute de cercetare. Efectele politicilor de acest tip au impact asupra costurilor implicate de inovare circumscrisă ofertei „upstream” de inovare pentru stimularea și componentei „downstream” a procesului de comercializare a inovării (Steinmueller, 2010, p. 1192). Politicile din această categorie includ: subsidii orizontale pentru sectorul R&D, finanțare a unor sectoare specifice sau tehnologii, proiecte pilot pentru atragerea suportului spre anumite tehnologii considerate valoroase pentru dezvoltări viitoare sau instrumente financiare cum sunt cele de stimulare a capitalizării de tip venture;
- politici *suport a ofertei de factori* complementari în vederea reducerii costurilor implicate de activitățile de inovare sau a optimizării proceselor. Instrumentele de acest tip sunt folosite în politicile care urmăresc achiziția de tehnologie sau de asistare în privința contractelor de licență a noilor tehnologii;
- politici de *stimulare a cererii* sunt cele care urmăresc aducerea în piață a inovării, stimulând cumpărătorii sau beneficiarii imediați, cu efecte asupra profitabilității așteptate a activităților inovative sau prin reducerea incertitudinii privind nivelul cererii pentru inovare. Instrumentele propuse de astfel de politici sunt subsidiile pentru beneficiari (ex: subsidiile pentru folosirea energiei alternative);
- politici care implică *schimbări instituționale* pentru o mai bună coordonare a participanților din cadrul sistemului de inovare.

Sintetizarea și clasificarea politicilor responsabile / cu efecte asupra inovării poate fi realizată în funcție de nevoia sau tipul de probleme chemate să le soluționeze (rationale), domeniului, tipul de

mecanisme folosite sau instrumentele de politici utilizate.

Strategia pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii

Un ecosistem inovativ antreprenorial leagă organizațiile de cercetare cu sectorul public și sectorul privat. Înțelegerea profundă a ecosistemului antreprenorial presupune identificarea punctelor cu efect de propagare relevante în privința performanței inovative și competitivității economice sau, din contră, a lipsei coordonării dintre actorii cheie.

Guvernul poate susține ecosistemul fluidizând fluxul informațional și de cunoaștere prin popularizarea rezultatelor cercetărilor, obținute în cadrul proiectelor finanțate cu fonduri publice. Valorificarea lor cât mai facilă de către potențialii utilizatori maximizează folosirea cunoașterii și valoarea adăugată în experimentarea unor noi posibilități. Implicarea mai profundă în finanțarea cercetării poate aduce universitățile și institutele de cercetare din stadiul de investitori în cercetare în unul de furnizori de cercetare.

Obiectivul cheie al unei politici privind inovarea, știința și tehnologia este cel al stabilirii unui cadru instituțional și organizațional, mecanisme de finanțare capabile de susținere a unui ecosistem inovator.

Din perspectiva strategiei, *problema de fond* a sectorului IMM din România este lipsa unei mase critice suficiente pentru a susține o prezență competitivă la nivel internațional. Aceasta este dublată de funcționarea distorsionată a piețelor locale mai ales pe partea de cerere, stabilindu-se echilibre sub-optimale.

Dintre *problemele specifice* IMM-urilor, la nivel macroeconomic, sunt enumerate: 1) problema *masei critice* a IMM-urilor - prea puține întreprinderi active în economie; 2) problema *gabaritului afacerii/dimensiunii companiilor* - prea puține întreprinderi de mărime mijlocie; 3) problema *structurii sectoriale* - prea multe întreprinderi activează în domeniile serviciilor și comerțului, mai ales în raport cu cele din serviciile prestate întreprinderilor; 4) problema *rezilienței noilor afaceri* - două treimi dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.

Dintre măsurile asumate de strategie cu impact asupra sistemului proprietății industriale sunt de menționat cele circumscrise direcției de acțiune 3 cu privire la IMM-urile inovatoare. Astfel, măsura nr. 16 prevede un instrument administrativ de sprijinire a *transferului tehnologic* prin organizarea de parteneriate dintre centrele de excelență în cercetare și universități cu mediul de afaceri, facilitatori fiind Direcția Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Ministerul Educației, Ministerul Muncii, asociații patronale.

Măsura 19 urmărește sprijinirea inovării prin *campanii de conștientizare a IMM-urilor cu privire la necesitatea protejării naționale și internaționale a invențiilor și mărcilor*, dublate de dezvoltarea de programe de susținere a spin-off-urilor și start-up-urilor inovative.

Structurarea rețelelor de cooperare tehnico-economică de-a lungul lanțurilor de valoare, în jurul

marilor întreprinderi cu intensitate tehnologică ridicată, ca noduri de rețea, cu scopul difuzării rezultatelor și proceselor inovatoare este prevăzută de măsura nr. 20. Instrumentele alese sunt unul financiar, în cazul schemei de ajutor de stat sau de aglomerare de rețea, în cazul dezvoltării de clustere inovative.

Promovarea *avantajelor obținerii dreptului de proprietate industrială* este asumată de măsura 21, în cadrul inițiativelor de creare de parteneriate dintre IMM-uri, universități și institute naționale de cercetare-dezvoltare în vederea creșterii capacității de inovare a întreprinderii. Mecanismele de realizare și instrumentele de politică publică nu sunt descrise dar este subliniat rolul facilitator al Direcției Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei.

Strategia Națională pentru Competitivitate

Viziunea strategiei: Dezvoltarea unui *ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenoriat, inovare și creativitate, care să pună accent pe încredere, eficiență și excelență și să plaseze România în primele 10 economii la nivel european*

Premisele viziunii coagulează patru direcții de acțiune esențializate în: 1) Restructurarea sectoarelor economice în direcția unor poziții competitive superioare; 2) Formarea masei critice de firme competitive prin crearea unui mediu atractiv, transparent și inovativ; 3) Integrarea marilor jucători într-un proiect coerent de dezvoltare a economiei; 4) Integrarea societății într-un proiect coerent de dezvoltare a economiei.

Premisele, viziunea și direcțiile de acțiune constituie cadrul suport al celor 5 priorități strategice și obiectivelor identificate în strategie pentru implementare.

Principalele implicații pentru domeniul drepturilor de proprietate industrială se regăsesc în cadrul priorităților 2 și 3.

Susținerea acțiunilor parteneriale între mediul public și privat (prioritatea 2) este justificată de lipsa de încredere existentă între antreprenori, guvern, instituții publice și educaționale. Nivelul redus de asociere între întreprinderi în cadrul aceluiași sector industrial sau lanț de valoare, atât orizontal (pe aceleași paliere ale lanțului de valoare) cât și vertical (integrări de-a lungul lanțului de valoare - furnizori, producători, distribuitori), colaborarea sporadică dintre mediul privat și instituții de cercetare și inovare, ce constituie o piedică pentru transferul tehnologic și potențialul de comercializare a rezultatelor sectorului public de cercetare, lipsa cooperării dintre companii și universități au stat la baza recomandării înființării centrelor de competență.

Rolul acestor grupuri de lucru este de a stimula colaborarea principalilor participanți din sistemul de inovare, identificarea constrângerilor existente și a măsurilor necesare pentru implementare de-a lungul lanțului valoric din fiecare sector. Soluția este una instituțională și nu una comprehensivă, substanțială, de abordare a politicilor și constă în înființarea unor centre de competență regionale care să stabilească politica de sector, agenda CDI și serviciile suport pentru dezvoltarea sectorială în funcție de specializarea în profil teritorial. Consolidarea și dezvoltarea clusterelor/polilor de

competitivitate este o acțiune de susținere a dezvoltării parteneriatului între mediul privat și sectorul public.

Sprijinirea factorilor și serviciilor suport (prioritatea 3) coagulează politicile care să adreseze factorii determinanți ai decalajelor importante de competitivitate. Din acest punct de vedere, *competențele și educația* reprezintă factori cheie care caracterizează forța de muncă. Scăderea ponderii persoanelor cu calificare înaltă în totalul populației, competențe neadecvate pe piața muncii, nivelul scăzut al alfabetizării informatice, fenomenul de brain drain, sunt tot atâtea provocări care necesită calibrarea politicilor.

De asemenea, cercetarea și creativitatea ca factori suport inclusiv al domeniului proprietății industriale, au devenit prioritare în condițiile neocagulării unei mase critice de cercetători, numărului redus al întreprinderilor angajate în activități de inovare sau lipsa interesului sectorului privat pentru activitățile de cercetare. Politicile promovate sunt, pe de o parte, de *stimulare a ofertei de inovare* prin creșterea finanțării publice pentru sectorul CDI, cu o țintă asumată pentru anul 2020 de 1% din PIB. Pe de altă parte, strategia intenționează în mod explicit *stimularea cererii de inovare*, ca efect al stimulării ofertei de inovare prin realizarea unei mase critice de întreprinderi competente pentru lansarea de produse și servicii inovative. Ținta asumată pentru anul 2023 este de 10.000 de firme inovative. Stimularea cererii de inovare este realizată și prin crearea de incubatoare/clustere/acceleratoare pentru încurajarea antreprenoriatului din industriile creative .

Strategia Națională de Export (SNE)

SNE vizează creșterea capacității firmelor de a capta și adăuga valoare prin integrarea în lanțul valoric național a *activităților de marketing și promovare, de design, de inovare, de branding și adaptarea pe cale de consecință a abilităților manageriale*". Capabilitățile necesare pentru întreprinderile exportatoare, conforme cu viziunea strategiei, sunt cele legate de networking și de asociere în clustere, de utilizare intensă a internetului ca spațiu de comunicare și marketing, precum și creator sau posesor de active intangibile menite să îi asigure avantaje competitive durabile.

Implicațiile pentru domeniul proprietății industriale, în această parte a strategiei, sunt regăsite în considerențele strategice 1 și 2 care urmăresc stimularea aglomerărilor industriale regionale și a concentrărilor economice sub forma clusterelor și poliilor de competitivitate. Ambele forme de economie colaborativă trebuie susținute de un management al strategiilor de branding la nivel regional sau al clusterelor, activitate coordonată de consiliile de export regionale.

Componenta regională este modelată de elaborarea unor strategii locale de competitivitate, rezultat al efortului colectiv al mediului de afaceri și autorităților publice locale, cu rol coordonator în stabilirea obiectivelor și resurselor regionale. Profilul competitivității regionale este dat de promovarea unei identități economice ca o precondiție de creștere a capacității de absorbție a fondurilor structurale. Prin promovarea unui profil economic competitiv regiunile vor deveni motorul exportului. Lipsa unei structuri instituționalizate la nivel regional lasă un vid pe care SNE

încearcă să-l ocupe cu o rețea de consilii regionale de export care să devină principalii vectori de competitivitate pe acest palier.

Elementele de competitivitate pe care SNE le dorește îmbunătățite sunt cele suport, a factorilor sau cele de mediu, facilitatori de dezvoltare a afacerilor, de la infrastructură, stabilitate macroeconomică, eficiența pieței de bunuri, eficiența pieței muncii, maturitatea pieței financiare, înzestrarea tehnologică sau mai structurale cum sunt mărimea pieței, inovarea, logistica sau costurile operaționale.

În privința dimensiunilor lanțului valoric național, SNE a asumat acțiuni spre mărirea capacității furnizorilor de materii prime, a controlului în zona de distribuire a rețelelor externe, expandării prezenței spre procesele de producție cu tehnologie înaltă sau inovative precum și spre etapele de design sau marketing. Toate aceste acțiuni sunt *orientate spre extinderea laterală a lanțului valoric din zona de mijloc, în care sunt localizate marea majoritate a contribuțiilor românești*. Rezultatele vizate se referă la îmbunătățirea eficienței activităților, optimizarea, adăugarea, crearea și distribuția de valoare în cadrul lanțului valoric. *Guvernanța lanțurilor de valoare nu este specificată decât în cazul celor din sectorul auto și IT unde SNE urmărește sprijinirea clusterelor sau poliilor de competitivitate ca instrument de integrare*.

Considerentul strategic nr. 7 Probleme și priorități externe: accesul pe piețe externe și dezvoltarea prezenței pe piețele externe, promovarea exportului și brandingului implică la nivel micro, stimularea firmelor exportatoare de construirea de mărci proprii, prin campanii de conștientizare și servicii de creare de brand, inclusiv prin programe de promovare la export. La nivel meso, atât pe palier sectorial, cât și la nivelul clusterelor, se promovează înregistrarea la OSIM a brandurilor sectoriale și a celor regionale.

Principalele implicații asupra domeniului drepturilor de proprietate industrială sunt promovate în cadrul considerentului strategic nr. 10, *Cercetarea și dezvoltarea, inovarea și transferul tehnologic în favoarea exportatorilor*. Politicile promovate conform obiectivelor specifice aparțin, pe de o parte, celor de *stimulare a cererii de inovare*, prin sprijinul prevăzut întreprinderilor pentru achiziția, transferul și adaptarea de tehnologii avansate, pentru crearea și dezvoltarea de firme inovatoare, mai ales în domeniile high-tech, inclusiv prevederi fiscale și financiare, dezvoltarea de infrastructuri și zone adecvate (incubatoare, parcuri tehnologice). De asemenea, la această categorie de politici pot fi incluse și mecanismele prevăzute de stimulare a investițiilor publice și private în firmele inovatoare (crearea unui Venture Capital Fund, bazat pe surse publice și private de fonduri). Pe de altă parte, politicile de *stimulare a ofertei de inovare* sunt asumate prin mecanismele de încurajare a unei mai mari participări a întreprinderilor la programele finanțate public de cercetare, dezvoltare și inovare (proiecte individuale sau interconectate ale întreprinderilor; proiecte de cercetare colaborativă, bazată pe cooperare tehnologică între companii, instituții de cercetare și dezvoltare și universități) sau cele de sprijin direct pentru întreprinderi pentru dezvoltarea de capacități de cercetare „in-house”: angajarea de personal specializat, crearea de departamente de cercetare și dezvoltare, dezvoltarea de laboratoare specializate.

În susținerea acestui mix de politici SNE asumă ca direcție de acțiune *utilizarea brevetelor de inovare în toate sectoarele economiei și în special în cele prioritare la export, din necesitatea de evidențiere a drepturilor de proprietate industrială în cadrul oricărui lanț valoric în care există și activități de cercetare-dezvoltare, furnizori de servicii de design sau furnizori externi.*

Una din criticile care pot fi formulate aici este *lipsa din cadrul unei strategii care promovează accesul la piață prin operațiuni comerciale oneste și libere, cu minimizarea costurilor tranzacție, tocmai a unei politici de promovare și consolidare a unei piețe de comercializare a titlurilor de proprietate industrială. Dezvoltarea de prototipuri poate fi o etapă intermediară, de facilitare a comercializării, între patentare și comercializare invenției. Existența unei politici care să încurajeze dezvoltarea de facilități pentru realizarea prototipurilor va permite investitorilor revelarea potențialului invențiilor propuse pentru valorificare.*

Comercializarea și transferul tehnologic este un pilon important a unui sistem eficient de proprietate industrială. Dacă protecția drepturilor de proprietate industrială a fost o preocupare fundamentală pentru existența sistemului de proprietate industrială, o condiția necesară a sa, acum o asemenea abordare nu este suficientă în lipsa componentei de comercializare a drepturilor și de realizarea eficace a procesului de transfer tehnologic. *Un nivel scăzut de comercializare semnalează un sistem de proprietate industrială incomplet, cu un nivel de transfer tehnologic insuficient dezvoltării unor capacități tehnologice și ieșirii din acest tip de dependență.* De asemenea, fragmentarea și necoordonarea procesului de transfer tehnologic pe diferite paliere, de la neacceptarea drepturilor de proprietate industrială în finanțarea de către instituțiile creditoare, la lipsa suportului unor structuri specializate precum incubatoarele de afaceri, centrele de transfer tehnologic, altor facilități de dezvoltare. Sectorul public poate încuraja proprietatea industrială prin folosirea platformelor care utilizează astfel de tehnologii.

Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020

Conform Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020, România continuă să se afle sub media europeană în ceea ce privește indicatorii de proprietate intelectuală. O parte din această realitate se reflectă și în investițiile slabe ale mediului de afaceri în cercetare, inclusiv în cazul companiilor multinaționale. În consecință, cadrul legal al proprietății intelectuale, alături de programele de educare a cercetătorilor și de susținere a serviciilor-suport, constituie punctele principale de intervenție ale Strategiei, inclusiv prin:

- adoptarea legii invențiilor de serviciu într-o formă care încurajează inovarea în sectorul privat și, în mod special, localizarea activităților CDI în România;
- instituirea unui program de acțiuni de sprijin indirect pentru cercetare, precum pregătirea cercetătorilor și inginerilor în problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale;
- dezvoltarea, în instituțiile publice, a capacității de comercializare în domeniul inovării;
- facilitarea accesului la servicii de sprijin și comercializare în domeniul inovării;
- încurajarea obținerii și valorificării proprietății intelectuale.

Principiul fundamental al mecanismelor de intervenție propuse de Strategie este cel al cofinanțării cercetării-inovării. Rolul instrumentelor de intervenție este modelarea riscului operatorilor economici. Proiectele inițiate de operatorii economici privați în toate etapele progresului de la idee până la valorificarea sa economică vor beneficia de mecanisme de suport adecvate. Strategia promovează, de asemenea, intensificarea transferului de cunoștințe tehnice, îmbunătățirea portofoliilor de proprietate intelectuală, mobilizarea resurselor financiare private înspre activitățile CDI și o mobilitate ridicată a cercetătorilor între organizațiile publice și cele private. Măsurile propuse în cadrul strategiei includ:

- finanțarea proiectelor tematice printr-un ansamblu de instrumente - pe termen scurt și lung, pe faze ale ciclului de la idee la comercializare - concentrate pe domenii prioritare;
- finanțarea de proiecte CDI derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse (bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere.
- adoptarea pe scară largă, în organizațiile publice de cercetare din România, a rapoartelor (declarațiilor) de tip "capital intelectual", ca instrument de (auto)evaluare și de planificare strategică.

SNCDI 2020 și-a stabilit un set de ținte/indicatori de atins, printre acestea numărându-se câteva care au o legătură directă cu proprietatea industrială:

	Ultima valoare (an)	Ținta 2017	Ținta 2020
<i>Antrenarea sectorului privat</i>			
Aplicații brevete EPO / an	40	200	400
Aplicații brevet USTPO (United States Patent and Trademark Office) / an	17	150	300
Aplicații mărci comerciale comunitare / 1 mld. euro PIB ajustat la paritatea puterii de cumpărare	2,14	4	5
<i>Impact economic</i>			
Firme inovative cu creștere rapidă	-	100	300
Venituri din licențe și brevete din străinătate ca % în PIB	0,13 (2011)	0,3	0,6

Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare 2015 - 2020 (PNCDI III)

Un alt document cu caracter strategic important pentru domeniul CDI este Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015 - 2020 (PNCDI III). Documentul statuează printre obiectivele operaționale ”respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ale participanților la competiții” (p.2). Regimul rezultatelor prevede în mod explicit faptul că ”Regimul de proprietate asupra rezultatelor cercetărilor obținute în urma derulării unui contract de finanțare a unui proiect de cercetare-dezvoltare sau inovare din cadrul PNCDI III se stabilește conform legislației în vigoare referitoare la titlurile de proprietate industrială și drepturile de autor.” (Art. 11, p.5).

Printre indicatorii de rezultate ai PNCDI III se numără și câțiva care au o legătură directă cu domeniul proprietății industriale :

- ”- Produse/Tehnologii/Metode/Servicii noi sau semnificativ îmbunătățite realizate (număr, pe categorii) și transferate în mediul economic (număr, pe categorii)
- Brevete solicitate la nivel național și internațional (număr)
- Alte forme de DPI solicitate: desene, mărci (număr)” (p.17)

6. DEFINIREA PROBLEMEI

În urma analizei derulate, pe baza datelor colectate în procesul de fundamentare a strategiei, din perspectiva activității instituționale relevante inovării (inclusiv aici nu doar activitatea OSIM, dar și activitățile subsecvente ariei economice la dezvoltarea căreia procesul de inovare este chemat joacă un rol fundamental) am identificat un set de aspecte care ar putea reprezenta oportunități de dezvoltare și reconfigurare a mediului instituțional în contextul preocupărilor de stimulare a inovării în România.

Astfel, în actuala configurație instituțională utilizată în prezent pentru gestionarea proprietății industriale, ar fi oportună organizarea unui sistem de monitorizare, prin indicatori, a rezultatelor derulării proceselor relevante (administrative, organizatorice, de învățământ etc.) în raport cu aspecte cu potențial stimulativ pentru producerea și înregistrarea inovării – durata medie procesare cereri pentru înregistrarea unei creații, număr beneficiari premiați pentru invenția lor, pondere beneficiari ai serviciilor OSIM în cazul cărora povara birocratică a fost zero, număr antreprenori conștienți de importanța inovării și familiarizați cu procesele de identificare, producere, înregistrare sau transfer tehnologic, pondere brevete înregistrate la OSIM utilizate și aplicate în economie etc. Organizarea rezultatelor de "input" managerial (sistemul SCIM, organizare resurselor umane, armonizare legislativă în plan european și mondial, asigurarea resurselor umane calificate, a mijloacelor tehnice, informatice, administrative și financiare necesare funcționării, colaborarea instituției cu organisme naționale și internaționale din domeniul său de activitate etc.) ar fi oportun a fi extinsă și asupra aspectelor de "outcome" organizațional, anume nivelul stimulativ asupra inovării pe care îl are maniera de organizare a sistemului de protecție a proprietății industriale din România.

Printre atribuțiile OSIM nu se regăsesc, în prezent, cele de facilitare și monitorizare a procesului de transfer tehnologic al inovării, modul în care activele necorporale sub forma brevetelor de invenție sunt utilizate economic. Extinderea sferei de responsabilitate și interes a instituției și asupra acestei dimensiuni ar asigura, pe de o parte, un mecanism de promovare a culturii inovării și de conștientizare a drepturilor de proprietate industrială în rândul factorilor interesați – obiectiv general asumat de OSIM⁴⁰, și, pe de altă parte, ar contribui la creșterea calității activităților instituției, în scopul acordării unei protecții eficiente a drepturilor de proprietate industrială (DPI) și stimulării accesării acestor drepturi. În spațiul instituțional românesc nu se află, ca atare, distinct atribuită această arie de responsabilitate publică.

Un alt element de oportunitate în reconfigurarea instituțională în reprezintă digitalizarea serviciilor furnizate de OSIM. Deși în ultimii ani s-au făcut eforturi și progrese în această direcție, procesul nu este finalizat. Se pot transmite online anumite documente, însă interacțiunea dintre beneficiarul

---

⁴⁰ Conform raport de activitate 2020, obiectivul general 3 este următorul: " 3.Creșterea gradului de conștientizare în infrastructura economică națională, cu privire la rolul Proprietății Industriale în susținerea inovării și competitivității."

serviciilor și OSIM în procesul de certificare a noutății nu este pe deplin informatizată, mediată de calculator și mijloacele de comunicare la distanță. Acest aspect este în proces de soluționare – sunt inițiate la nivelul OSIM care vor permite plata taxelor integral online, depunerea documentației exclusiv online. Însă, nu va fi suficient ca OSIM să dețină mijloacele electronice de înregistrare a documentelor și de furnizare a serviciilor, este nevoie în același timp de eforturi pentru a stimula opțiunea apelării electronice a serviciilor (prin scutire de taxe, de exemplu) și de a furniza consiliere adecvată beneficiarilor în vederea capacitării lor în a apela la varianta electronică a serviciilor. De asemenea digitalizarea serviciilor OSIM reprezintă o oportunitate de a eficientiza și activitatea derulată de angajați, prin reducerea timpilor de lucru și de finalizare a certificării (cu impact asupra reducerii duratei de procesare a cererilor)

OSIM a inițiat campanii de promovare a serviciilor sale în rândul unor anumite categorii de potențiali clienți. Cu toate acestea abordarea pro-activă a OSIM pentru stimularea inovării și a inovatorilor în a-și certifica produsele (brevete, desene și modele, mărci) are spațiu larg de creștere. În mod special, când procesul de digitalizare a furnizării serviciilor acordate de OSIM va fi finalizat, acest aspect necesită o promovare largă în rândul factorilor interesați.

Problema proprietății industriale în raport cu mediul privat este tocmai lipsa cadrului instituțional definit și construit în jurul unor stimuli care să conducă la inovare sau la utilizarea inovării în activitatea jucătorilor economici - recompense evidente asociate inovării, sancțiuni rezultate din non-inovare, norme, cutume și obișnuințe ale inovării solidificate în timp – tradiția inovării, prevalența ideii printre antreprenorii că succesul economic depinde fundamental de inovare etc. Nu sunt așezați în peisajul mediului privat românesc acești stimuli de natură a genera inovare. Inovarea necesită alocarea de resurse investiționale, care pentru IMM-uri nu sunt, cel mai adesea, la îndemână, sau nu sunt o prioritate în acord cu tradiția de lucru a acestora. Marile companii din România, care ar putea dispune de resurse, sunt, mai degrabă, filiale ale unor multinaționale care derulează aici doar producție, nu și cercetare sau căutare de inovare – cu unele excepții precum centrul de cercetare Renault de la Titu sau Centrul de Studii Clinice de Bioechivalență din cadrul Terapia Cluj-Napoca. *Globalizarea piețelor a avut ca efect externalizarea producției, dar localizarea inovării* (marile companii au putut avea acces la noi capitaluri rezultate din profitul sporit prin extinderea piețelor și producție mai ieftină, dar au investit în inovație de regulă în țara de origine). O sursă de inovare pot fi și jucătorii mediului extern (institute de cercetare, universități), dar lipsa unei cooperări sistematice între mediul privat și aceștia nu aduc stimulii necesari inovării (recompense pecuniare, tradiția inovării, includerea inovării ca aspect de management esențial al jucătorilor economici etc.).

Pe scurt, deși este cunoscut că inovarea este principalul atu al competitivității și succesului economic, în România competitivitatea marilor jucători economici este susținută de inovarea importată (nu produsă local) din cadrul companiei de origine (localizată extern) iar IMM-urile nu dispun de suficiente resurse sau nu sunt orientate către inovare prin tradiție, iar actorii mediului extern nu sunt suficienți de conectați la mediul privat, nu au dezvoltat cooperarea sistematică

necesară cu mediul privat pentru a deveni generatori de inovare, motivați de beneficiile transferului tehnologic.

6.1 Activitatea instituțională de stimulare a inovării în România

Problema de fond a proprietății industriale din România este slaba manifestare inovatoare a actorilor implicați în activitatea economică, în raport cu standardul european (vezi ultimul loc ocupat în European Innovation Scoreboard 2020⁴¹), dar și în raport cu un standardul necesar pentru a asigura o dezvoltare sustenabilă bazată pe cunoaștere, în perspectiva unui termen mediu și lung. Această situație poate fi explicată prin două mecanisme ipotetice bazale, nedocumentate ca atare, până acum, pentru România:

1. Există potențiali inovatori în România, capabili de a produce noutate, îmbunătățiri inovative proceselor și modului de producție industrial, în număr suficient de mare, dar nu există cadru instituțional suficient de stimulatив pentru a le capta energia, interesul și motivația în sensul generării de cunoaștere sub forma inovării, în România, sau de a se înregistra ca inovatori (deși au inventat, nu brevetează invenția);
2. Pur și simplu România nu dispune de suficienți actori capabili de inovare în acest moment, oricum nu la nivelul cel puțin a mediei UE.

Ce trebuie subliniat este că cele două mecanisme anterior descrise nu sunt reciproc exclusive, ci mai degrabă complementare. Situația actuală a inovării din România își poate găsi explicația într-o anumită măsură în fiecare din cele două mecanisme bazale anterior descrise, provocarea este însă a evalua gradul în care fiecare dintre cele două contribuie și conduce la situația actuală.

Înțelegerea și încadrarea activității OSIM este intrinsec legată de realitatea fiecăruia dintre cele două mecanisme anterior descrise.

Pentru a oferi un cadru stimulatив inovării, perpetuării acestui comportament în spațiul socio-economic, activitatea OSIM este îndrituită cu autoritate și este chemată a oferi servicii de certificare a inovării produse și, prin aceasta, a apăra drepturile autorului inovării (convertibile în recompense pecuniare sau simbolice). Fără apărarea drepturilor de inovare, motivația inovatorilor de a se manifesta și de a-și aduce contribuția la dezvoltarea economică ar fi mult diminuată. Aceasta este premisa de plecare. Desigur, nu doar avantajele pecuniare în care se pot monetiza inovațiile economice reprezintă singurul mobil al unui inventator, există și satisfacții conexe simbolice precum faima dobândită, recunoașterea socială a valorii inventatorului, premii etc. Aceste recompense simbolice, cu rezonanță în conștiința morală, au nevoie, pentru a mișca comportamentul uman în sensul producerii de inovare, de un sistem instituțional de certificare și confirmare a recunoașterii autoratului, așa cum am spus la început.

---

⁴¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_20_1150 (accesat la data 25.04.2021)

Inovarea ca hobby în sine, pentru satisfacția ultimă dată de performarea unui act intelectual interesant, poate exista ca atare, dar ține mai degrabă de perioada ”romantică” a dezvoltării societății umane, cuprinde mai degrabă invenții de mică anvergură, nu se aplică, dacă privim realist lucrurile, inovațiilor complexe din contemporaneitate care necesită un efort susținut și investiții de timp, financiare și de consum personal consistente. Deși nu există date care să clarifice validitatea importanței fiecărui comportament generator de inovație menționat mai sus, analiza cadrului instituțional de funcționare a OSIM are nevoie de raportarea la aceste mecanisme sociale care conduc la apariția inovației.

În analiza situației funcționării OSIM în perimetrul strategiei de proprietate industrială, atenționăm că nu doar OSIM este singurul factor, poate nici măcar cel mai proeminent, al spațiului instituțional care stimulează inovarea. În secțiunile următoare, vor fi analizate alte dimensiuni cheie care constituie ansamblul instituțional care condiționează manifestarea inovării industriale din România: mediul privat (jucătorii economici), mediul extern (universități, institute de cercetare și de transfer tehnologic etc), contextul legislativ și relațiile internaționale cheie la care România este parte.

Datele colectate în cadrul procesului de fundamentare a strategiei ne-au indicat faptul că, mai degrabă, OSIM îndeplinește foarte bine regulile stipulate legal de furnizare a certificării inovării (brevete, desene și modele industriale, mărci) dar nu și-a asumat explicit, ca o nouă perspectivă a dezvoltării instituționale, rolul de factor stimulator al inovării în România. Aspecte care ar motiva inovatorii în a apela la serviciile OSIM – durata furnizării certificatului invenției (brevet inovație, desen și model industrial, marcă), ponderea beneficiarilor serviciilor de brevetare oferite de OSIM care au reușit transferul tehnologic al invenției, numărul celor consiliați pentru a utiliza și valorifica invenția, numărul inventatorilor premiați (ca mod de a stimula perpetuarea acestui statut), ponderea beneficiarilor în care povara birocratică a fost redusă la minim (prin comunicare exclusiv digitală cu OSIM, de exemplu) etc. – nu sunt monitorizate constant prin indicatori și nu sunt țintite, implicit, prin măsuri de îmbunătățire a lor.

6.2 Mediul extern – relațiile cu mediul de afaceri, mediul academic și sistemul de cercetare

La nivelul mediului de afaceri, problema principală rezidă în gradul redus de valorificare a inovării la nivel național și capacitatea limitată de cuplare a acesteia cu mediul de afaceri, într-un cadru instituțional în care se manifestă nevoia de conștientizare a importanței proprietății industriale la nivelul societății civile. Plasarea la coada clasamentului european al inovării (EU Innovation Scoreboard) concordă cu acest fapt. S-a constatat, de asemenea, faptul că organizații private mari care desfășoară în România cercetare aplicată aleg să-și înregistreze soluțiile inovative la alte oficii naționale, nu la OSIM, chiar dacă urmăresc protecție comunitară, ori faptul că o bună parte din

profesori universitari sau inventatori persoane fizice înregistrează invenții care nu generează niciun ecou în piață, niciun interes de exploatare comercială reprezintă semnale importante pentru analiza sistemului. Acestea, alături de datele statistice prezentate în analiză, conduc la concluzia unei slabe monetizări a proprietății industriale în România. În acest context, potențialul inovativ și creativ din România întârzie să producă efectul dorit în creșterea competitivității economiei naționale.

Inerția unor procese de patentare centrate mai curând pe persoane fizice și mai puțin colaborative, credințele privitoare la costurile mari ale întregii proceduri, oportunități minime de valorificare a licențierii unor soluții inovative sau lipsa resurselor umane specializate au creat un mediu care ignoră un canal de stimulare important. Contextul instabil de la nivelul rețelei de experți care să asigure un standard minim are ca efect *diminuarea capacității de management al proprietății industriale chiar în cazul unor universități mari cu reputație solidă* din România.

Se constată o *dezinstituționalizare a parteneriatelor dintre cercetare și industrie*, legăturile existente fiind mai degrabă la nivel individual. În acest context, cum a rezultat și din constatările procesului de consultare, rețeaua de colaboratori din universități își pierde importanța ca element de legătură cu OSIM-ul și expertiză privind procedura de brevetare. Devin marginali ca efect al fragmentării proceselor decizionale inclusiv la nivelul universităților. Entitățile preocupate de patentarea activității de cercetare, cu *procese și departamente specializate în managementul drepturilor de proprietate industrială sunt cele care performează, dincolo de expertiza substanțială*. Cum a rezultat și din consultările desfășurate, *existența și stabilitatea personalului acestor birouri integrate la nivelul entităților de cercetare este asociată cu o activitate de patentare superioară entităților lipsite de managementul proprietății industriale sau afectate de instabilitate* la nivelul reprezentării și organizării.

Profilul structural al sectorului de cercetare arată o corelație puternică cu finanțarea publică prin dependența de fondurile naționale destinate cercetării, atât din perspectiva ponderii cercetării din sectorul public dar mai ales din ponderea cercetării fundamentale.

Din consultările derulate cu reprezentanții mediului academic și de cercetare au rezultat următoarele constatări: înregistrarea rezultatelor cercetărilor aplicative la OSIM pentru *procedura de obținere a brevetelor este una considerată foarte îndelungată*, cu termene pornind de la 8-9 luni care se pot prelungi până la ani de zile. Această perioadă, percepută ca excesivă, de obținere a brevetului, poate pune sub risc noutatea lui și capacitatea ulterioară de valorificare.

O altă constatare, subsecventă celei precedente, a fost cea privitoare la complexitatea produselor și serviciilor regăsite în cadrul unor tipuri de industrii, cu seturi numeroase de brevete încorporate în bunul final, ceea ce pune problema unei gestionări strategice a portofoliului de drepturi de proprietate industrială. Din acest punct de vedere, timpul reprezintă o constrângere și mai importantă în flexibilizarea utilizării drepturilor. De asemenea, diferența dintre ciclurile de inovare proprii fiecărei tehnologii/industrii (de ex., în IT, ciclul inovării este de max. 2 ani), limitează mult posibilitățile de protejare prin intermediul brevetelor, soluția sugerată fiind cea a modelului de utilitate. Acest tip de constrângere limitează aria de aplicabilitate a patentelor și încurajează nebrevetarea unor soluții sau idei. Mai mult, cumulată cu incertitudinea în privința succesului de

piață și comercializării, stimulează alte forme de transfer de cunoaștere cum este secretul comercial.

Problema procedurilor de brevetare, constatată și în consultările derulate, este stimulată și de *distribuția facilităților și excepțiilor privind plata taxelor implicate de procedura de brevetare printre categorii diferite de inovatori*. Reducerile de taxe pentru universități, institute de cercetare, alte entități publice distorsionează stimulentele pentru facilitarea brevetării. *Prezența facilităților aduce sarcini birocratice procedurale împovărătoare precum dovedirea calității de solicitant beneficiar al facilității prevăzute de lege la depunerea și analiza dosarului* (stimularea proiectelor colective cu efecte în suplimentarea dosarului cu contracte de finanțare și de colaborare la cercetare) mai mici, corelate cu menținerea costurilor fixe legate de studierea dosarelor, suportate de la bugetul OSIM și nedecontate de inițiatorii politicii de facilitare.

Structurarea problemelor:

- Diminuarea capacității de management al proprietății industriale chiar în cazul unor universități mari cu reputație solidă din România ca un proces de dezinstituționalizare a (parteneriatelor) dintre cercetare și industrie, inclusiv a relației OSIM cu universitățile partenere, rețeaua de colaboratori din universități își pierde importanța ca element de legătură cu OSIM-ul și expertiză privind procedura de brevetare.
- Interesul și rata de brevetabilitate a rezultatelor cercetării este încă la un nivel modest.
- Înregistrarea rezultatelor cercetărilor aplicative la OSIM pentru procedura de obținere a brevetelor este una considerată foarte îndelungată, care se pot prelungi până la ani de zile, în contextul unui grad de complexitate a produselor și serviciilor regăsite în cadrul unor tipuri de industrii, cu seturi numeroase de brevete încorporate în bunul final, ceea ce pune problema unei gestionări strategice a portofoliului de drepturi de PI.
- Distribuția facilităților și excepțiilor privind plata taxelor implicate de procedura de brevetare printre categorii diferite de inovatori. Reducerile de taxe pentru universități, institute de cercetare, alte entități publice distorsionează stimulentele pentru facilitarea brevetării. *Prezența facilităților aduce sarcini birocratice procedurale împovărătoare precum dovedirea calității de solicitant beneficiar al facilității prevăzute de lege la depunerea și analiza dosarului.*

Referitor la alte elemente de proprietate industrială: secretele comerciale, protecția bazelor de date, resursele genetice locale și alte asemenea elemente, se constată o reglementare și o utilizare foarte redusă a acestora, motiv pentru care, se simte nevoia intensificării eforturilor de promovare și instruire în aceste direcții. În același timp, se simte nevoia susținerii eforturilor de armonizare a legislației privind legătura proprietății industriale cu alte domenii: domeniul concurențial, strategiile de afaceri, cercetarea, etc.

6.3 Cadrul legislativ

Întrucât legislația națională în domeniul proprietății industriale este armonizată și urmărește evoluția legislației europene, problemele identificate referitoare la cadrul legislativ și care pot face obiectul unor modificări aduse acestuia privesc aspecte ce țin de întărirea sistemului proprietății industriale și consolidarea unui cadru modern și eficient de protecție și promovare a proprietății industriale.

Totodată, aspectele identificate ce privesc cadrul legislativ din domeniul proprietății industriale sunt în strânsă legătură cu funcționalitatea instanțelor de judecată având în vedere că apărarea drepturilor de proprietate industrială se realizează pe calea justiției fiind necesar ca actul de justiție să fie unul eficient, accesibil și de calitate.

Sub aspectul eficienței actului de justiție în prezent titularii drepturilor de proprietate industrială se confruntă cu o durată mare de soluționare a cauzelor datorată pe de o parte inexistenței unor complete specializate care să judece numai cauzele de proprietate industrială fapt ce impune dezvoltarea capacității instituționale a sistemului judiciar iar pe de altă parte termene procedurale lungi de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industrială fapt ce ar impune îmbunătățirea prevederilor legislative prin prisma acestui considerent.

Sub aspectul accesibilității actului de justiție, cu toate că în prezent există consilieri de proprietate industrială precum și avocați specializați pe latura dreptului proprietății industriale, de cele mai multe ori titularii drepturilor de proprietate industriale nu se adresează unor astfel de specialiști pentru a beneficia de asistență sau reprezentare juridică în fața instanțelor de judecată fapt ce poate conduce la o lezare a drepturilor acestora. Asistența de specialitate poate asigura atât succesul demersului juridic cât și reprezentarea clară a obiectului cererii dedusă judecătii.

Sub aspectul calității actului de justiție în prezent în domeniul proprietății industriale nu există o practică unitară în domeniul proprietății industriale, jurisprudența din țara noastră fiind una restrânsă astfel că de cele mai multe ori judecătorii pentru motivarea hotărârilor judecătorești sunt nevoiți să apeleze la jurisprudența europeană. Pentru îmbunătățirea calității actului de justiție se impune optimizarea sistemului ECRIS prin publicarea motivării hotărârilor judecătorești în integralitate, unificarea jurisprudenței și formarea profesională continuă a magistraților în domeniul proprietății intelectuale.

7. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE

Obiective generale	Probleme identificate	Obiective specifice	Masuri / Activitati
Obiectiv general 1: Dezvoltarea capacității OSIM în implementarea unei politici de proprietate industrială orientată către dezvoltarea economică	a. Lipsa unui portofoliu de servicii specifice post-înregistrare	1.1. Extinderea atribuțiilor OSIM prin crearea unui departament dedicat serviciilor post-înregistrare	1.1.1. Analiza și identificarea resurselor (umane, financiare, etc.)
			1.1.2. Asigurarea cadrului instituțional
			1.1.3. Operationalizarea creării departamentului
	b. Insuficiența digitalizare a activității OSIM	1.2. Crearea și punerea în funcțiune a unui nou sistem informatic care să susțină gestionarea tuturor cererilor de protecție, care să includă noi tehnologii în managementul și analiza datelor (big data), baze de date (cloud) și servicii de suport pentru utilizatori	1.2.1. Proiectarea unui sistem digital de funcționare a OSIM și asigurarea interoperabilității cu cele existente
			1.2.2. Implementarea sistemului digital de funcționare a OSIM
			1.2.3. Asigurarea funcționalității sistemului
Obiectiv general 2: Crearea unui ecosistem public favorabil exploatării și managementului proprietății industriale	c. Lipsa orientării explicite a organizațiilor administrației publice în sensul stimulării proprietății industriale ca mijloc de susținere a dezvoltării socio-economice	2.1. Realizarea unui sistem de coordonare și monitorizare a exploatării și managementului proprietății industriale	2.1.1. Crearea unui grup de lucru inter-ministerial cu rol de coordonare și management al proprietății industriale în subordinea CIC (Comitetul Interministerial pentru Competitivitate) pentru dezvoltarea unui sistem de coordonare și monitorizare prin stabilirea unor indicatori relevanți
			2.2.1. Campanie de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii contrafacerilor
		2.2. Garantarea unei protecții mai riguroase a DPI în România	2.2.2. Actualizarea legislației privind contracararea contrafacerilor

	d. Insuficienta popularizare a importantei proprietatii industriale in Romania.	2.3. Promovarea generală si specifica a valorilor inovării și stimularea studiului proprietății industriale	<p>2.3.1. Promovarea în cadrul institutiilor de invatamant a importanței și specificului proprietății industriale.</p> <p>2.3.2. Dezvoltarea unor curicule de studiu in vederea stimulării studiului și cercetării în domeniul proprietății industriale.</p> <p>2.3.3. Promovarea în mediul economic si al comunitatii mediului de afaceri a avantajelor exploatării economice a proprietății industriale</p>
		2.4. Promovarea digitalizării serviciilor furnizate de OSIM	<p>2.4.1. Realizarea de campanii de promovare cu privire la existența unor servicii îmbunătățite</p> <p>2.4.2. Realizarea de sesiuni de pregătire cu privire la utilizarea noilor servicii digitalizate</p>
Obiectiv General 3: Stimularea capacității inovative a mediului economic și de cercetare românesc, în vederea creșterii competitivității economice	e. Lipsa cadrului adecvat pentru inovare	3.1. Stimularea utilizării mijloacelor de protecție a proprietatii industriale, in special pentru IMM-uri	<p>3.1.1. Analiza diagnostic a cadrului legislativ și operaționalizării acestuia, în vederea delimitării atribuțiilor actorilor implicați în domeniul PI</p> <p>3.1.2. Suport pt. IMM-uri în vederea accesului la servicii de consultanță în domeniul PI (de ex. sprijin pentru start-upuri pentru a obține brevete, platformă online în vederea facilitării accesului IMM la cunoștințe relevante pentru a fi exploatare)</p> <p>3.1.3. Promovarea de acțiuni în vederea valorificării economice a titlurilor de PI</p> <p>3.1.4 Stimularea utilizării altor elemente de proprietate industrială (ex. secrete comerciale)</p>
		3.2. Crearea unui sistem de facilitare a finanțării inovării și aplicării inovării precum si de	3.2.1. Stimularea managementului inovării si transferului tehnologic, crearea unei burse a inovării

		premiere a inovarii	3.2.2. Finanțări pentru sistemul public de cercetare in scopul promovării utilizării brevetării (inclusiv prin consolidarea entităților de transfer tehnologic din cadrul universităților sau a institutelor de CDI)
			3.2.3. Consolidarea rețelelor teritoriale de sprijin acordat întreprinderilor

8. DIRECȚII DE ACȚIUNE

Obiectiv general 1: Dezvoltarea capacității OSIM în implementarea unei politici de proprietate industrială orientată către dezvoltarea economică

Obiectiv specific 1.1. Extinderea atribuțiilor OSIM prin crearea unui departament dedicat serviciilor post-inregistrare

Măsura 1.1.1. Analiza și identificarea resurselor (umane, financiare, etc.)

Crearea unui departament, în cadrul OSIM, care să furnizeze servicii beneficiarilor și ulterior momentului înregistrării creației (marcă, brevet, desene și modele) necesită, ca prim pas, evaluarea resurselor umane și financiare necesare funcționării acestuia în acord cu scopul asumat. Un astfel de departament nu are intenția de furniza servicii de consiliere de natură a concura serviciile private furnizate de consilierii de proprietate industrială, dimpotrivă, el ar avea menirea de a deveni o resursă (prin datele furnizate, prin facilitarea comunicării) care poate eficientiza chiar activitatea de consiliere privată. Rolul primordial al acestui departament este unul mai degrabă strategic, de identificare și de producere a resurselor relevante necesare (date relevante privind companiile și firmele care ar putea utiliza creațiile înregistrate, studii relevante proprietății industriale, comportamentul inovatorilor și al actorilor economici etc.)

Actiuni:

- Identificarea tipului și numărului de personal necesar pentru funcționarea departamentului – crearea organigramei de personal a departamentului;
- Identificarea și stabilirea resurselor financiare necesare;
- Identificarea infrastructurii necesare pentru funcționarea departamentului (săli, computere etc.);

Măsura 1.1.2. Asigurarea cadrului instituțional

Un departament de orientare a activității post-înregistrare în cadrul OSIM ar avea cel puțin următoarele misiuni:

a) rolul de a identifica, de a centraliza și a produce informații / date relevante și necesare utilizării creației înregistrate - de transfer tehnologic al unui brevet, prin utilizarea activelor non-corporale etc. Sunt relevante aici datele provenite fie din studii care pot fi inițiate în cadrul departamentului (de exemplu cu privire la comportamentul inovatorilor din România, profilul acestora - statutul de persoană fizică / juridică, domeniul de activitate, aria de proveniență – privată/publică de cercetare/

independentă etc. – sau comportamentul jucătorilor economici în raport cu procesul de inovare, investițiile, percepția asupra rolului creației pentru succesul economic, relația cu alte arii economice din spațiul european și mondial etc., tradiția inovării în România și cauze ale evoluției acesteia etc.) fie provenite din surse oficiale, produse de instituții de resort – precum Institutul Național de Statistică, EUROSTAT, Comisia Europeană – dar care nu au fost analizate și centralizate adecvat, într-o manieră care să prezinte concluzii și recomandări ușor de înțeles și utilizat atât de către inventatori, cât și de jucătorii economici.

b) rolul de a facilita interacțiunea și conlucrarea între corpul inventatorilor, creatorilor care înregistrează produsul muncii lor și corpul jucătorilor din mediul economic, cei care pot aplica și utiliza cu scop economic sau social creațiile existente. Deși această legătură există în unele cazuri prin faptul că invențiile apar în cadrul unor companii, ca activitate distinctă a acestora, nu întotdeauna lucrurile stau astfel (precum cazul cercetătorilor independenți, ai celor proveniți din institute de cercetare sau universități).

c) în baza experienței acumulate poate iniția și propune decidenților măsuri de politică publică care ar putea îmbunătăți cadrul instituțional românesc în așa fel încât inovarea și inovațiile să devină unul dintre pilonii principali ai dezvoltării socio-economice.

Acțiuni:

- Definirea misiunii, scopului și atribuțiile specifice ale *Departamentului de susținere strategică a inovării* în România.
- Adoptarea deciziei la nivel guvernamental pentru înființarea departamentului în cadrul OSIM sau a altei structuri instituționale;

Măsura 1.1.3. Operaționalizarea creării Departamentului de susținere strategică a inovării

În funcționarea departamentului nou creat este nevoie de stabilirea unor repere de lucru, care să poată da seama de evoluția în timp a inovării din România, de rezultatele activității acestui departament și a cadrului instituțional desemnat să sprijine inovarea.

Un astfel de departament ar fi expresia asumării explicite, ca o nouă perspectivă a dezvoltării instituționale, rolul de factor stimulator al inovării în România. Tocmai de aceea este necesar a stabili un set de aspecte cheie care ar motiva inovatorii în producere creație și a apela la serviciile OSIM, a căror evoluție să poată fi evaluată și măsurată în timp. Aceste aspecte pot fi operaționalizate sub forma unor indicatori măsurați în mod permanent care ar permite monitorizarea, în mod obiectiv, a dinamicii procesului inovării în România.

Acțiuni:

- Stabilirea aspectelor și indicatorilor prin intermediul cărora poate fi caracterizat mediul instituțional românesc în raport cu capacitatea acestuia de a stimula procesul inovator. Exemple de astfel de indicatori sunt următorii (lista nu este exhaustivă): durata furnizării

certificatului invenției (brevet inovație, desen și model industrial, marcă), ponderea beneficiarilor serviciilor de brevetare oferite de OSIM care au reușit transferul tehnologic al invenției, numărul celor consiliați pentru a utiliza și valorifica invenția, numărul inventatorilor premiați (ca mod de a stimula perpetuarea acestui statut), ponderea beneficiarilor în care povara birocratică a fost redusă la minim (prin comunicare exclusiv digitală cu OSIM, de exemplu) etc.

- Colectarea datelor necesare calculării indicatorilor prin resurselor proprii ale departamentului sau prin cele ale unor instituții specializate precum Institutul Național de Statistică.
- Realizarea anual a unui raport care să prezinte rezultatele monitorizării efectelor cadrului instituțional existent în planul inovării și recomandări / sugestii de măsuri care pot contribui la creșterea rolului procesului inovator din România în susținerea dezvoltării socio-economice.
- **Introducerea unui serviciu de promovare a inovării know-how-ului întreprinderilor prin oferirea unei asistențe gratuite de diagnoză la nivelul întreprinderilor pentru descoperirea portofoliului potențial de proprietate industrială al acestora și pentru prezentarea oportunităților de proprietate industrială. Serviciul ar consta în:**
  - O vizită în cadrul întreprinderii și, pe baza unui realizării unui interviu, trecerea în revistă a informațiilor privind obținerea, gestionarea și valorificarea potențialului de proprietate industrială
  - Pe baza informațiilor obținute în cadrul întreprinderii, elaborarea unui set de recomandări privind gestionarea și valorificarea portofoliului de proprietate industrială al întreprinderii

Obiectiv specific 1.2. Crearea și punerea în funcțiune a unui nou sistem informatic care să susțină gestionarea tuturor cererilor de protecție, care să includă noi tehnologii în managementul și analiza datelor (big data), baze de date (cloud) și servicii de suport pentru utilizatori

Măsura 1.2.1. Proiectarea unui sistem digital de funcționare a OSIM și asigurarea interoperabilității cu cele existente

OSIM este organ de specialitate al administrației publice centrale, autoritate unică pe teritoriul României în asigurarea protecției proprietății industriale, în conformitate cu legislația națională în domeniu, și cu prevederile acordurilor, convențiilor și tratatelor internaționale la care România este parte. În prezent își desfășoară activitatea în subordinea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, modificată prin Hotărârea nr. 272/2020 și Ordinul Ministerului Economiei nr.2738/2020. Digitalizarea procedurilor ar simplifica întregul proces de brevetare de invenție, obținere marci și indicații geografice, respectiv desene și modele.

Actiuni:

- Realizarea unei analize diagnostic a fluxurilor informationale, procedurale la nivelul OSIM cu privire la serviciile oferite in vederea dezvoltarii, proiectarii si asigurarea interoperabilitatii platformei de tip Big Data, a aplicatiei integrate software pentru accesul online si infrastructura IT existenta.
- Dezvoltarea unei platformei de tip Big Data a tuturor resurselor de informare existente la nivelul OSIM care va oferi utilizatorilor finali un set de instrumente software avansate de regāsire, vizualizare, analiză, avertizare, prescriptie, predictive, clusterizare și extragere a rezultatului obținut sub formă de rapoarte concise dar cuprinzătoare. Noul sistemul informatic va cuprinde infrastructurile de comunicații, hardware și software astfel încât sa se asigure o valorificare operațională și analitică a informațiilor.
- Dezvoltarea unei aplicații integrate software care se adreseaza potentialilor beneficiari ai serviciilor OSIM in vederea consultării de oferte de servicii, depunerii electronice de cereri de protecție de proprietate industrială si de urmărire în timp real etapa procedurală în care se afla cererea depusa.

Masura 1.2.2. Implementarea sistemului digital de funcționare a OSIM

In prezent OSIM pune la dispozitie pe site-ul propriu mai multe aplicatii (si structuriile de baze de date aferente) pentru cele 3 mari domenii de PI - brevete, marci, desene si modele:

- Registrul online pentru marci;
- Registrul online Patreg pentru brevetele europene valide pe teritoriul Romaniei;
- Server de publicare invenții;
- Baza de date brevete acordate

Actiuni:

- Inlocuirea aplicațiilor insulare pentru fiecare domeniu de PI care în acest moment sunt puse la dispoziția publicului pe pagina web a OSIM cu o singură nouă platforma informatica, care va răspune următoarelor cerințe generale: Asigurarea eficientizării punerii la dispoziția publicului/actorilor interesați (stakeholders) a informațiilor privind protecția drepturilor de PI; Asigurarea partajării eficiente a informației în cadrul OSIM; Asigurarea partajării eficiente a informației cu instituțiile publice/private partenere Posibilitatea creării de fluxuri de lucru automatizate suportate de aplicații inclusiv prin tehnologii de tip drag & drop; Suport pentru îndeplinirea obiectivelor OSIM conform atribuțiilor legale; Integrabilitate și deschidere, scalabilitate și sustenabilitate; Administrarea identității utilizatorilor și controlul accesului la resursele sistemului in functie de drepturi si roluri; Asigurarea disponibilității ridicate (24 x 7) a aplicațiilor; Administrarea și operarea la costuri reduse a infrastructurii și componentelor soluției; Abordare unitară, etapizată a procesului.

- Implementarea sistemului digital presupune derularea următoarelor etape: analiza necesităților; proiectarea și realizarea amenajării rețelei informatice; livrarea, instalarea și punerea în funcțiune a infrastructurii hardware și software; dezvoltarea și implementarea soluției big data, și a aplicațiilor integrate software; testarea aplicațiilor și trecerea în producție.

Măsura 1.2.3. Asigurarea funcționalității sistemului

Având în vedere complexitatea aplicațiilor software întreținerea și administrarea inițială va fi suportată de către furnizorul/furnizorii. Aplicațiile vor fi concepute deschise și flexibile, acestea putând fi scalabile atât din punct de vedere al capacității datelor înmagazinate, astfel încât să poată menține caracteristicile de performanță odată cu creșterea volumului de date, cât și în ceea ce privește creșterea numărului de utilizatori care accesează sistemul.

Acțiuni

- Funcționalitatea tehnică a sistemului digital va fi asigurată prin: activități de mentenanță care vizează administrarea echipamentelor de calcul necesare bunei funcționări soluțiilor software implementate; suportului tehnic intern și extern; testare și verificare a funcționalității aplicațiilor software în corelare cu necesitățile OSIM

Obiectiv general 2. Crearea unui ecosistem public favorabil exploatareii și managementului proprietății industriale

Obiectiv specific 2.1. Realizarea unui sistem de coordonare și monitorizare a exploatareii și managementului proprietății industriale

Măsura: 2.1.1. Crearea unui grup de lucru inter-ministerial cu rol de coordonare și management al proprietății industriale în subordinea CIC (Comitetul Interministerial pentru Competitivitate) pentru dezvoltarea unui sistem de coordonare și monitorizare prin stabilirea unor indicatori relevanți

În ultimii ani, Grupul de Lucru pe Probleme de Proprietate Intelectuală, din care fac parte instituțiile cu atribuții în domeniu și reprezentanți ai mediului de afaceri, practic, nu a funcționat. Aproape toți reprezentanții instituțiilor publice care au luat parte la sesiunile de consultări au

afirmat faptul că se simte nevoia funcționării unui astfel de grup. Pe de altă parte, România are nevoie de o abordare unitară în cadrul lucrărilor diferitelor grupuri de lucru internaționale sau europene, la care participă, în principiu, reprezentanți ai entităților Grupului de Lucru pe Probleme de Proprietate Intelectuală. Ca urmare, este necesară nu doar încercarea revitalizării acestuia dar și încadrarea într-o structură care să îi faciliteze funcționarea.

Totodată, la nivel microeconomic, managementul proprietății industriale este aproape inexistent ca proces, un număr insignifiant de organizații își administrează activele intangibile, în ansamblu, într-un mod eficient. Această situație însă decurge și din lipsa unui proces de management al proprietății industriale la nivel regional și național. Totodată, inexistența sau necunoașterea unor instrumente dedicate acestui proces, corelat cu lipsa competențelor specifice, contribuie la o lipsă a administrării proprietății industriale în România. În acest context, crearea unui sistem care să contribuie la identificarea activelor specifice proprietății industriale, care să faciliteze găsirea direcțiilor de aplicabilitate ale acestora, care să asigure asistență în exploatarea lor și care să furnizeze expertiză în acest domeniu, devine din ce în ce mai necesară.

Acțiuni:

- Identificarea entităților reprezentative;
- Crearea structurii necesare;
- Stabilirea unui cadru funcțional și normativ;
- Asigurarea resurselor solicitate.

Obiectiv specific 2.2. Garantarea unei protecții mai riguroase a DPI in Romania

Măsura 2.2.1 Campanie de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii contrafacțiilor

Potrivit datelor statistice furnizate de către instituțiile cu atribuții în domeniul prevenirii, cercetării și sancționării infracțiunilor din domeniul proprietății industriale, se poate constata faptul că, cu precădere în cazul mărcilor a crescut numărul sesizărilor și al infracțiunilor reținute de către instanță cu privire la încălcarea drepturilor conferite titularilor, fapt ce este de natură a impune o mai bună conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii infracțiunilor de contrafacere. Totodată, considerăm că se impune alocarea de resurse suplimentare în vederea asigurării suportului tehnic și logistic necesar activităților operative.

Acțiuni:

- Activitățile de prevenire și combatere a ilegalităților din domeniu prin organizarea și derularea de campanii preventive, de activități de pregătire profesională și schimb de bune

practici, precum și prin asigurarea suportului tehnic, logistic și financiar necesar activităților operative.

Măsura 2.2.2 Actualizarea legislației privind contracararea contrafacerilor

Având în vedere faptul că în cazul infracțiunilor de contrafacere trendul este unul crescător atât la nivel național cât și la nivel internațional iar acest fenomen are un impact uriaș asupra bugetelor statelor, dezcurajând investițiile agenților economici corecți întrucât contrafăcătorul ajunge să obțină profit în dauna celor care au investit în marcă, considerăm că se impune o sporire a eficacității prevenirii infracțiunilor de contrafacere precum și o cercetare și soluționarea mai eficientă din partea organelor de urmărire penală a acestor tipuri de infracțiuni.

Acțiuni:

- Propuneri de sporire a eficacității prevenirii infracțiunilor care aduc atingere drepturilor de proprietate industrială prin majorarea limitelor de pedeapsă prevăzute pentru aceste infracțiuni.
- Propuneri de modificare legislativă constând în crearea cadrului legal necesar pentru a permite implementarea unor instrumente de stimulare/motivare a personalului implicat în cercetarea și saționarea acestor infracțiuni.

Obiectiv specific 2.3. Promovarea generală și specifică a valorilor inovării și stimularea studiului proprietății industriale

Măsura 2.3.1. Promovarea în cadrul instituțiilor de învățământ a importanței și specificului proprietății industriale.

Eșecul diferitelor inițiative de promovare a proprietății industriale în cadrul instituțiilor de învățământ din ultimii ani, a dus la o situație în care foarte puțini elevi sau studenți dețin cunoștințe măcar de bază în acest domeniu. Astfel, inexistența unui concept unitar, a unui calendar multianual și a unor ținte clare, împreună cu o structură clar definită, resurse dedicate și competențe profesionale specifice, au condus la eșecul specificat anterior. Ca urmare, se simte nevoia promovării măcar a elementelor de bază privind proprietatea industrială în rândul elevilor și studenților, organizată ca proces bine corelat și structurat.

Acțiuni:

- Crearea conceptului;

- Identificarea resurselor necesare;
- Stabilirea unui calendar de derulare a unor campanii de promovare specializate, adresate elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal.

Măsura 2.3.2. Dezvoltarea unor curricule de studiu în vederea stimulării studiului și cercetării în domeniul proprietății industriale.

În România, până în prezent, proprietatea intelectuală în general și proprietatea industrială în special se studiază foarte puțin. Aproape deloc în ciclurile primare, gimnaziale și liceale, și foarte puțin în universități. Totodată, programele de master și tezele de doctorat în domeniu sunt aproape inexistente. De asemenea, cercetările în domeniu aproape că nu există iar articole științifice publicate pe aceste teme nu au fost identificate. Datorită acestor motive, este evidentă nevoia includerii în curricula actuală a unor teme legate de proprietatea industrială, extinderea specializărilor unde se studiază măcar elemente introductive ale proprietății industriale în corelare cu acestea, precum și stimularea cercetării în domeniu.

Acțiuni:

- Crearea unui parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării în scopul includerii în curricula actuală de studiu a unor elemente specifice proprietății industriale;
- Crearea unor materiale educaționale dedicate;
- Încurajarea cercetării în domeniul proprietății industriale.

Măsura 2.3.3. Promovarea în mediul economic și al comunității a avantajelor exploatarea economică a proprietății industriale

Majoritatea covârșitoare a întreprinderilor românești nu dețin sau nu utilizează vreun element de proprietate industrială (brevet, marcă, etc.). De asemenea, marea majoritate a acestora nu cunosc dacă dețin sau nu active ce pot fi protejate sub forma elementelor de proprietate industrială. Totodată, majoritatea întreprinderilor românești, chiar dacă dețin vreun element de proprietate industrială, nu știu cum să administreze acest activ, cum să exploateze eficient investiția în cadrul acestuia și nici cum să evalueze și / sau să tranzacționeze, eventual, un activ intangibil. Pe de altă parte, comunitățile în ansamblu înțeleg foarte puțin atât valoarea cât și potențialul proprietății industriale. Ca urmare, este necesară derularea unor activități de promovare specializată pentru întreprinderi și

comunitate a principiilor ce stau la baza proprietății industriale precum și a unor elemente de bază privind managementul proprietății industriale.

Acțiuni:

- Crearea unor parteneriate cu camerele de comerț, cu asociațiile profesionale sau de afaceri, precum și cu societatea civilă, în scopul derulării unor campanii de promovare specializate, adresate mediului economic și unor campanii de promovare cu caracter general, adresate comunităților.

Obiectiv specific 2.4. Promovarea digitalizării serviciilor furnizate de OSIM

Măsura 2.4.1. Realizarea de campanii de promovare cu privire la existența unor servicii îmbunătățite

Atât timp cât OSIM își îmbunătățește activitatea și își extinde numărul de procese digitalizate, potențialii utilizatori vor trebui informați cu privire la aceasta și la avantajele oferite. Astfel, spre exemplu, potențialii utilizatori vor trebui să cunoască faptul că o serie de servicii online pot fi accesate doar pe baza semnăturii electronice sau că o serie de informații, solicitate până acum aplicanților, vor fi preluate automat de platformă din sistemul diferitelor autorități. De asemenea, posibilitatea urmării stadiului solicitărilor, reprezintă o caracteristică extrem de utilă. Toate acestea însă, pentru a putea fi utilizate, trebuie să fie cunoscute, motiv pentru care este necesară o promovare susținută în acest sens.

Acțiuni:

- Identificarea părților interesate;
- Crearea instrumentelor necesare;
- Asigurarea resurselor și mijloacelor de comunicare adecvate;
- Stabilirea unui calendar;
- Realizarea sesiunilor de promovare stabilite.

Măsura 2.4.2. Realizarea de sesiuni de pregătire cu privire la utilizarea noilor servicii digitalizate

Utilizarea noilor instrumente online presupune cunoașterea funcționării acestora, adaptarea modalităților de interacțiune la solicitările noilor structuri, utilizarea unor eventuale documente diferite și necesitatea realizării diferitelor acțiuni. Acestea însă nu pot fi cunoscute apriori de către aplicanți, fără existența unor meniuri de ajutor foarte detaliate și a unor tutoriale sau manuale de utilizare specifice.

Acțiuni:

- Dezvoltarea unor tutoriale specializate;
- Webinaruri și sesiuni online de pregătire;
- Dezvoltarea unui serviciu de tip helpdesk.

Obiectiv General 3: Stimularea capacității inovative a mediului economic și de cercetare românesc, în vederea creșterii competitivității economice

Obiectiv specific 3.1. Stimularea utilizării mijloacelor de protecție a proprietății industriale, în special pentru IMM-uri

Măsura 3.1.1. Analiza diagnostic a cadrului legislativ și operaționalizării acestuia, în vederea delimitării atribuțiilor actorilor implicați în domeniul PI

Valoarea companiilor de astăzi este în mare parte atribuită activelor necorporale pe care le dețin. Posesia titlurilor de proprietate industrială și valoarea acestora devin din ce în ce mai importante în definirea poziționării competitive a unei companii și în determinarea valorii acesteia. Îndeplinirea scopului propus se poate realiza prin dezvoltarea și maturizarea entităților suport pentru inovare și transfer tehnologic prin realizarea unui proces de transfer mai intens al rezultatelor cercetării în piață prin valorificarea rezultatelor cercetării printr-un management performant la proprietății industriale.

Acțiuni:

- Elaborarea analizei diagnostic în vederea clarificării și actualizării responsabilităților serviciilor de transfer tehnologic și rolul managementului proprietății industriale în cadrul procesului;
-

Măsura 3.1.2. Suport pt. IMM-uri în vederea accesului la servicii de consultanță în domeniul PI (de ex. sprijin pentru start-upuri pentru a obține brevete, platformă online în vederea facilitării accesului IMM la cunoștințe relevante pentru a fi exploata

Complexitatea mare a produselor și serviciilor implică incorporarea unui set numeros de brevete,

în timp ce altele, cu o durată așteptată de viață foarte scurtă a noutății în piață, nu au timpul necesar obținerii unei protecții date prin patentare. Această dinamică obligă inovatorii la abordări creative a protecției diferite date de drepturi de proprietate industrială complementare. Capacitatea entității specializate în managementul proprietății industriale este proporțională cu dimensiunea și complexitatea activităților de cercetare, astfel că poate varia de la o singură persoană, la un departament specializat și face necesară existența unui corp de consultanți în privința managementului proprietății industriale. În primul rând, rolul lor este de a stabili o strategie de management al proprietății industriale și de a folosi toate resursele creative și financiare ale organizației pentru atingerea obiectivelor stabilite. Echipa de colaboratori în cazul organizațiilor cu activități complexe de cercetare și inovare, cu un potențial de valorificare mare în industrie, implică un management de PI largă, cu expertiză atât în domeniul de aplicare dar și consilieri specializați în legislația de proprietate industrială și de business. Preocuparea pentru portofoliul instrumentelor inovative adaugă capabilități noi, orientând activitatea inovativă către obiective legate de obținerea lor, controlul costurilor implicate, proiecții ale profitului potențial, integrarea strategică și implementarea acestora.

Acțiuni:

- Specializarea unor persoane desemnate de beneficiarii din sectorul academic și de cercetare în cadrul unor entități/departamente de management al proprietății industriale, responsabili de procesul de patentare în fața OSIM și de sprijinire a institutelor și universităților în implementarea și managementul drepturilor PI.
- Introducerea contractului de management al proprietății industriale în cadrul mai larg al contractului de management în cercetare;
- Crearea *rețelei naționale de centre de management al proprietății industriale* (MEAT și OSIM). Susținerea și consolidarea expertizei centrelor de management al proprietății industriale din cadrul institutelor de cercetare și universități de către OSIM.

Măsura 3.1.3. Promovarea de acțiuni în vederea valorificării economice a titlurilor

În acest context, acest efort trebuie stimulat și susținut prin instrumente de valorificare economică a titlurilor de proprietate industrială, mai ales din punct de vedere calitativ, prin stabilirea unui set de criterii și metodologii de evaluare a lor. Împreună cu evaluările consultanților financiari, instrumentul va fi unul util și din perspectiva informațiilor oferite privind piața, industria, concurența, tehnologiile existente și limita de inovare. Furnizarea de servicii specializate, capabile să faciliteze, să susțină și să consolideze percepția valorii titlurilor de proprietate industrială și îmbunătățirea acestora poate fi susținută și printr-un pachet de măsuri care să stimuleze cererea de creștere și inovare. Un bun exemplu regăsit în multe state europene este cel al casetei brevetelor (*patent box*). Scopul instrumentului este de a încuraja și atrage cercetarea și dezvoltarea

inovării și localizarea afacerilor inovatoare în limitele naționale prin stimulente fiscale importante, veniturile din activități industriale care încorporează inovare fiind fiscalizate în limite mult diminuate. Regimul fiscal implicat de caseta brevetelor a fost implementat în jumătate din statele UE, majoritatea în ultimele două decade. În țările central-europene, regimul casetei brevetelor a fost implementat în Ungaria, Polonia, Slovacia și Lituania cu praguri de fiscalitate de 4,5 %, 5, 10,5, respectiv 5%.

Acțiuni:

- Introducerea regimului casetei brevetelor ca stimulent fiscal în vederea dezvoltării activităților inovatoare în întreprinderi
- Elaborarea grilelor de evaluare și definirea metodologiilor care stau la baza proceselor de analiză care urmează să fie adoptate, efectuate în colaborare cu reprezentanți ai sistemului financiar-bancar, al companiilor și al cercetării, ca garanție

Măsura 3.1.4 Stimularea utilizării altor elemente de proprietate industrială (ex. secrete comerciale)

Utilizarea altor elemente de proprietate industrială este relativ scăzută în România, atât din cauza mediului legislativ insuficient adaptat, cât și din cauza cunoașterii foarte reduse a acestor elemente din partea mediului economic. Pentru secretele comerciale, în legislația românească sintagma utilizată este: know-how și informații de afaceri nedivulgate care constituie secrete comerciale. Complexitatea abordării însă provine din legăturile strânse cu legislația privind concurența și cu legislația privind achizițiile publice. De asemenea, varietatea foarte largă a altor elemente considerate proprietate industrială (baze de date, algoritmi, standarde interne, etc.), constituie o dificultate majoră în abordarea domeniului.

Acțiuni:

- Realizarea unor campanii de promovare pentru mediul economic;
- Identificarea lacunelor legislative și funcționale;
- Propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ.

Obiectiv specific 3.2. Crearea unui sistem de facilitare a finanțării inovării și aplicării inovării precum și de premiere a inovării

Măsurile 3.2.1 Stimularea managementului inovării și transferului tehnologic, crearea unei burse a inovării

Percepția existentă în mediul de afaceri asupra brevetării / patentării (rezultată în urma interviurilor efectuate în cadrul analizei ex-ante) este reprezentată de un proces birocratic, îndelungat și relativ costisitor, conducând la riscul pierderii caracterului de noutate a inovației. Efectul acestei percepții a constat în scăderea încrederii agenților economici privind posibilitățile oferite de o protecția drepturilor de proprietate industriale. Printr-o abordare strategică a proprietății industriale, sistemul de proprietate industrială poate ajuta rețelele sau comunitățile inovative în procesul de stimulare și transformare a ideilor creatoare în invenții patentabile și valorificarea lor în piață. În acest sens, este nevoie de flexibilizarea și transparentizarea procesului de transfer tehnologic, prin facilitarea întâlnirii dintre inovatori, pe de o parte, și utilizatorii produselor acestora (IMM-uri).

Acțiuni:

- Implementarea unui proiect vizând creșterea diseminării și conștientizării inovării / transferului tehnologic prin intermediul drepturilor de proprietate industrială (entități de transfer tehnologic, institute de cercetare, mediu de afaceri, mediul universitar). Proiectul va include următoarele direcții de acțiune:
  - Formare profesională relevantă în domeniul proprietății industriale a actorilor implicați (entități de transfer tehnologic, institute de cercetare, mediu de afaceri, mediul universitar), inclusiv la nivel regional/local.
  - Derularea unei cercetări calitative și cantitative privind mecanismele determinante ale inovării în România și transferului tehnologic.
  - Elaborare raport de documentare privind *best practices* în procesele de inovare și transfer tehnologic la nivel european și mondial și diseminarea rezultatelor în rândul actorilor relevanți (entități de transfer tehnologic, institute de cercetare, mediu de afaceri, mediul universitar)

- Implementarea unui proiect vizând consolidarea ecosistemului de inovare și transfer tehnologic din România prin susținerea entităților de transfer tehnologic în accesarea și managementul drepturilor de proprietate industrială. Proiectul va viza realizarea unei platforme IT în vederea facilitării accesului IMM la inovații relevante pentru a fi exploatate

commercial, asigurând în același timp și interoperabilitatea ecosistemului de inovare și transfer tehnologic. O astfel de **platformă de tip *knowledge-shared*** la nivel național ar putea include și portofolii de brevete rezultate din activitatea institutelor naționale de cercetare-dezvoltare și universități, acoperind toate sectoarele industriale și tehnologice. Platforma va prezenta doar acele brevete cu un nivel ridicat de maturitate tehnologică, pentru a putea oferi întreprinderilor invenții cu potențial tehnologic și comercial ridicat, cât mai aproape de stadiul de prototip.

3.2.2. Finanțări pentru sistemul public de cercetare în scopul promovării utilizării brevetării (inclusiv prin consolidarea entităților de transfer tehnologic din cadrul universităților sau a institutelor de CDI)

Sistemul public de cercetare, deși produce un număr considerabil de brevete (**sursa**), nu reușește să valorizeze într-o manieră semnificativă patrimoniul său de brevete datorită lipsei de resurse dedicate schimbului de informații cu întreprinderile. Este necesară consolidarea structurilor de transfer tehnologic (în cazul celor deja existente) și sprijinirea apariției de noi structuri de transfer tehnologic la nivelul universităților, a institutelor publice de cercetare-dezvoltare pentru a întări legătura între ecosistemul public de cercetare-dezvoltare și mediul de afaceri, în special în ce privește utilizarea și extinderea gamei de aplicații a noilor tehnologii digitale/Industrie 4.0.

Acțiuni:

- În cadrul de programare privind fondurile europene pentru perioada 2021-2027, propunem **regândirea liniei de finanțare dedicată entităților de transfer tehnologic (ETT)** prin: revizuirea criteriilor de eligibilitate a entităților de transfer tehnologic, extinderea listei de cheltuieli eligibile, sprijinirea resursei umane din cadrul ETT prin creșterea nivelului de competență a personalului, creșterea numărului de activități de sprijin a întreprinderilor pentru întâlnirea cererii cu oferta de cercetare și pentru facilitarea dezvoltării de cunoștințe științifico-tehnologice în cadrul diverselor sectoare economice sau a anumitor regiuni ale țării.
- **Continuarea finanțării întreprinderilor inovatoare pentru proiecte construite în jurul realizării de produse în faza de *proof of concept*** pentru tehnologii prezentând potențial de aplicare în sfera de industrială orin valorificarea prototipurilor în ecosistemul de cercetare-dezvoltare-inovare (universități, întreprinderi, finanțatori).

3.2.3. Consolidarea rețelelor teritoriale de sprijin acordat întreprinderilor

În vederea stimulării întreprinderilor pentru valorificarea potențialului lor de inovare este necesară o activitate susținută de informare la nivelul IMM-urilor pentru popularizarea drepturilor de proprietate industrială și al potențialului economic al acestora.

Acțiuni:

- Stabilirea unui **mecanism permanent de colaborare între OSIM și puncte de contact la nivel regional și local** (rețeaua de centre teritoriale OSIM, Camerele de Comerț și Industrie la nivel județean).
- Pentru difuzarea informațiilor legate de drepturile de proprietate industrială la nivel local, se recomandă și **intensificarea procesului de formare a specialiștilor în proprietate industrială** care pot asista în mod direct întreprinderile în procesul de cunoaștere a drepturilor de proprietate industrială și de gestionare și valorificare a portofoliului de titluri de proprietate industrială.

9. REZULTATE AȘTEPTATE

10.INDICATORI

Obiective generale	Obiective specifice	Masuri / Activitati	Indicatori	Termene
Obiectiv general 1: Dezvoltarea capacității OSIM în implementarea unei politici de proprietate industrială orientată către dezvoltarea economică	1.1. Extinderea atribuțiilor OSIM prin crearea unui departament dedicat serviciilor post-inregistrare	1.1.1. Analiza si identificarea resurselor (umane, financiare, etc.)		
		1.1.2. Asigurarea cadrului instituțional	Un proiect de înființare a Departamentului de susținere strategică a inovării în România realizat (Definire misiune, scop, atribuții specifice, organigramă, buget necesar)	31.12.2022
		1.1.3. Operationalizarea crearii departamentului	Înființarea Departamentului de susținere strategică a inovării în România în cadrul OSIM sau a altei structuri guvernamentale; Nr. întreprinderii beneficiare ale serviciilor furnizate de departament (inclusiv asistență diagnoza portofoliu prop. industrială)	31.12.2023

	1.2. Crearea și punerea în funcțiune a unui nou sistem informatic care să susțină gestionarea tuturor cererilor de protecție, care să includă noi tehnologii în managementul și analiza datelor (big data), baze de date (cloud) și servicii de suport pentru utilizatori	1.2.1. Proiectarea unui sistem informatic de funcționare a OSIM și asigurarea interoperabilității cu cele existente	Un sistem informatic de funcționare a OSIM realizat și funcțional, deschis către utilizatorii externi	31.12.2023
		1.2.2. Implementarea sistemului informatic de funcționare a OSIM		
		1.2.3. Asigurarea funcționalității sistemului		
Obiectiv general 2: Crearea unui ecosistem public favorabil exploatării și managementului proprietății industriale	2.1. Realizarea unui sistem de coordonare și monitorizare a exploatării și managementului proprietății industriale	2.1.1. Crearea unui grup de lucru inter-ministerial cu rol de coordonare și management al proprietății industriale în subordinea CIC (Comitetul Interministerial pentru Competitivitate) pentru dezvoltarea unui sistem de coordonare și monitorizare prin stabilirea unor indicatori relevanți	Grup de lucru înființat și operational;	31.12.2023
		2.2.1. Campanie de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii contrafacerilor	Minim 10.000 persoane care au recepționat mesajul campaniei privind prevenirea contrafacerii	
	2.2. Garantarea unei protecții mai riguroase a DPI în România	2.2.2. Actualizarea legislației privind contracararea contrafacerilor	Numar de aspecte normative actualizate / elaborate / modificate (pot fi menționate și aspectele necesare a fi modificate)	
		2.3. Promovarea generală și specifică a valorilor inovării și	2.3.1. Promovarea în cadrul instituțiilor de învățământ a importanței și specificului proprietății industriale.	Minim 10.000 elevi/studenți beneficiari;

	stimularea studiului proprietății industriale	2.3.2. Dezvoltarea unor curricule de studiu în vederea stimulării studiului și cercetării în domeniul proprietății industriale.	Număr de curricule dezvoltate specifice unor tipuri de învățământ / specializări universitare, introduse în programa școlară / programul de învățământ;	31.12.2027	
		2.3.3. Promovarea în mediul economic și al comunității mediului de afaceri a avantajelor exploatarea economică a proprietății industriale	Minim 1.000 agenți economici / reprezentanți ai mediului de afaceri beneficiari	31.12.2027	
	2.4. Promovarea digitalizării serviciilor furnizate de OSIM	2.4.1. Realizarea de campanii de promovare cu privire la existența unor servicii îmbunătățite	Minim 20.000 persoane informate privind existența serviciilor îmbunătățite	31.12.2027	
		2.4.2. Realizarea de sesiuni de pregătire cu privire la utilizarea noilor servicii digitalizate	Minim 50 de consilieri de PI / specialiști pregătiți cu privire la utilizarea noilor facilități oferite de platforma IT	31.12.2027	
	Obiectiv General 3: Stimularea capacității inovative a mediului economic și de cercetare românesc, în vederea creșterii	3.1. Stimularea utilizării mijloacelor de protecție a proprietății industriale, în special pentru IMM-uri	3.1.1. Analiza diagnostică a cadrului legislativ și operaționalizării acestuia, în vederea delimitării atribuțiilor actorilor implicați în domeniul PI		
			3.1.2. Suport pt. IMM-uri în vederea accesului la servicii de consultanță în domeniul PI (de ex. sprijin pentru start-upuri pentru a obține brevete, platformă online în vederea facilitării accesului IMM la cunoștințe relevante pentru a fi exploatate)		
3.1.3. Promovarea de acțiuni în vederea valorificării economice a titlurilor de PI					

competitivității economice		3.1.4 Stimularea utilizării altor elemente de proprietate industrială (ex. secrete comerciale)	Număr de inițiative legislative promovate care privesc alte elemente de proprietate industrială; Număr de evenimente de promovare și pregătire organizate;	31.12.2027
	3.2. Crearea unui sistem de facilitare a finanțării inovării și aplicării inovării precum și de premiere a inovării	3.2.1. Stimularea managementului inovării și transferului tehnologic, crearea unei burse a inovării	1 proiect vizând consolidarea ecosistemului de inovare și transfer tehnologic din România implementat <ul style="list-style-type: none"> - Nr. entități de transfer tehnologic susținute - Platforma IT de tip knowledge-shared funcțională - Nr. brevete publicate cu grad ridicat de maturitate tehnologică 	
		3.2.2. Finanțări pentru sistemul public de cercetare în scopul promovării utilizării brevetării (inclusiv prin consolidarea entităților de transfer tehnologic din cadrul universităților sau a institutelor de CDI)	- nr. ETT finanțate - Nr. întreprinderi inovatoare finanțate	
		3.2.3. Consolidarea rețelelor teritoriale de sprijin acordat întreprinderilor	Introducerea în COR a unei noi specializări, anume managementul proprietății industriale 30 specialiști proprietate Industrială formați	

11.PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

**12.PLAN DE ACȚIUNE (INSTITUȚII RESPONSABILE, SURSE DE
FINANȚARE, IMPLICAȚII ASUPRA CADRULUI JURIDIC ETC.)**

BIBLIOGRAFIE

- Council of the European Union. (2020). *Intellectual property policy and the revision of the industrial designs system in the Union - Council conclusions*. Council of the European Union.
- European Commission. (2020). *Making the most of the EU's innovative potential An intellectual property action plan to support the EU's recovery and resilience*. European Commission.
- European Patent Office. (2020). *Patents and the Fourth Industrial Revolution - The global technology trends enabling the data-driven economy*. EPO.
- International Chamber of Commerce (ICC). (2020). *The ICC Intellectual Property Roadmap - Current and emerging issues for business and policymakers, 14-th Edition 2020*. International Chamber of Commerce (ICC).